

ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်
ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး
(၂၇)ရက်မြောက်နေ့ မှတ်တမ်း

၁၃၇၄ ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလဆန်း ၃ ရက်
(၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၄ ရက်)
[ကြာသပတေးနေ့]

အချိန်၊ ၁၀:၀၀။

နေပြည်တော်ရှိ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးခန်းမတွင် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး (၂၇)ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ်ကို နံနက် ၁၀:၀၀ နာရီ အချိန်၌ စတင်ကျင်းပပါသည်။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ဦးခင်အောင်မြင့် က ဆောင်ရွက်ပြီး၊ အခမ်းအနားမှူးအဖြစ် ဦးသိန်းမော်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး လွှတ်တော်ရုံး က ဆောင်ရွက်ပါသည်။]

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ နေရာယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၂။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ယခု အချိန်ကစပြီး ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့ (၂၇)ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ် စတင်ပါတော့မယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

**အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနှင့်
စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာခြင်း**

အချိန်၊ ၁၀:၀၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ကျင်းပတဲ့ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး (၂၇) ရက်မြောက်နေ့မှာ လွှတ်တော် အခွင့်အရေးကော်မတီရဲ့ တင်ပြချက်အရ အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေ စုစုပေါင်း(၂၂၁)ဦးရှိပြီး ဒီကနေ့ အစည်းအဝေးကို (၁၉၄) ဦး တက်ရောက် ပါတယ်။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ စုစုပေါင်း၏ (၈၇.၇၈)ရာခိုင်နှုန်းရှိပြီး တက်ရောက်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေဟာ အစည်းအဝေး အထမြောက်ရန် လိုအပ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ သုံးပုံတစ်ပုံထက် ကျော်လွန်တဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ ဥပဒေပုဒ်မ ၄၂ နဲ့ နည်းဥပဒေ ၂၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)တို့အရ အစည်းအဝေး အထမြောက်ကြောင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၂၀၊ နည်းဥပဒေခွဲ(က)နဲ့ (ဂ)တို့အရ အစည်းအဝေး စတင်ကျင်းပကြောင်း ကြေညာပါတယ်။

အစည်းအဝေးအစီအစဉ် ဖြန့်ဝေထားကြောင်းတင်ပြခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄ ၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)အရ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန်အစည်းအဝေးရဲ့ (၂၇)ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခွင့်ပန်ကြားခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဒီကနေ့ ခွင့်ပန်ကြားတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များရဲ့ စာရင်းကို ဖတ်ကြားတင်ပြပါမယ်။ ဦးအောင်ချိုဦး၊ ပဲခူး(၁၁)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ ဦးကျားမောင်၊ တနင်္သာရီ(၈)၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး၊ ဦးရဲမြင့်၊ ပဲခူး(၄)၊ သွားပြုပြင်ရန်၊ ဦးစိုးသက်၊ တနင်္သာရီ(၁)၊ နေမကောင်း၊ ဦးဝင်းနိုင်ရှိန်၊ ပဲခူး(၅)၊ ကိုယ်တိုင်ဆောင်ရွက်ရန်၊ ဦးမင်းမျိုးတင့်လွင်၊ ကရင်(၁၀)၊ ဘုရားထီးတင်၊ ဦးဗညားအောင်မိုး၊ မွန်(၇)၊ ဘုရားထီးတင်၊ ဦးမင်းလွန်းအောင်၊ မွန်(၃)၊ ဘုရားထီးတင်ရန်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုတင်ပြခဲ့တဲ့ ခွင့်ပန်ကြားချက်များနဲ့ပတ်သက်ပြီး ခွင့်ပြုဖို့ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလား ခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောတူတဲ့အတွက် ခွင့်ပန်ကြားချက်များကို လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုကြောင်း ကြေညာ ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု အခြေအနေကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ဒီကနေ့ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး (၂၇)ရက်မြောက်နေ့ကို တက်ရောက်ခွင့်ရှိတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေမှာ (၂၂၁)ဦး၊ ယခင်က ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ(၁၉)ဦး၊ ယနေ့ ခွင့်ပန်ကြားသဖြင့် ခွင့်ပြုထားသူ (၈)ဦး ဖြစ်၍ လွှတ်တော်က ခွင့်ပြုထားသူ စုစုပေါင်း (၂၇)ဦး ဖြစ်ပြီး ခွင့်မဲ့ပျက်ကွက်သူမရှိပါ။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၄၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၂) အရ ယခုလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှုအခြေအနေ တင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်ရဲ့ အတည်ပြုချက်ရယူပါမယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေး တက်ရောက်မှု အခြေအနေ တင်ပြချက်ကို လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုပါသည်။]

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ လွှတ်တော်က အတည်ပြုတဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အစည်းအဝေးတက်ရောက်မှု အခြေအနေကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြုမှတ်တမ်းတင်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ယင်းက တာဝန်ပေး အပ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်က ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့ လာသော မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၀၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၅) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် များခင်ဗျား။ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် စတင်ဆွေးနွေးပြီး ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြု၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့လာပါတယ်။ အဆိုပါ ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီရဲ့ အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြားတင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၀၇။

ဒေါက်တာမြတ်ဉာဏစိုး(ကော်မတီဝင်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ)။ ။ လေးစားအပ်

ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံး ယနေ့ အစည်းအဝေးကို ကြွရောက်လာတဲ့ ဒုတိယဝန်ကြီးတို့ကို မင်္ဂလာပါလို့ ဦးစွာနှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီရဲ့ တာဝန် ပေးအပ်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေကြမ်းအပေါ် စိစစ်တင်ပြတဲ့ အစီရင်ခံစာကို ကျွန်တော် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဝင် ဒေါက်တာမြတ်ဉာဏစိုး မှ တင်သွင်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအစီရင်ခံစာကို ဥပဒေကြမ်းကော်မတီရဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကိုယ်တိုင် တင်သွင်းဖို့ ဖြစ်ပေမယ့် တာဝန်အရ ခရီးသွားနေရတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ကျွန်တော်ကနေ ကိုယ်စား တင်သွင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်ဥပဒေကြမ်းအပေါ် စိစစ်တင်ပြသည့် အစီရင်ခံစာ

၁။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၌ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ်ဥပဒေကြမ်းကို ၂၁-၁၁-၂၀၁၂ ရက် နေ့တွင် စတင်တင်သွင်းခဲ့ပြီး ၂၀-၂၂၀၁၃ ရက်နေ့၌ ယင်းဥပဒေကြမ်းကို ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် အတည်ပြုခဲ့ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၌ ဆက်လက်ဆွေးနွေးနိုင်ရန် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက် နေ့မှာ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပေးပို့လာပါတယ်။

၂။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် ပေးပို့လာသော ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေကြမ်းကို လေ့လာစိစစ်သည့်အခါ ဗဟိုဘဏ်ဥက္ကဋ္ဌ အပါအဝင် တာဝန်ခံပုဂ္ဂိုလ်များကိုလည်း ဖိတ်ခေါ်ပြီးတော့ မတ်လ ၁ ရက်နေ့မှာ လိုအပ်သည်များကို မေးမြန်း ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ လေ့လာတွေ့ရှိချက်များကို တင်ပြပါမယ်။

၃။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့က တင်ပြလာသော မူလမြန်မာနိုင်ငံတော်ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေကြမ်းမှာ အခန်း ၁၇ ခန်း၊ ဥပဒေပုဒ်မပေါင်း (၁၁၆)ခု ပါရှိပါတယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်အတည်ပြု လိုက်တဲ့အခါမှာတော့ ဥပဒေကြမ်းမှာ အခန်း (၁၈)ခန်းနဲ့ ပုဒ်မပေါင်း ၁၂၀ ပါရှိပါတယ်။

၄။ ဗဟိုဘဏ်မှ ဥက္ကဋ္ဌအပါအဝင် တာဝန်ခံများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးချက်အရလည်းကောင်း၊ အနာဂတ် ဗဟိုဘဏ်၏ ဖြစ်ပေါ်သင့်သော လွတ်လပ်မှုအနေအထားအရလည်းကောင်း၊ ဥပဒေ

မစမီ ဗဟိုဘဏ်၏နှစ်စဉ် အရအသုံးခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းကို ရေးဆွဲ၍ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့သို့ တင်ပြအတည်ပြုချက်ရယူရမည်။ ဒါရိုက်တာ အဖွဲ့က အတည်ပြုပြီးသော နှစ်စဉ်ရသုံး ခန့်မှန်းခြေ ငွေစာရင်းကို အစိုးရအဖွဲ့သို့ အစီရင်ခံတင်ပြသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့လည်း တင်ပြရမည်လို့ ပြင်ဆင်ထားတာ တွေ့ရှိနိုင်ပါတယ်။ ပုဒ်မ ၃၇ မှာလည်း ဗဟိုဘဏ်သည် ယင်း၏ ငွေကြေးမူဝါဒနှင့် ငွေရေးကြေးရေးစနစ် တည်ငြိမ်ရေး မူဝါဒများ ချမှတ်ဆောင်ရွက်မှု၊ ရည်ရွယ်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် နိုင်ငံတော်၏ ငွေရေးကြေးရေး အခြေအနေတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်သို့ တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံးနှစ်ကြိမ် အစီရင်ခံတင်ပြရမည်။

အဆိုပါ အစီရင်ခံစာကို ဝန်ကြီးဌာနသို့လည်း ပေးပို့ရမည်လို့ ပြင်ဆင်ထားတာ တွေ့ရှိ ရပါတယ်။ ပုဒ်မ ၃၈ မှာလည်း ဗဟိုဘဏ် ဥက္ကဋ္ဌသည် ငွေကြေးမူဝါဒ၊ ငွေရေးကြေးရေး စနစ်ဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များ၊ နိုင်ငံတော်၏ ငွေရေးကြေးရေး အခြေအနေ သို့မဟုတ် ဗဟိုဘဏ်၏ ရည်ရွယ်ချက်များ၊ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် စပ်လျဉ်းသည့် ကိစ္စရပ်များကို ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်သို့ အခါအားလျော်စွာ အစီရင်ခံတင်ပြရမည်လို့ ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။ ပုဒ်မ ၃၉ မှာ ဗဟိုဘဏ်သည် ငွေကြေးမူဝါဒနှင့် ငွေရေးကြေးရေး တည်ငြိမ်ရေးဆိုင်ရာ ဖြစ်ပေါ်တိုးတက်မှု သတင်းအချက်အလက်များကို အများပြည်သူ သိရှိစေရန် ဒါရိုက်တာအဖွဲ့၏ ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် သုံးလပတ်အလိုက် ထုတ်ပြန်ကြေညာရမည်လို့ ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ပုဒ်မ ၆၆ မှာတော့ ဗဟိုဘဏ်သည် မည်သည့်ငွေစက္ကူ အမျိုးအစားကိုမဆို ပြောင်းလဲ သုံးစွဲရန် လိုအပ်ပါက အစိုးရအဖွဲ့၏သဘောတူညီချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ယင်း ဆောင်ရွက်ချက် အခြေအနေကို အနီးစပ်ဆုံး ကျင်းပသည့် ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် အစည်းအဝေး သို့ တင်ပြ၍ အတည်ပြုချက် ရယူရမည်လို့ ပြင်ဆင်ထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့သို့ ဗဟိုဘဏ်၏တာဝန်ခံမှုနဲ့ ပြည်တွင်းသုံးစွဲငွေကို ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း၊ ငွေကြေးပမာဏကို ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ဘဏ်အတိုးနှုန်းများကို ပြဋ္ဌာန်းခြင်းစတဲ့ ငွေကြေး မူဝါဒများကို လွတ်လပ်စွာ တာဝန်ယူခြင်းတို့ကို ရှင်းလင်းအောင် ပြဋ္ဌာန်းထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

၉။ ဗဟိုဘဏ်ဟာ ဒီဗဟိုဘဏ် ဥပဒေသစ်အရ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို ရုတ်ခြည်းဆောင်ရွက် ဖို့အခက်အခဲရှိနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလအဖြစ် ပုဒ်မ ၁၁၅ မှာ ဗဟိုဘဏ်သည် ဤဥပဒေပါ လုပ်ငန်းတာဝန်များနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လွတ်လပ်စွာ ကျင့်သုံး ဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိသည်။ လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် အခက်အခဲရှိပါက လွယ်ကူ ချောမွေ့စွာ အသွင်ကူးပြောင်းနိုင်ရန်နှင့် လိုအပ်သော ပြင်ဆင်ညှိနှိုင်းမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် နိုင်ငံတော်သမ္မတ က အသွင်ကူးပြောင်းရေးကာလတစ်ရပ်ကို ဤဥပဒေပြဋ္ဌာန်းသည့်နေ့ရက်မှ အများဆုံးတစ်နှစ်အထိ သတ်မှတ်၍ ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ ယင်းကာလ၌ ဗဟိုဘဏ်သည် မိမိ၏ မူလလုပ်ငန်း တာဝန်များနှင့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို ဆက်လက်ဆောင်ရွက်နိုင်သည် ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။

၁၀။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပြီးဖြစ်သော ဥပဒေကြမ်းသည် ဗဟိုဘဏ်၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်၊ ဗဟိုဘဏ်၏ လွတ်လပ်မှု၊ တာဝန်ခံမှုနှင့် ပွင့်လင်းမြင်သာရှိမှုတို့ကို ထင်ရှားပေါ်လွင်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ဒါရိုက်တာအဖွဲ့ဝင်များကို ပါတီအဖွဲ့အစည်းများ၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် ကင်းရှင်းစေရန်၊ ဒါရိုက်တာအဖွဲ့အတွင်း နိုင်ငံရေးပါတီ အဖွဲ့အစည်း များ၏ လွှမ်းမိုးချုပ်ကိုင်မှုကို တားဆီးကာကွယ်နိုင်ရန် ပုဒ်မ ၁၃ မှာ ဖြည့်စွက်ရေးသားသင့် ကြောင်းကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ အလားတူပဲ ပုဒ်မ ၇ မှာလည်း မိမိကို အပ်နှင်းထားတဲ့ လုပ်ပိုင်ခွင့်တွေကို လွတ်လပ်စွာ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ပြဋ္ဌာန်းထားရာမှာလည်း ပြင်ဆင် ရေးသားသင့်ကြောင်းကို ကျွန်တော်တို့ကော်မတီက တွေ့ရှိရပါတယ်။

၁၁။ ဗဟိုဘဏ်က ငွေကြေးတည်ငြိမ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ မိမိ၏ လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ကန့်သတ်ထိန်းချုပ်မှု မဖြစ်စေရန် ပုဒ်မ ၅၀ ကို ပြင်ဆင်ရေးသားသင့်ကြောင်း၊ ပုဒ်မ ၂၊ ပုဒ်မခွဲ(က)မှာလည်း သီးသန့် ငွေလိုအပ်ချက် အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်ကိုလည်း ပြင်ဆင်ရေးသားသင့်ကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒီအချက် (၄)ချက်ကနေလွဲလို့ကတော့ ကျန်တဲ့ အချက်တွေဟာ ပြည့်စုံမှုရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ကော်မတီရဲ့ သဘောထားမှတ်ချက်ကို တင်ပြပါမယ်။

၁၂။ ယင်းစိစစ်တွေ့ရှိချက်များအပေါ် အခြေခံ၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ သဘောထားမှတ်ချက်ကို အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

(က) ပုဒ်မ ၇ ၌ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ဖြည့်စွက်ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပိုမိုထိရောက် ပြည့်စုံစေရန် အတွက် ဗဟိုဘဏ်သည် မိမိ၏ အဓိက ရည်မှန်းချက်နှင့် ရည်ရွယ်ချက်များ အောင်မြင်စေရန် ဤဥပဒေပါ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် မိမိအား အပ်နှင်းထားသည့် လုပ်ပိုင်ခွင့်များကို လွတ်လပ်စွာ ကျင့်သုံးဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ပြင်ဆင်ရေးသား သင့်ပါတယ်။

(ခ) ပုဒ်မ ၁၃ ၌ လက်ရှိပြဋ္ဌာန်းချက်ကို ပိုမိုပြည့်စုံစေရန် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် သို့မဟုတ် နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအား ဒါရိုက်တာ အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်တာဝန်ပေးပါက တာဝန်ပေးအပ်သည့်နေ့မှစ၍ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ပြီး ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းအဖြစ်မှ ဝန်ထမ်းစည်းမျဉ်းစည်းကမ်းနှင့် အညီ အငြိမ်းစားယူပြီး ဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း မှတ်ယူရမည်။ ထို့ပြင် ဒါရိုက်တာ အဖွဲ့ဝင်များသည် နိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခု၏ အဖွဲ့ဝင် မဖြစ်ရ။ ပါတီ အဖွဲ့အစည်းများ၏ လှုပ်ရှားမှုများ၌လည်း ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခြင်းမပြုရလို့ ပြင်ဆင် ရေးသားသင့်ပါတယ်။

(ဂ) ပုဒ်မ ၅၀ ၌ လက်ရှိပြဋ္ဌာန်းချက်မူကြမ်းကို အရေးအသား ပိုမိုကျစ်လစ် ခိုင်မာစေရန် အတွက် ဗဟိုဘဏ်သည် ဘဏ်များအား ယင်းတို့၏ အပ်ငွေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း၊ အလားတူ ပေးရန် တာဝန်များအတွက် သီးသန့်ငွေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လည်းကောင်း ငွေသားဖြင့်ဖြစ်စေ၊ ဗဟိုဘဏ်ရှိ အပ်ငွေများဖြင့် ဖြစ်စေ၊ ယင်းနှစ်ရပ် ပေါင်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ အခြားသင့်လျော်ရာ တွက်ချက်မှု နည်းလမ်းဖြင့်ဖြစ်စေ ဗဟိုဘဏ်က သတ်မှတ်ပေးသည့် အချိုးအစားအတိုင်း ထားရှိစေရမည်ဟု ပြင်ဆင်သင့်ပါတယ်။

(ဃ) အခန်း (၁) အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက် ပုဒ်မ ၂၊ ပုဒ်မခွဲ(က)မှာလည်း သီးသန့်ငွေ လိုအပ်ချက် သို့မဟုတ် သီးသန့်ငွေအချိုး ဆိုသည်မှာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဘဏ်များနှင့် ငွေစုဘဏ်များ၌ ဘဏ်နှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်သူများ အပ်နှံထားသည့် စုစုပေါင်း အပ်နှံငွေ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ်ကို အနည်းဆုံးသီးသန့်ငွေ လိုအပ်ချက်တစ်ရပ်

အဖြစ် ထားရှိရမည့် ဗဟိုဘဏ်၏ သတ်မှတ်ချက်ကိုဆိုသည့် အထိကိုပဲ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်အဖြစ် ထားရှိသင့်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးဝါကျဖြစ်တဲ့ ဘဏ်များသည် မိမိတို့၏ သီးသန့်ငွေလိုအပ်ချက်ကို မိမိတို့ဘဏ်တွင် ငွေသားဖြင့်လည်းကောင်း၊ ဗဟိုဘဏ်တွင် အပ်နှံငွေ စာရင်းဖွင့်၍လည်းကောင်း ထားရှိရမယ်ဆိုတဲ့ စာသားကတော့ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်မှာ ပါဝင်ရန် မလိုအပ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ပယ်ဖျက်သင့်ပါကြောင်း တင်ပြလိုပါတယ်။

- (င) ဒီအချက်(၄)ချက်ကနေ လွဲပြီးတော့ ကျန်ရှိသော ဥပဒေကြမ်းပါအချက်များကိုတော့ ပြင်ဆင်ရန် မလိုဘဲ သဘောတူသင့်ပါကြောင်း တင်ပြလိုပါတယ်။
- (စ) အထက်ပါ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ သဘောထားမှတ်ချက်အတိုင်း ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြုသင့်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ် ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးလိုသည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များရှိလျှင် အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ကြောင်း ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော မြန်မာနိုင်ငံတော် ဗဟိုဘဏ်ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးမယ့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရှိပါက ဆွေးနွေးလိုတဲ့ အကြောင်းအရာ အကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ပြလက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ယနေ့ အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးသည့်အခါ အမျိုးသား လွှတ်တော်ဌာန၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်များကို လာမယ့်အပတ် ကုန်ဆုံးတဲ့အခါမှာ အပြီးသတ်ဖို့ အတွက် ရည်မှန်းထားတဲ့အတွက် ဆွေးနွေးလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်အမည်စာရင်းကို ယနေ့ အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးတဲ့အခါမှာ တောင်းဆိုရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ယနေ့ အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးပြီးနောက် ဆွေးနွေးမယ့် ပုဂ္ဂိုလ် မရှိလို့ရှိရင် မနက်ဖြန် နေ့လယ်ပိုင်းမှာ ဆုံးဖြတ်ချက်ယူမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဆွေးနွေးမယ့်ပုဂ္ဂိုလ် ရှိခဲ့သော် နောက်တစ်ပတ်အတွင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော် ကနေပြီးတော့

အချိန်ပိုလို့ အားလပ်တဲ့အချိန်မှာ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး ခေါ်ပြီးတော့ ဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဆွေးနွေးလိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များရှိလျှင်လည်း မိမိတို့ ဆွေးနွေးချက်တွေကို နောက်အပတ်ထဲမှာ ဆွေးနွေးနိုင်အောင် အမြဲတမ်းအဆင်သင့်လုပ်ထားဖို့ မေတ္တာရပ်ခံ တင်ပြအပ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ယင်းက တာဝန်ပေး အပ်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်က ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က ဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၇) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်တဲ့ ဥပဒေကြမ်းကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်တွင် စတင်ဆွေးနွေးပြီး ပြင်ဆင်ချက်မရှိ အတည်ပြု၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့လာပါတယ်။ အဆိုပါ ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များထံ ကြိုတင်ဖြန့်ဝေထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာတဲ့ ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်တဲ့ ဥပဒေကြမ်းကို အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးစဉ်းစားရန် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီရဲ့ အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြားတင်သွင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၂၂။

ဦးဆွန်ဒုတ်ကျင့်(ကော်မတီဝင်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ အားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ ကျွန်တော် ရှေးဦးစွာနှုတ်ခွန်းဆက်သအပ် ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ချင်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဆွန်ဒုတ်ကျင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ တာဝန်ပေးချက်အရ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေကြမ်းအပေါ် စိစစ်တင်ပြသည့် အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြား တင်သွင်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရက်စွဲ၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၄ ရက်၊ ၁။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က

၅-၂-၂၀၁၃ ရက်နေ့တွင် ပြင်ဆင်ချက်မရှိ သဘောတူခဲ့ပြီးဖြစ်သော ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအား ၂၁-၁-၂၀၁၃ ရက်နေ့တွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးရန် ပေးပို့လာပါသည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီသည် ၁၄-၂-၂၀၁၃ ရက်နေ့တွင် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးခဲ့ပါသည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက် မရှိ သဘောတူပြီးဖြစ်သည့် ဥပဒေကြမ်းတွင် အပိုဒ် ၅၁ ခု ပါရှိပါသည်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်များ

၂။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက် မရှိ သဘောတူပြီး ပေးပို့လာသော ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအား လေ့လာစိစစ်ရာတွင် ခေတ်စနစ်နှင့်လျော်ညီစေရန် စကားရပ်၊ ပြစ်မှုပြစ်ဒဏ်များကို အစားထိုး ပြင်ဆင်ထားကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ရာဇသတ်ကြီး ပုဒ်မ ၁၆၁ တွင် transportation for Life ဆိုတဲ့ စကားရပ်ကို Imprisonment before Life ဆိုတဲ့ စကားရပ်ဖြင့် အစားထိုးပြောင်းလဲထားသည်ကို သိရှိရပါတယ်။

ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ယခင်က ထောင်ဒဏ် တစ်သက်တစ်ကျွန်း ချမှတ်ခံရတဲ့ အကျဉ်းသားများကို ကျွန်တော်တို့ ကိုကိုးကျွန်းကို ပို့လို့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီနေ့၊ ဒီအချိန်အခါမှာ ကိုကိုးကျွန်းကို မပို့တော့ဘဲနဲ့ အင်းစိန်ထောင်မှာ ထောင်ဒဏ်ချမှတ်ခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ပြင်ဆင် အစားထိုးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ လေ့လာသိရှိရပါတယ်။

အလားတူစွာပဲ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၅၇ မှာ ကျွန်တော်တို့ Majestic စကားရပ်ကို ကျွန်တော်တို့ Judge ဆိုတဲ့စကားရပ်နဲ့ အစားထိုး ပြောင်းလဲသွားတာကို ကျွန်တော်တို့ သိရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခင်က ပါလီမန်ခေတ်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းဆိုင်ရာ မြို့ပိုင်၊ နယ်ပိုင်၊ ခရိုင်ဝန်များကို အုပ်ချုပ်ရေးနဲ့ တရားစီရင်ရေး အာဏာကို ရောထွေးပေးတဲ့ အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ Majestic ခရိုင်ဝန်များကိုလည်းပဲ District Majestic Power ကို ပေးထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီနေ့၊ ဒီအချိန်မှာ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၁ အရ တရားစီရင်ရေးနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးကို သီးခြား ခွဲဝေသုံးစွဲပြီးဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ Judge ဆိုတဲ့စကားရပ်နဲ့ ကန့်သတ် ကျွန်တော်တို့ ပြောင်းလဲပြင်ဆင်ခြင်း ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်ရှင်းလင်း တင်ပြလိုပါတယ်။

နောက်ပြီးတော့မှ ဒီလိုပြင်ဆင်တဲ့နေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ ပြစ်မှုနဲ့ ပြစ်ဒဏ်အပိုင်း တိုးမြှင့်ပြင်ဆင်ထားတာကို သိရှိရပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ဒီ ရာဇသတ်ကြီးပုဒ်မ ၄၁၇ မှာ ယခင်က အများဆုံး ထောင်ဒဏ် တစ်နှစ်သာ ချမှတ်နိုင်ပေမယ့် အခုပြင်ဆင်ချက် ဥပဒေမှာ One year ကနေပြီးတော့မှ Three years ကို တိုးမြှင့်ချမှတ်နိုင်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ပြင်ဆင်ထားတာကို ကျွန်တော်တို့ သိရှိရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ပြင်ဆင်ထားတဲ့ ဥပဒေတွေဟာလည်းပဲ စတုတ္ထအကြိမ်၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေးမှာ ကျွန်တော်တို့ ရခိုင်ပြည်နယ်ကနေပြီးတော့မှ ဦးမောင်အေးထွန်း တင်သွင်းတဲ့ ပြစ်ဒဏ် တိုးမြှင့်ပေးရန် ဆိုတဲ့ အဆိုမှာ ပါရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် အဲဒါကိုလည်းပဲ ပြင်ဆင်ပေးတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိရှိရပါတယ်။

နောက်တစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ ပြစ်ဒဏ်ပိုင်းအနေနဲ့ ငွေဒဏ်ကို တိုးမြှင့်သတ်မှတ်တဲ့ နေရာမှာ ဒီပြစ်မှုတစ်ခုချင်းအလိုက် (၁၀)ဆစီကို တိုးမြှင့်ထားတာကို ကျွန်တော်တို့ သိရှိရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြစ်မှုနှင့် ပြစ်ဒဏ်ကို တိုးမြှင့်ပေးပေမယ့် ကျွန်တော်တို့ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေလို့ ခေါ်တဲ့ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခြင်း မရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဒီနေ့ ပြင်ဆင်တဲ့ ငွေဒဏ်များကို ကျွန်တော်တို့ သက်ဆိုင်ရာတရားရုံးအသီးသီးကနေ စီရင်စစ်ဆေးတဲ့ နေရာမှာ အခက်အခဲ တွေ့ရှိမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ လေ့လာသိရှိရပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့် ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေမှာ တတိယတန်း အာဏာရ တရားသူကြီး ကနေပြီးတော့မှ ဒဏ်ငွေ (၅၀)သာ ချမှတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒုတိယတန်း အာဏာရ တရားသူကြီး ကနေပြီးတော့မှ ဒဏ်ငွေ (၂၀၀)သာ ချမှတ်နိုင်ပါတယ်။ ပထမတန်း အာဏာရ တရားသူကြီး ကနေပြီးတော့မှ ဒဏ်ငွေ (၁၀၀၀)သာ သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။ ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ ပြင်ဆင်တဲ့ ဥပဒေမှာ အနည်းဆုံးပြစ်ဒဏ် ချမှတ်နိုင်တဲ့ ပြစ်မှုဆိုင်ရာဥပဒေပုဒ်မ ၁၀ လို့ခေါ်တဲ့ ကျွန်တော်တို့ ရာဇသတ်ကြီးဥပဒေပုဒ်မ ၅၁၀ မှာ ဒဏ်ငွေ 10 Kyats ကို 1000 Kyats လို့ ကျွန်တော်တို့ ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။ ဒီ 1000 Kyats ကို စစ်ဆေးစီရင်နိုင်မည့် ပထမတန်းအာဏာရ တရားသူကြီးမှ သာလျှင် ဒဏ်ငွေချမှတ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ကနေ ပြီးတော့မှ ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်ခဲ့ပေမယ့် ဒီရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးပြင်ဆင်မှုသာလျှင် ဥပဒေကို ပြင်ဆင်မှုမရှိတဲ့ အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အကျိုးသက်ရောက်မှု မရှိနိုင်သေးဘူးဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သိရှိရပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် ကျွန်တော် တင်ပြဆွေးနွေးလိုသည်မှာ ဒီပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေလို့ ခေါ်တဲ့ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေကို အရင်ပြင်ဆင်ပြီးမှသာလျှင် ကျွန်တော်တို့ ဒီနေ့ပြင်ဆင်တဲ့ ရာဇဝတ်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ပြင်ဆင်မှသာလျှင် ကျွန်တော်တို့ ကျင့်ထုံး ဥပဒေကို ကျွန်တော်တို့ ပြင်ဆင်မှသာလျှင် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိလာမယ်ဖြစ်တယ် ဆိုတာ ကျွန်တော် သိရှိရပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ သက်ဆိုင်ရာပြည်ထောင်စုအစိုးရကနေပြီးတော့မှ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၊ နောက်ပြီးတော့မှ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ရှေ့နေချုပ်ရုံး၊ နောက် လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာန အစရှိတဲ့ ဒီ ပြစ်မှုဆိုင်ရာ ကျင့်ထုံးဥပဒေလို့ ခေါ်တဲ့ ရာဇဝတ်ကျင့်ထုံးဥပဒေကို ပြင်ဆင်နိုင်တဲ့အဖွဲ့ကို အမြန်ဆုံး နှိုးဆော်တိုက်တွန်းသင့်ပါတယ် ဆိုတာ ကျွန်တော် အကြံပြုဆွေးနွေးလိုပါတယ်။ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ကော်မတီ၏ သဘောထားမှတ်ချက်ကို ကျွန်တော် တင်ပြသွားပါမယ်။

၃။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက် မရှိ သဘောတူခဲ့သော ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်တဲ့ဥပဒေကြမ်းအား ပြည်သူ့လွှတ်တော် ကဲ့သို့ပင် အမျိုးသားလွှတ်တော်က သဘောတူသင့်သည်ဟု သဘောရရှိ ပါသဖြင့် လွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ်ခံယူရန် တင်ပြအပ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးလိုသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ရှိလျှင် အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ကြောင်း ကြေညာခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာတဲ့ ရာဇသတ်ကြီးကို ပြင်ဆင်တဲ့ ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးလိုတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များရှိလျှင် ဆွေးနွေးလိုတဲ့ အကြောင်းအရာ အကျဉ်းချုပ်ကို ဖော်ပြ လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ယနေ့အစည်းအဝေး ပြီးဆုံးတဲ့အခါ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဌာန၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ထံ အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းခြင်း အက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေကြမ်းအား အတည်ပြုရန် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၂၉။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၉) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော ပစ္စည်း လွှဲပြောင်းခြင်းအက်ဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေကြမ်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ပြင်ဆင်ချက်ကို ဆွေးနွေးရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သော်လည်း ဆွေးနွေးရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မရှိတဲ့အတွက် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ရဲ့ ပြင်ဆင်ချက်ကို အတည်ပြုရန် လွှတ်တော်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ် ရယူမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ပြင်ဆင်ချက် ပုဒ်မ ၆၉၊ ပုဒ်မခွဲ ၁၊ ပုဒ်မခွဲငယ်(ဂ) Situated in any town of Republic of the Union of Myanmar လို့ ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီ ပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့ သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

သဘောမတူတဲ့သူ မရှိတဲ့အတွက် ပုဒ်မ ၆၉၊ ပုဒ်မခွဲ ၁၊ ပုဒ်မခွဲငယ်(ဂ) ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် ပုဒ်မ ၆၉၊ ပုဒ်မခွဲ ၁၊ ပုဒ်မခွဲငယ်(ဂ) သည် ဤဥပဒေကြမ်း၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအုပ်ထိန်းသူ အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေကြမ်းအား အတည်ပြုရန် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၃၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၁၀) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အတည်ပြုပြီး ပေးပို့လာသော ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအုပ်ထိန်းသူအက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေကြမ်းကို ဆွေးနွေးရန် အမည်စာရင်း တင်သွင်းနိုင်ကြောင်း ကြေညာခဲ့သော်လည်း ဆွေးနွေးရန် အမည် စာရင်းတင်သွင်းထားတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် မရှိတဲ့အတွက် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ရွှေ့ပြောင်း နိုင်သော ပစ္စည်းအုပ်ထိန်းသူ အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေကြမ်းကို ပြင်ဆင်ချက်မရှိ အတည်ပြုရန် လွှတ်တော်ရဲ့ သဘောထား ရယူပါမယ်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်းအုပ်ထိန်းသူ အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းသည့် ဥပဒေကြမ်းကို ပြင်ဆင်ချက်မရှိ အတည်ပြုရန်

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့ သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ပစ္စည်း အုပ်ထိန်းသူ အက်ဥပဒေကို ရုပ်သိမ်းတဲ့ ဥပဒေကြမ်းသည် အတည် ဖြစ်သည်။(ဩဘာသံများ)

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ သို့မဟုတ် ယင်းက တာဝန် ပေးအပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်က ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် ပေးပို့လာသော ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြားရှင်းလင်းခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၃၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၁၁) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်တဲ့ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့လာပါတယ်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်၏ ပြင်ဆင်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီရဲ့ အစီရင်ခံစာကို ဖတ်ကြားရှင်းလင်းတင်ပြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၀:၃၁။

ဗိုလ်မှူးချုပ်ကျော်ဦးလွင် (ကော်မတီဝင်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ)။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဧည့်သည်တော်များအားလုံး မင်္ဂလာပါလို့ ဦးစွာနှုတ်ခွန်းဆက်သ အပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီဝင် တပ်မတော်သား အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဗိုလ်မှူးချုပ် ကျော်ဦးလွင် ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်တဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် ပေးပို့လာခဲ့တဲ့ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို အမျိုးသားလွှတ်တော်မှာ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် (၂၅)ရက် မြောက်နေ့မှာ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီး (၄)ဦးက အကြံပြုဆွေးနွေးခဲ့ကြပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီအနေနဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ၏ ဆွေးနွေးချက်များအပေါ်မှာ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့မှာ ပြန်လည် ကြားနာညှိနှိုင်း အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီညှိနှိုင်းအစည်းအဝေး ပြုလုပ်ချက်အရ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီရဲ့ အစီရင်ခံစာကို ဥပဒေကြမ်းကော်မတီရဲ့ တာဝန်ပေးအပ်ချက်အရ ကျွန်တော်က ဖတ်ကြားတင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများ၏ ပြင်ဆင်အတည်ပြုချက်အပေါ်

စိစစ်တင်ပြခြင်း အစီရင်ခံစာ

စာအမှတ်၊ ၁/အမ(ကော်မတီ-၁)၁/ ၂၀၁၃-၃၃

ရက်စွဲ၊ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၃ ရက်

၁။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနက ပြည်သူ့လွှတ်တော်သို့ ပေးပို့ခဲ့သည့် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာ အုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်းအဝေး (၁၂) ရက်မြောက်နေ့ ဖြစ်သည့် ၉-၁၁-၂၀၁၂ ရက်နေ့တွင် ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် အတည်ပြုခဲ့ပြီး အမျိုးသားလွှတ်တော်တွင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါရန် ပေးပို့လာပါသည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က မူလ နည်းဥပဒေကို နည်းဥပဒေ (၄) ခု ပြင်ဆင်ပြီး နည်းဥပဒေ (၁) ခုနှင့် နည်းဥပဒေခွဲငယ် (၁) ခု ဖြည့်စွက်ထားပါသည်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီသည် ၁၃-၃-၂၀၁၃ ရက် နေ့တွင် အစည်းအဝေးပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

လေ့လာတွေ့ရှိချက်

၂။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်၊ ဥပဒေကြမ်းကော်မတီနှင့် အကြံပြုဆွေးနွေးသည့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တို့၏ ညှိနှိုင်းသဘောတူညီချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်-

(က) ဦးမန်းကံညွန့်၊ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)၏ ဆွေးနွေးချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဤနည်းဥပဒေ ၄၅ သည် လက်တွေ့အားဖြင့် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကျိုးကြောင်း ညီညွတ်မှုမရှိသဖြင့် ပယ်ဖျက်ပေးရန် တင်ပြရာ ကော်မတီမှ သဘောတူညီခဲ့ပါသည်။

(ခ) ဒေါ်ခင်ဝိုင်းကြည်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)၏ ဆွေးနွေးချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ နည်းဥပဒေ ၃ အရ ရပ်မိရပ်ဖ (၅)ဦးကို ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့အဖြစ် ရွေးချယ်ရာတွင် အများဆန္ဒနှင့်အညီ ရွေးချယ်ရမည်

ဆိုသည့်အချက်ကို ထည့်သွင်းပေးရန် တင်ပြရာကော်မတီမှ သဘောတူညီခဲ့ပါသည်။

(ဂ) ဦးမောင်အေးထွန်း၊ ရခိုင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)၏ ဆွေးနွေးချက်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ကို ဦးစီးဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် အဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးကို အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်အဖြစ် အချင်းချင်းညှိနှိုင်း ရွေးချယ်သင့်ပါကြောင်းနှင့် ဆယ်အိမ်စု ကိုယ်စားလှယ် ရွေးချယ်ရာတွင် လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲ တူညီနေပါက အပြီးသတ် ရွေးချယ်ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းထည့်သွင်းပေးရန် လိုအပ်ပါကြောင်းတို့ကို တင်ပြရာ ကော်မတီက သဘောတူညီခဲ့ပါသည်။

(ဃ) ဦးအောင် ကြည်ညွန့်၊ မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၄)၏ ဆွေးနွေးချက်များနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နည်းဥပဒေ ၃ အရ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရာတွင် ယင်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန် ဆန္ဒရှိသူဖြစ်ရန် လိုအပ်ကြောင်းနှင့် နည်းဥပဒေ ၂၈ တွင် ဆယ်အိမ်စုမှူးများအဖြစ် တာဝန် ပေးအပ်ရာ၌ နည်းဥပဒေ ၆ အရ ရွေးချယ်ပြီးဖြစ်သော ကိုယ်စားလှယ်များအား တိုက်ရိုက်ခန့်ထားရန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှ ပြင်ဆင်ခဲ့ပြီး ဖြစ်သဖြင့် မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၏ ခွင့်ပြုချက်ရယူရန် ဖြစ်သော နည်းဥပဒေ ၂၉ နှင့် နည်းဥပဒေ ၃၀ သည် လိုအပ်ခြင်း မရှိတော့ပါ၍ ပယ်ဖျက်ရန် လိုအပ်ပါကြောင်းတို့ကို တင်ပြရာ ကော်မတီက သဘောတူညီခဲ့ပါသည်။

၃။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆွေးနွေးချက်များအရ အောက်ပါအချက်များကို ပြင်ဆင်၊ ဖြည့်စွက်၊ ပယ်ဖျက်သင့်ပါကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည် -

(က) နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ) ကို မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးရွေးချယ်ရာတွင် ကြီးကြပ်နိုင်ရေးအတွက် ယင်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန် ဆန္ဒရှိသော အများကြည်ညိုလေးစားပြီး ဩဇာတိက္ကမ ရှိသည့် ရပ်မိရပ်ဖ (၅)ဦးကို ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု တစ်ခုစီအတွက် အများဆန္ဒနှင့်အညီ ရွေးချယ်၍ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန်ပေးအပ်ရမည်ဟု ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။

- (ခ) နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ) ကို အဆိုပါ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဝင် (၅)ဦး အနက်မှ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးကို အချင်းချင်းညှိနှိုင်းရွေးချယ် သတ်မှတ် ရမည်ဟု အသစ်ဖြည့်စွက်သင့်ပါသည်။
- (ဂ) နည်းဥပဒေ ၆ ကို ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် ဆယ်အိမ်စုကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ်နိုင်ရန် ဆယ်အိမ်စုတစ်စုတွင် နေထိုင်သော သက်ဆိုင်ရာအိမ်ထောင်ဦးစီး သို့မဟုတ် အသက် ၁၈ နှစ် ပြည့်ပြီးသည့် အိမ်ထောင်စုကိုယ်စားလှယ် တစ်ဦး စီအား စုစည်း၍ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအတွက် ဥပဒေပုဒ်မ ၅ တွင် သတ်မှတ်ထားသောအရည်အချင်းများကို ရှင်းလင်းပြောကြား ရမည်။ ယင်းအိမ်ထောင်ဦးစီးနှင့် အိမ်ထောင်စုကိုယ်စားလှယ်များက မိမိတို့ ဆယ်အိမ်စုအတွင်း၌ နေထိုင်သူများအနက်မှ သတ်မှတ်အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ဆယ်အိမ်စုကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲပေး၍ ရွေးချယ်စေရမည်။ ထိုသို့ ရွေးချယ်ရာတွင် ဆန္ဒမဲအရေအတွက် တူညီလျှင် ဖြစ်စေ၊ အငြင်းပွားမှုပေါ်ပေါက်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရရှိသော ဆန္ဒမဲအရေအတွက်ကို မည်သူမျှ ဝင်ရောက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခွင့်မပြုဘဲ လျှို့ဝှက် ဆန္ဒမဲပေး၍ ရွေးချယ်ခြင်းကို ထပ်မံပြုလုပ်ရမည်။ ဟု ပြင်ဆင်သင့်ပါသည်။
- (ဃ) နည်းဥပဒေ ၂၉၊ နည်းဥပဒေ ၃၀ နှင့် နည်းဥပဒေ ၄၅ တို့ကို ပယ်ဖျက်ရန် သဘောတူညီခဲ့ပါသည်။
- (င) နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)နှင့် နည်းဥပဒေ ၆ တို့အား ပြင်ဆင်ပြီး နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ)အား ဖြည့်စွက်သဖြင့် မူလနည်းဥပဒေခွဲ(ဂ) အား နည်းဥပဒေခွဲ(ဃ) အဖြစ် ပြောင်းလဲအမှတ်စဉ်သင့်ပါသည်။ နည်းဥပဒေ ၂၉၊ ၃၀ နှင့် ၄၅ တို့အား ပယ်ဖျက်သင့်ပါသည်။

ကော်မတီ၏ သဘောထားမှတ်ချက်

၃။ သို့ပါ၍ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်များဖြင့် အတည်ပြု၍ အမျိုးသားလွှတ်တော်သို့ ပေးပို့လာသော ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများအပေါ် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်(၄)ဦးနှင့် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီတို့၏ ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရရှိသည့် ပြန်လည်စိစစ် တင်ပြချက်များကို အမျိုးသားလွှတ်တော်က အတည်ပြုဆောင်ရွက်နိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌက ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် ပေးပို့လာသော ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများကို အတည်ပြုရန် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၃၇။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် ပေးပို့လာသော ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီက ပြင်ဆင်ထားတဲ့ အတိုင်း တစ်ပိုဒ်ချင်းစီအလိုက် အတည်ပြုရန် လွှတ်တော်ရဲ့အဆုံးအဖြတ် ရယူမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် အခန်း(၂)၊ နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)နဲ့(ဂ)

၃။ (ခ) မြို့နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးသည် ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ရွေးချယ်ရာတွင် ကြီးကြပ်နိုင်ရေးအတွက် ယင်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ရန် ဆန္ဒရှိသော အများကြည်ညိုလေးစားပြီး သြဇာတိက္ကမ ရှိသည့် ရပ်မိရပ်ဖ ငါးဦးကို ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာ အုပ်စုတစ်ခုစီ အတွက် အများဆန္ဒနှင့်အညီ ရွေးချယ်၍ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် တာဝန် ပေးအပ်ရမည် ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

(ဂ) အဆိုပါ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဝင် ငါးဦးအနက်မှ အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် တစ်ဦးကို အချင်းချင်း ညှိနှိုင်းရွေးချယ် သတ်မှတ်ရမည် ဟု ဖြည့်စွက်ထားပါတယ်။

ဒီ ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့ သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း(၂)၊ နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ခ)နှင့်(ဂ)

ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း(၂)၊ နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေ ခွဲ(ခ)နှင့်(ဂ) သည် ဤနည်းဥပဒေ၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်

အခန်း(၂)၊ နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ဂ)အား (ဃ) အဖြစ် ပြောင်းလဲ အမှတ်စဉ် ထားပါတယ်။

ဒီ ပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့ သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း(၂)၊ နည်းဥပဒေ ၃၊ နည်းဥပဒေခွဲ(ဃ) သည် ပြောင်းလဲအမှတ်စဉ် ထားသည့်အတိုင်း အတည် ဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်ချက်

အခန်း(၂)၊ နည်းဥပဒေ ၆ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် ဆယ်အိမ်စုကိုယ်စားလှယ်များ ရွေးချယ်နိုင်ရန်

ဆယ်အိမ်စုတစ်စုတွင် နေထိုင်သော သက်ဆိုင်ရာ အိမ်ထောင်ဦးစီး သို့မဟုတ် အသက် ၁၈ နှစ်

ပြည့်ပြီးသည့် အိမ်ထောင်စု ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီအား စုစည်း၍ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု

အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအတွက် ဥပဒေပုဒ်မ ၅ တွင် သတ်မှတ်ထားသော အရည်အချင်းများကို ရှင်းလင်းပြောကြားရမည်။ ယင်း အိမ်ထောင်ဦးစီးနှင့် အိမ်ထောင်စုကိုယ်စားလှယ်များက မိမိတို့ ဆယ်အိမ်စု အတွင်း၌ နေထိုင်သူများအနက်မှ သတ်မှတ်အရည်အချင်းများနှင့် ပြည့်စုံသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကို ဆယ်အိမ်စု ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲပေး၍ ရွေးချယ်စေရမည်။ ထိုသို့ ရွေးချယ်ရာတွင် ဆန္ဒမဲအရေအတွက် တူညီလျှင်ဖြစ်စေ၊ အငြင်းပွားမှု ပေါ်ပေါက်ခဲ့လျှင်ဖြစ်စေ ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့သည် ရရှိသော ဆန္ဒမဲအရေအတွက်ကို မည်သူမျှ ဝင်ရောက်ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခွင့် မပြုဘဲ လျှို့ဝှက်ဆန္ဒမဲပေး၍ ရွေးချယ်ခြင်းကို ထပ်မံပြုလုပ်ရမည် ဟု ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။

ဒီ ပြင်ဆင်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့ သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် အခန်း(၂)၊ နည်းဥပဒေ ၆ ပြင်ဆင်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။

ပြင်ဆင်ချက် အတည်ဖြစ်တဲ့အတွက် အခန်း(၂)၊ နည်းဥပဒေ ၆ သည် ဤနည်းဥပဒေ၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပယ်ဖျက်ချက် အခန်း(၄)၊ နည်းဥပဒေ ၂၉၊ ၃၀ နှင့် အခန်း (၁၁)၊ နည်းဥပဒေ ၄၅ တို့အား ပယ်ဖျက် ထားပါတယ်။

ဒီ ပယ်ဖျက်ချက်ကို သဘောတူလျှင် တူတယ်လို့ပြောပါ။

သဘောမတူလျှင် မတူဘူးလို့ ပြောပါ။

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့ သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

သဘောမတူသူ မရှိတဲ့အတွက် ပယ်ဖျက်ချက် အတည် ဖြစ်သည်။ (ဩဘာသံများ)

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ရပ်ကွက် သို့မဟုတ် ကျေးရွာအုပ်စု အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်၏ ပြင်ဆင်ချက်ကို အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင် အတည်ပြုချက်အတိုင်း ထားရှိရန် သဘောတူ/မတူ လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရယူပါမယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်းကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်အတည်ပြုချက်အတိုင်း ထားရှိရန်

လွှတ်တော်က သဘောတူပါသလားခင်ဗျား။

[သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် မေးမြန်းပါသည်။ လွှတ်တော်က သဘောတူပါသည်။]

သဘောမတူတဲ့ သူရှိပါသလား ခင်ဗျား။

[သဘောမတူသူ မရှိပါ။]

သဘောမတူတဲ့သူ မရှိတဲ့အတွက် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥပဒေကြမ်း ကော်မတီ၏ ပြင်ဆင်အတည်ပြုချက်အတိုင်း ထားရှိရန်ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဦးခင်မောင်ရီ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)၏ နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံ အဆောက်အအုံများအပေါ် ငလျင်၏ သက်ရောက်မှုများ စစ်ဆေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်က ပြန်လည်ဖြေရှင်း ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၀:၄၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၁၃) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) မှ ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်း ထားသည့် နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံအဆောက်အအုံများအပေါ် ငလျင်၏ သက်ရောက်မှုများ စစ်ဆေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ငါးဦး အမည်စာရင်း တင်သွင်းထားပါတယ်။

ပထမဦးစွာ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးမျိုးမြင့် ဆွေးနွေး နိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၀:၄၂။

ဦးမျိုးမြင့်၊ မန္တလေးတိုင်း မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသား လွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ပြည်ထောင်စုဒုတိယဝန်ကြီး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံး ကျန်းမာရွှင်လန်းချမ်းမြေ့ကြပါစေလို့ ဆန္ဒပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးမျိုးမြင့် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းသွားတဲ့ နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံအဆောက်အအုံများအပေါ် ငလျင်၏ အကျိုး သက်ရောက်မှုစစ်ဆေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုနဲ့ဆက်စပ်ဆွေးနွေးရာမှာ ကိန်းဂဏန်းအချက်အလက်များ၊ အင်္ဂလိပ်ဝေါဟာရ အသုံးအနှုန်းများ သုံးစွဲခွင့်ပြုပါရန်လည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား ပန်ကြားအပ် ပါတယ်ခင်ဗျား။

လေးစားအပ်သော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယနေ့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှာ အဖက်ဖက်မှ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်လာမှုများနှင့်အတူ အခြေခံအဆောက်အအုံများ (Infrastructures) ဖြစ်ကြတဲ့ အထပ်ပေါင်းများစွာပါတဲ့ အဆင့်မြင့် လူနေအဆောက်အအုံကြီးများ၊ ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု အဆောက်အအုံကြီးများ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အအုံကြီးများ၊ မြစ်ကူးတံတားကြီးများ၊ လေယာဉ်ကွင်းကြီးများနဲ့ ဆက်စပ်အဆောက်အအုံများ၊ ရေလျှောင်တံတားကြီးများ၊ ဓာတ်အားပေး စက်ရုံကြီးများ စသည် စသည်တို့ဟာ အချိန်မရွေးဖြစ်ပေါ်လာတတ်တဲ့ မြေငလျင်ကြီးများရဲ့ ခြိမ်းခြောက်ဖျက်ဆီးမှု အန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်နေကြရပါတယ်။ ကျွန်တော်ဟာ ငလျင်အင်ဂျင်နီယာ ပညာရပ် (Earthquake Engineering) ကို ထဲထဲဝင်ဝင် သင်ကြားနားလည်တတ်ကျွမ်းသူ တစ်ဦးတော့ မဟုတ်ပါ။

ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးဦးခင်မောင်ရီရဲ့ အဆင့်မြင့်အင်ဂျင်နီယာဘူမိဗေဒဆိုင်ရာအဆိုဟာ ယနေ့ခေတ်နဲ့ လိုက်လျောညီထွေရှိလို့ စိတ်ဝင်စားခြင်း၊ အခြေခံ အဆောက်အအုံကြီးများရဲ့ လုံခြုံစိတ်ချခိုင်ခန့်မှု (Structural Safety and Stability) အတွက် မြေငလျင် အခြေခံသဘောတရားကို အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ လေ့လာထားသူတစ်ဦး အနေဖြင့်သာ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြေငလျင် ပညာရပ်ကို ဆွဲဆန့်ရင် ဘာသာရပ်များ များပြားလှပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ Engineering Geology, Geology, Hydrogeology, Geophysics, Seismology, Geo- technical and

Structural Engineering စသည် စသည်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ အသိပညာသည် အရှိန်အဟုန်ဖြင့် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းလျက်ရှိနေသည်မှာမှန်သော်ငြားလည်း သေချာရေရာခြင်း မရှိမှုများ (Uncertainties) ဟာ အမြဲတည်ရှိနေပါတယ်။ ကမ္ဘာမြေကြီး လှုပ်ခတ်မှုဖြင့် ခက်ခဲနက်နဲပြီး ရှုပ်ထွေးလှတဲ့ သဘာဝ (Complex Nature of Ground Motion) ကို တိကျစွာ ဖော်ပြနိုင်ခြင်း မရှိဘဲ အကြမ်းဖျင်း အနေဖြင့်သာ ခန့်မှန်းနေကြရပါတယ်။ ငလျင်ကို လှုပ်ခတ်မှု ဖြစ်စေတဲ့ အားများ (Stresses) အပေါ် မူတည်၍လည်း (၃)မျိုး(၃)စား ခွဲခြားထားကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ၎င်းတို့ကတော့ (က) Tectonic၊ (ခ) Volcanic နဲ့ (ဂ) Plutonic တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။ Plutonic အမျိုးအစားဟာ ဖြစ်ခဲ့ပြီးတော့ ခက်ခဲရှုပ်ထွေး လှပါတယ်။ ငလျင်ဖြစ်ပေါ်ခြင်း ဇာစ်မြစ် (Source)ကို လှုပ်ခတ်မှု (Shock) ၏ Hypocenter ဒါမှမဟုတ်ရင် Focus လို့ ခေါ်ပြီးတော့ ၎င်းရဲ့ အပေါ်တည့်တည့် မြေပြင်ပေါ်ကျရောက်တဲ့နေရာကို ငလျင်ရဲ့ ဗဟိုချက်မ (Epicenter)လို့ သတ်မှတ်ခေါ်ဝေါ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်သော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံမှာ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ကြီးဟာ နိုင်ငံမြောက်ဖျားမှ ဧရာဝတီမြစ်ကြောင်းအတိုင်း တန်းပြီးတော့ ကပ္ပလီပင်လယ်ထဲအထိအရောက် တည်ရှိနေပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံကို တောင်မြောက်အလယ်ဗဟိုခန့်မှ အရှေ့ခြမ်း၊ အနောက်ခြမ်း ကွဲပြားစေတဲ့ အဆိုပါ အဓိကပြတ်ရွှေ့ကြီး (Major Fault)ကို ၁၉၆၈ ခုနှစ်၊ ဝန်းကျင်က ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ဘူမိဗေဒဌာနမှ ပညာရှင် မစ္စတာ မီဒီဒေး က နှင်းဆီပြတ်ရွှေ့ (Rose Fault) လို့ အမည်ပေးခဲ့လို့ ၎င်းအမည်ကို ကမ္ဘာ့ငလျင်ပညာရှင် တော်တော်များများက သိရှိထားကြပါတယ်။

၁၉၇၃ ခုနှစ် ဝန်းကျင်မှာ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဘူမိဗေဒဓာတ်သတ္တု ပညာရှင် ဒေါက်တာစိန်ဝင်း က စစ်ကိုင်းမြို့ကို တည့်တည့်ဖြတ်သန်းသွားလို့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ (Sagaing Fault)လို့ အမည်ပေးခဲ့တာ ယနေ့ခေတ်မှာ ၎င်းအမည်ကို အများလက်ခံ ခေါ်ဝေါ်သုံးစွဲလျက် ရှိကြပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာ အင်ဒိုချိုင်းနားကျောက်ထုချပ်ကြီးက တောင်ဘက်ကို (၁)နှစ်လျှင် (၁၈)မီလီမီတာကနေ (၂၅) မီလီမီတာနှုန်းနဲ့ ရွေ့လျားနေပြီးတော့ ဧရာဝတီမြစ် အနောက်ဘက်ခြမ်း (Burma Plate) ကျောက်ထုချပ်ကြီးက မြောက်ဘက်သို့ ရွေ့လျားပြီးတော့ အချင်းချင်းပွတ်တိုက်ရာကနေပြီးတော့မှ ငလျင် ဖြစ်ပေါ်လာတယ်လို့ ဘူမိဗေဒ ပညာရှင်များက ဆိုကြပါတယ်။ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ဟာ (၁၆၅၀)မိုင်ခန့်ရှည်လျားသော ဘေးတိုက်ပြတ်ရွှေ့လို့လည်း သိရပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးမရမီနဲ့ ရရှိပြီးတဲ့နောက်မှာ MGS နဲ့ ငလျင်သုတေသီများရဲ့ မှတ်တမ်းများအရ အဓိက မြေငလျင်ကြီးများ လှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေကိုလည်း Slide- 1 နဲ့ 1(A) တို့ဖြင့် ဖော်ပြထားပါတယ်။ Slide- 1 မှာ ကြည့်လို့ရှိရင် ၁၈၃၉ ခုနှစ် ၁၉၀၆ ခုနှစ်များက စပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ လှုပ်ခတ်သွားခဲ့တဲ့ အင်းဝ၊ ပူတာအို၊ မေမြို့၊ ပဲခူး၊ ဆွာ၊ ဖြူး၊ ကာမိုင်း၊ ကချင် စသည်တို့ ဖြစ်ကြောင်းကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ပြင်းအားစကေးတွေကို ကျွန်တော်တို့ ဖော်ပြထားတာကိုလည်း တွေ့ရှိကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ Slide- 1(A)မှာတော့ ၁၉၃၁ ခုနှစ်မှာ ပျဉ်းမနားမှာ လှုပ်ခတ်ခဲ့ပါတယ်။ နောက် ဆက်ပြီးတော့ တကောင်း၊ အင်းတော်၊ ပုဂံ၊ ဝှေးချို၊ တောင်တွင်းကြီး၊ တာလေ နောက်ဆုံး ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအတွင်း ရွှေဘို၊ သပိတ်ကျင်းမှာ (၆.၈) ပြင်းအားရှိတဲ့ ငလျင်အပါအဝင် လှုပ်ခတ်သွားခဲ့တဲ့ ဥစ္စာ တွေ့ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဆောက်အအုံများ ပျက်စီးခြင်း၊ စေတီပုထိုးများ ပျက်စီးခြင်း၊ သံလမ်းများ၊ မြစ်ကူး တံတား သံပေါင်များ ပျက်စီးခြင်းများကို ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့တဲ့ ငလျင်များ ဖြစ်ပါတယ်။ လေးစားအပ် ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒါ့အပြင် ရေလှောင်တံကြီးများ ဒီဇိုင်းပုံစံပြုရာမှာ ငလျင်ဒဏ် ခံနိုင်ရေး စဉ်းစားရာမှာ Maximum Design Earthquake (MDE) နဲ့ Operating Basis Earthquake (OBE) ဒီဇိုင်းသတ်မှတ်ချက် အခြေခံ(၂)မျိုးကို ဆက်စပ်စဉ်းစားကြပြီးတော့ ၎င်းတို့နှင့်လည်း Maximum Credible Earthquake (MCE) ဟာ ချိတ်ဆက်နေပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ရေလှောင်တံကြီးများ တည်ဆောက်မှုကြောင့် သိုလှောင်ရေဖိအား ဖြစ်ပေါ်လာလို့ Reservoir Induced Earthquake (RIE) ကိုတော့ ပေ(၃၀၀)အထက် မြင့်တဲ့ တံကြီးများမှာ စဉ်းစားပြီးတော့ OBE နဲ့ ချိန်ထိုးပါတယ်။ ဒီဇိုင်းပိုင်းဆိုင်ရာ အသေးစိတ်ကို ဆွေးနွေးခြင်း မပြုတော့ပါ။

သို့ရာတွင် အကြမ်းဖျင်း သိရှိထားသင့်တဲ့ အမြင့်ဆုံး မြေပြင်လှုပ်ခါမှု အရှိန် (Peak Ground Acceleration (PGA)ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမယ့် အချက်အလက်များကို Slide 2 နဲ့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ PGA ၀.၁၀ g ထက် နည်းတာဟာ ဆိုလိုရှိရင် Hazard Class ကို Roman 1 အနေနဲ့ သတ်မှတ်ပြီးတော့ Low Rating သတ်မှတ်ပါတယ်။ 0.10 g to 0.25 g အတွင်းဆိုရင် Hazard Class 2 ဖြစ်ပြီးတော့ Moderate ဖြစ်ပါတယ်။ 0.25 g ထက် များတယ်။ သို့သော် (၁၀)ကီလိုမီတာ အတွင်းမှာ Active Fault မရှိဘူးဆိုရင် Hazard Class 3 မှတ်ပြီးတော့ High လို့

ယူဆနိုင်ပါတယ်။ PGA ၀.၂၅ g ထက်တော့များတယ် Active Fault က (၁၀)ကီလိုမီတာ အတွင်းမှာရှိရင် Category ၄ ဖြစ်ပြီးတော့ Extreme လို့ ကျွန်တော်တို့ သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။ မြေငလျင် ပြင်းအားကို တိုင်းတာရာမှာလည်းပဲ Richter Scale နဲ့ Modified Mercalli Scale ဆိုပြီးတော့ (၂)မျိုးနဲ့ ဖော်ပြလေ့ ရှိပါတယ်။ ငလျင်(၂)မျိုးရဲ့ ဆက်စပ်မှုကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ တွက်ချက်ယူ လို့ရပါတယ်။ ကျွန်တော် အသေးစိတ် မတင်ပြတော့ပါဘူး။

နောက် US COLD (United States Commission on Large Dam နဲ့ နောက် ICOLD. (International Commission on Large Dam) တို့က ထောက်ခံအကြံပြု ငလျင်စကေး(၂)မျိုးတို့ရဲ့ ဆက်စပ်ကွာခြားမှုကိုလည်း Slide ၃ ဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ဖော်ပြ ထားပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကြည့်လို့ရှိရင် RM Scale ဟာ (5.0)ကနေပြီးတော့ (7.5)တောင် ရှိပြီးတော့ Modified Mercalli Scale ကတော့ Roman (6) ကနေပြီးတော့ Roman (7)ထိအောင်ရှိကြောင်းကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ ကျွန်တော် အသေးစိတ် ဖတ်ကြားခြင်း မပြုတော့ ပါဘူး။ လေးစားရပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယနေ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အခြေခံအဆောက်အအုံ ကြီးများဖြစ်တဲ့ အထပ်မြင့် လူနေတိုက်တာများ၊ ရုံးခန်းအဆောက်အအုံကြီးများ၊ ရေလှောင် တံတားကြီးများ၊ ရေအားလျှပ်စစ်တံဆံ့နဲ့ ဓာတ်အားပေးစက်ရုံများ၊ မြစ်ကူးတံတားကြီးများ၊ လေယာဉ် ကွင်းကြီးများ၊ ဥမင်လိုက်များ စသည်တို့ကို ဒီဇိုင်းပြုလုပ်ရာမှာ ငလျင်ဒဏ်ပြင်းအား မည်မျှ မည်မျှ ခံနိုင်ရည် ရှိရန်နှင့် ဆက်စပ်ပြီးတော့ ငလျင်ပြင်းအားအလိုက် ဖော်ပြငလျင်မြေပုံ (Seismic Zone Map) အရ တည်ဆောက်အကောင်အထည်ဖော်မယ့်ဒေသအတွက် ထည့်သွင်း စဉ်းစား ဆောင်ရွက်ကြရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆောက်အအုံကြီးများ ခိုင်ခန့်စိတ်ချရမှုရှိတဲ့ ငလျင် အင်းအားထက် ကြီးမြင့်တဲ့ (Ground Acceleration)ကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားခဲ့ပါက ပိုမို စိတ်ချ ရမယ် ဖြစ်သော်လည်းပဲ စီးပွားရေးအရ တွက်ခြေမကိုက်မှုကို တစ်ဖက်မှ စဉ်းစားကြရပါတယ်။

ဒေါက်တာမောင်သိန်း ပြုစုထားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ငလျင်ဇုန်များပြ မြေပုံကို Slide 4 နဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဖော်ပြလိုပါတယ်။ Slide 4 မှာကြည့်လို့ရှိရင် ငလျင်အဆင့် ကျွန်တော်တို့ (၅)မျိုး ထားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အပေါ်က နီညိုရောင်အရင့်က ပျက်စီးမှုများတဲ့ Destructive Zone ဖြစ်ပြီးတော့၊ အဲဒီဒေသတွေကတော့ မော်လိုက်နဲ့ ကလေးအကြား ချင်းတွင်းမြစ်ရဲ့ ဝဲယာ ကချင်ပြည်နယ်မြောက်ခြမ်း၊ စစ်ကိုင်းနဲ့ ဝန်းသိုအကြားမှာရှိတဲ့အပိုင်း နောက် ပဲခူးနဲ့ ဖြူးအကြားမှာ ရှိတဲ့ အပိုင်းများဟာ ဒါဟာ ပျက်စီးမှုများတဲ့ ဇုန်အပိုင်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းနောက်

ပန်းရောင်ကတော့ ပြင်းထန်တဲ့ ဇုန်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီဒေသတွေကတော့၊ နောက်တစ်ခါ လိမ္မော်ရောင်က အားပြင်းတဲ့ ဒေသတွေ ဖြစ်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒီ အစိမ်းရောင်ကတော့ Moderate Zone အားလတ်တဲ့ ဇုန်ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် အပြာရောင်ကတော့ အားနည်းတဲ့ ဇုန်ဖြစ်တော့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ ငလျင်အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်တဲ့ဟာကို ပြသခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကို ကြည့်ပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ အဆောက်အအုံများ၊ ရေလှောင်တံကြီးများ စတာတွေကို ဒီဇိုင်းပုံစံ ပြုစုကြပါတယ်။ လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဂျပန်နိုင်ငံဟာ ပြင်အားကြီးတဲ့ ငလျင်ဒေသမှာ တည်ရှိလို့ အထပ်မြင့် လူနေတိုက်တာအားလုံးဟာ ငလျင်ဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိတဲ့ ဒီဇိုင်းများ (Resistant to Seismicity) ဖြင့် ဆောက်လုပ်ထားကြတဲ့အတွက် အဆောက်အအုံအပေါ်ဆုံးထပ် နေသူများဟာ သာမန်ပြင်းအား ငလျင်များ လှုပ်သွားသည်ကိုပင် မသိလိုက်ကြရပဲ ငလျင်တိုင်း ကိရိယာ(Seismometer)မှတ်တမ်းများကို ဖတ်ရှုမှသာ သိရှိကြ ရပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ရေလှောင်တံကြီးများနဲ့ လူနေတိုက်တာ အဆောက်အအုံများ၊ မြစ်ကူးချောင်းကူး တံတားကြီးများအတွက် ငလျင်ပြင်းအားဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရည်များ (Seismic Parameters) စဉ်းစား အခြေခံအားဖြင့် ဝန်ခံနိုင်အား သဘာဝ (Load Bearing Behavior) ကွာခြားချက်များ ရှိပါတယ်။ ရေလှောင်တံများမှာ သိုလှောင်ရေထုထည်ပမာဏရဲ့ ပြင်ညီ ဖိအားသက်ရောက်မှု (Horizontal Water Load)အပေါ် ခံနိုင်စွမ်း ရှိကြပါတယ်။ ယနေ့ ငလျင်ဒဏ်ကြောင့် လူနေတိုက်တာ အဆောက်အအုံကြီးများ၊ တံတားကြီးများ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုမှာ (Horizontal Earthquake)ဒဏ်ကို ခုခံနိုင်စွမ်းမရှိ၍ ဖြစ်ပါတယ်။

ဥပမာ ရေလှောင်တံကြီးများရဲ့ ငလျင်ဒဏ်ခံနိုင်ရန် ဖြစ်ပေါ်ကြိမ်နှုန်းကာလကို (Return Period) ကို နှစ်(၁၀၀၀၀)လျှင် တစ်ကြိမ်နှုန်း စဉ်းစားလေ့ ရှိပြီးတော့ လူနေတိုက်တာ အဆောက်အအုံကြီးများ၊ မြစ်ကူးချောင်းကူးတံတားကြီးများအတွက် ငလျင်ဒဏ် ခံနိုင်ရန် ဖြစ်ပေါ် ကြိမ်နှုန်းကာလကို (၄၇၅)နှစ်မှာ တစ်ကြိမ်နှုန်း စဉ်းစားသတ်မှတ်လေ့ ရှိကြပါတယ်။ အသေးစိတ်ကို ကျွန်တော်တင်ပြခြင်း မပြုတော့ပါဘူး။ အဆိုပါ အခြေခံအဆောက်အအုံကြီး များဟာ ထုထည်ပမာဏအရနဲ့ ငွေကုန်ကြေးကျတို့အရ ကြီးမားတဲ့အပြင် ငလျင်ဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု ကြုံတွေ့လာပါက သက်ရှိလူသတ္တဝါများရဲ့ အသက်အိုးအိမ်ထိခိုက်မှုဟာ တန်ဖိုး ဖြတ်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံအာရှ၊ အရှေ့တောင်အာရှနဲ့ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများရဲ့ ငလျင်

အခြေအနေဖော်ပြတဲ့ ပုံများကိုလည်း Slide 5 ကနေပြီးတော့ 11အတွင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ အခု Slide 5 မှာဆိုလို့ရှိရင် ကမ္ဘာ့ပြင်းအားကျရောက်တဲ့ ဒေသများကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ နောက် Slide 6 မှာဆိုလို့ရှိရင် မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ အိန္ဒိယမြောက်ပိုင်း နီပေါနိုင်ငံ၊ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ ယူနန်ပြည်နယ်၊ စီချမ်ပြည်နယ်၊ Sumatra မြောက်ပိုင်း၊ ဖိလစ်ပိုင်၊ ဂျပန်တို့ဟာ အင်မတန် ဒါ ပြင်းထန်တဲ့ ဇုန်များမှာ ကျတဲ့ဒေသများကို တွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ Slide 7 မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံ အပါအဝင် အရှေ့တောင်အာရှရဲ့ အဓိက အင်အားပြင်း ငလျင်လှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေ၊ နောက် Plate Boundary အနီစက်ဟာ ဆိုရင် Plate Boundary ကို ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

နောက် Slide 8 မှာတော့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ငလျင်အန္တရာယ်ကို Peak Groud Accelerationအလိုက် ဆေးရောင်များဖြင့် ခွဲခြားဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ညာဘက်က ပုံအသေးကတော့ ရန်ကုန်နဲ့ မန္တလေးကြားမှာ ရှိတဲ့ စီမံကိန်းများရဲ့ ငလျင်နဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ အခြေအနေ ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ Slide 9 ကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်ဘက်အခြမ်းကတော့ ဒါ Sumatra မြောက်ပိုင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းနဲ့ ဆက်စပ်နေတဲ့ အပိုင်းပေါ့၊ ငလျင်ပြင်းအားများ ဖော်ပြတဲ့ပုံ၊ ငလျင် လှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေများကို ပြတဲ့ပုံဖြစ်ပါတယ်။

နောက် ကျွန်တော်တို့ Slide 9(A)မှာတော့ ဒါ Sumatra မြောက်ပိုင်း west Coast မှာ အသေးစိတ်ငလျင်လှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေကိုပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အပေါ်ယံကြယ်နဲ့ ပြထားတာကတော့ ငလျင်စကေး (9.1) အဆင့်ထိအောင် ရှိတဲ့အတွက် အလွန်ပြင်းထန် ပြီးတော့ ပျက်စီးတဲ့၊ ထိခိုက်ခဲ့တဲ့ အခြေအနေကို ဖော်ပြထားတဲ့ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် Slide 10 မှာ ကတော့ လက်ဝဲဘက်ပုံကတော့ Sumatra မှ မြန်မာနိုင်ငံနဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ Tectonic Setting ပြတဲ့ပုံ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြတ်ရွေ့တွေ အများကြီး ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိနေတာကို ဖော်ပြထားပါတယ်။ နောက် ညာဘက်က မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံရဲ့ အလယ်တည့်တည့် အနီမျဉ်းကြောင်းကြီးကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒါ ပဲခူးပြတ်ရွေ့ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ မြားတစ်ခြမ်း အောက်စိုက်နေတဲ့ အရာကတော့ ကျွန်တော်တို့ Indochina Plate ဖြစ်ပြီးတော့ (၁)နှစ်ကို (၁၈)မီလီမီတာက (၂၅)မီလီမီတာ အတွင်းမှာ ရွေ့လျားနေတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။

အနီရောင်ရဲ့ ဘယ်ဘက်အခြမ်းအပေါ် မြားအခြမ်း ခေါင်းနဲ့ဟာကတော့ Burma Plate ဖြစ်ပြီးတော့ ဒီ(၂)ခု ပွတ်တိုက်ရာ ကနေပြီးတော့မှ ငလျင်များ လှုပ်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ နောက် ကျွန်တော်တို့ ရခိုင်မြောက်ပိုင်းကနေပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ အိန္ဒိယဘက် ဖြတ်သွားတဲ့ အနီစင်းကြီးကတော့ Indo-Australia Eurasia Plate Boundary ကို ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ညာဘက်က အစက်တွေကတော့ ကျွန်တော်တို့ သူ Epicenter ကနေပြီးတော့မှ ငလျင်လှုပ်ခဲ့တဲ့ အကွာအဝေးများကို အောက်တည့်တည့်မှာ ဘယ်လောက်ရှိသလဲဆိုတာ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

နောက် Slide 11 ၊ Slide 11 ကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒါက ငလျင်စကေး (၆.၀)နဲ့ အထက်ရှိတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ထင်ရှားလှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ ငလျင်များကို ဖော်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အပေါ်ဆုံးက အစိမ်းနဲ့ဟာကတော့ ငလျင်စကေး(၆)ကနေ (၇)နှုန်းရှိပြီးတော့၊ အပြာဟာ (၇)ကနေ(၈) အတွင်းရှိပါတယ်။ အနီရောင်ဟာ (၈) အနည်းဆုံးရှိတဲ့ ငလျင်စကေးများ လှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ နေရာကို ပြသခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးများ ခင်ဗျား။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအတွင်း ရွှေဘိုမြို့ သပိတ်ကျင်းအနီး ငလျင် ဗဟိုပြုရာ (Epicenter)မှာ လှုပ်ခတ်သွားတဲ့ ငလျင်ဟာ ပြင်းအား (၆.၈)ရှိတဲ့အတွက် အနီးဝန်းကျင်ရှိ ရေလှောင်တံကြီးများရဲ့ လုံခြုံမှုကို အန္တရာယ်ပေးနိုင်တဲ့ အဆင့်လို့ ယူဆရပါတယ်။ တစ်ဆက်တည်းလည်း ဆွေးနွေးတင်ပြလိုသည်မှာကတော့ ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၈ ရက်နေ့က တရုတ်နိုင်ငံ စီချမ်ပြည်နယ် Wenchuan ဒေသမှာ လှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ ငလျင်စကေးဟာ အဆင့် (၈)ရှိပြီးတော့ ငလျင်လှုပ်ခတ်ခဲ့ရာ လူပေါင်း ခြောက်သောင်းကျော် သေဆုံးခဲ့ပါတယ်။ ငလျင်ဗဟိုချက်မမှ (၁၇)ကီလိုမီတာသာ ကွာဝေးတဲ့ အမြင့် (၅၁၂)ပေရှိတဲ့ Zipingpu Concrete Face Reinforce Dam နဲ့ အစိတ်အပိုင်းအချို့ ပျက်စီးခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ယင်းဒေသနဲ့ အလှမ်းမကွာဝေးတဲ့ Shapai RCC Dam၊ Bikon ကျောက်ဖြည့်တံခံနဲ့ Baozhushi ကွန်ကရစ် တံခံများအပါအဝင် တာတံခံကြီး(၄)ခု ပျက်စီးမှုများ ကြုံတွေ့ခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် အဆိုပါဒေသများဟာ ငလျင်ကြောမှာ တည်ရှိနေတဲ့ အမြင့်(၃၀၀)ပေ အထက် ကွန်ကရစ်တံခံ(၄)ခုရဲ့ အစိတ်အပိုင်းများပါ ပျက်စီးခဲ့တဲ့အတွက် ပိုမိုဆိုးဝါးခြင်း မရှိဘဲနဲ့ နောက်ဆုံး ကျိုးပေါက်မသွားစေရေးအထိ အကြီးစား ပြင်ဆင်မှုများ၊ ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင် ခဲ့ကြတာကို သိရှိခဲ့ပါတယ်။

အခုလို တမံများ ဖော်ပြဆွေးနွေးရတာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံနဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ဒေသမှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့လို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် International Water Power and Dam Construction August 2012 အဆိုအရ Dam Safety and Earthquakes ပါမှာ နိုင်ငံတကာ တည်ဆောက် ထားရှိပြီးတဲ့ မြို့ပြ ဖွံ့ဖြိုးမှုဆိုင်ရာအထပ်မြင့် တိုက်တာအဆောက်အအုံများ၊ မြစ်ကူးချောင်းကူး တံတားကြီးများ၊ ရေလှောင်တမံကြီးများ ငလျင်ဒဏ်ခံနိုင်ရန် ၁၉၇၀ ပြည့်နှစ် မတိုင်မီက ထည့်သွင်း စဉ်းစားခဲ့တဲ့ ဒီဇိုင်းအချက်အလက်များဟာလည်း ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် နောက်ပိုင်းတွင် နည်းပညာနှင့် သုတေသနဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများနှင့် ဆက်စပ်ရင် ခေတ်နောက်ကျနေပြီလို့ ဆိုပါတယ်။

ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ၁၂-၉-၂၀၁၁ ရက်နေ့ ကျင်းပခဲ့တဲ့ ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယပုံမှန် အစည်းအဝေးမှာ တမံကြီးများဆိုင်ရာ အမျိုးသားကော်မတီ ဖွဲ့စည်းခြင်းနဲ့ International Commission on Large Dams(ICOLD) အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ခွင့် ရရှိရန် တင်ပြခဲ့တဲ့ အဆိုနဲ့ ယခု ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းတဲ့ ငလျင် အဆိုများရဲ့ ဆက်စပ်လာမှုကိုလည်း တင်ပြလိုပါတယ်။ အဆိုပါ ICOLD ကော်မတီဟာ ရေလှောင်တမံကြီးများ ငလျင်များနဲ့ ဆက်စပ်လုံခြုံမှု (Safe and Resistant to Effects of Strong Ground Shaking) အတွက် လိုက်နာကျင့်သုံးခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက် (Guidelines) များကို ထုတ်ပြန် ခဲ့ပါတယ်။

၁၉၈၈ ခုနှစ်ကနေပြီးတော့ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်အတွင်းမှာ Technical Bulletin (၇)ခု ထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ အသေးစိတ် ကျွန်တော် ရှင်းမပြတော့ပါဘူး။ ယနေ့ မြန်မာနိုင်ငံမှာလည်း ရေလှောင်ကန်သက်တမ်း (Reservoir Life) ဒီဇိုင်းသတ်မှတ်ချက်အရ သက်တမ်းလွန် ရေလှောင် တမံများ(Aged Dams)၊ သက်တမ်းရင့်တမံများ (Aging Dams)နဲ့ မြစ်ကူးတံတားကြီးများ၊ မြေပေါ်မြေအောက် ဓာတ်အားပေးစက်ရုံကြီးများ (Surface and Underground Power Stations)၊ ဖိအားမြင့် ပိုက်လိုင်းများ(Penstocks) စသည်တို့အပါအဝင် သက်တမ်းလွန်၊ သက်တမ်းရင့် အခြေခံအဆောက်အအုံများသာမက ဖွံ့ဖြိုးမှု အကြောင်းပြု အမြန်တည်ဆောက်ပြီး၊ တည်ဆောက်ဆဲ၊ အထပ်မြင့် အဆောက်အအုံကြီးများကိုပါ ဘာသာရပ်ဆိုင်ရာ ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ပေါင်းစုံပါဝင်တဲ့ အဖွဲ့နဲ့ အထူးကြပ်မတ် စစ်ဆေးသင့်ပါကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြလိုပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ခြုံငုံဆွေးနွေးရပါလျှင် အင်ဂျင်နီယာ အဆောက်အအုံကြီးများ (Engineering Structures) အားလုံးဟာ မြေလျင်ကဲ့ သို့သော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အပေါင်းမှ (၁၀၀) ရာခိုင်နှုန်း လုံခြုံ စိတ်ချရသည်ဟု ကမ္ဘာပေါ်မှာ မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကမှ အာမခံချက် မပေးနိုင်ပါ။ သို့ရာတွင် ထည့်သွင်းစဉ်းစားရမယ့် ဒီဇိုင်း ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ (Design Criterion) ကို အဖက်ဖက်မှ ဟာကွက် မရှိအောင် စဉ်းစားရန် လိုအပ်သည့်နည်းတူ လူသားများရဲ့ ရိုးသားစွာ လစ်ဟာမှု ဒါမှမဟုတ်ရင် ဥပက္ခာပြုမှုတို့ကြောင့် မဖြစ်သင့် မဖြစ်ထိုက်တဲ့ ဘေးအန္တရာယ်ကို ကြိုတင်ကာကွယ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော် တည်ဆောက်ခြင်းနဲ့ ဆက်စပ်ပြီး နိုင်ငံတကာတွဲဖက် ကျင့်သုံးလျက်ရှိတဲ့ QC and QA လို့ သုံးနှုန်းနေကြတဲ့ လုပ်ငန်းအရည်အသွေး ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ အာမခံခြင်း (Construction Quality Control & Quality Assurance) တို့ကိုလည်း ထိပ်တန်း ဦးစားပေး ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံ မြေလျင်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌကလည်း လက်ရှိ စီမံကိန်းတွေကို မြေလျင်ဒဏ် ခံနိုင်အောင် မည်သို့တည်ဆောက်ထားသည် စစ်ဆေးဖို့ သင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးထားတာ သိရပါတယ်။ အရေးကြီးဆုံးမှာ မြန်မာနိုင်ငံအနေနဲ့ Building Code ပြဋ္ဌာန်းတည်ရှိနေဖို့ လိုတယ်ဆိုတာပါပဲ။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ဧရာဝတီတိုင်း မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီ ရဲ့ အဆိုကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံအပ် ပါတယ်ခင်ဗျား။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ရှိပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၁:၀၂။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)မှ ဦးဂျေယောဝူ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၀၂။

ဦးဂျေယောဝူ၊ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုဒုတိယဝန်ကြီး၊ ဧည့်သည်တော်များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများအားလုံး ရေလိုအေးပြီး ပန်းလိုမွှေးနိုင်ကြပါစေလို့ နှုတ်ခွန်း ဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ကချင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၂)မှ ဦးဂျေယောဝူ

ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အခု ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဆရာကြီးဖြစ်တဲ့ ဦးခင်မောင်ရီ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) ရဲ့ နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံအဆောက်အအုံ များအပေါ် ငလျင်၏ သက်ရောက်မှုများ စစ်ဆေးရန် ဆိုတဲ့အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေး သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လွန်ခဲ့တဲ့(၁၀)နှစ်လောက်တုန်းမှာ Discovery Channel တစ်ခုမှာ ကျွန်တော် Journey to the Edge of Universe ဆိုတဲ့ စကြာဝဠာ အဆုံးကို ခရီးဆန်းခြင်းဆိုတဲ့ Program တစ်ခုမှာ စောင့်ကြည့်နေခဲ့မိပါတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျွန်တော်တို့လို နေစကြာဝဠာကြီး ကုဋေကုဋာ ရှိတယ်ဆိုတာ သိရတော့ ကျွန်တော် သိပ်မယုံကြည်ချင်ဘူး၊ အဲဒီအချိန်မှာ။

ကျွန်တော်တို့ ဒီ နေ ရှိတာ စကြာဝဠာပဲ ရှိတယ်လို့ တခြားမှာရော ရှိသလားလို့ ပြောတော့ အခု နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ဒီ Telescope ထဲမှာပေါ့။ ဒီ မှန်ဘီလူးအချပ်ပေါင်း (၈၀)ကျော် ပြီးတော့ ဒီ မီတာ (၂၀၀)ကျော် ကြီးမားတဲ့ ဒီ ဧရာမ Telescope ရှိလာတော့ အလင်းနှစ်ပေါင်း သန်းပေါင်းများစွာမှာ တည်ရှိတဲ့ စကြာဝဠာတွေကို သူက ဆွဲနိုင်လာတဲ့ အချိန်မှာ ဒီ ကြယ်တာရာတွေက ကျွန်တော်တို့ သိနေကြ ငါးထောင့်၊ ခြောက်ထောင့် ရှိတဲ့ ကြယ်တွေ မဟုတ်ဘဲနဲ့ ခုနစ် ပုံတွေ၊ ယူ ပုံတွေ၊ သုည ပုံတွေရှိတဲ့ ကြယ်တွေဖြစ်နေတယ်။ ကြယ်တာရာတွေ၊ နေစကြာဝဠာကြီးတွေဖြစ်နေတယ် ဆိုတာက ဒါ အတိအလင်းဖြစ်လာတာ အခုချိန် Technology အရ သိလာတာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုပါပဲ အခု ကျွန်တော်တို့ ဆရာကြီး ဦးမျိုးမြင့် ဆွေးနွေးသွားသလိုပဲ ဒါ တိတိကျကျ ကိန်းဂဏန်းတွေနဲ့ ဖော်ပြထားတာ၊ ကျွန်တော်တို့ ဒါတွေက ယုံတမ်းစကားပြောနေတာ မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့ သိရပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီ ပြတ်ရွေ့ကြောတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့က တူးထုတ်လိုက်လို့လည်း မရဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့က ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း၊ စစ်ဆေးခြင်း၊ တည်ဆောက်ခြင်း တွေက အင်မတန် အရေးကြီးတယ်ဆိုတာကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ သိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာကြီးပြောသလိုပဲ နှစ်တစ်ရာမှာ တစ်ကြိမ်လောက်ဖြစ်တတ်တဲ့ စစ်ကိုင်းငလျင်ကြီး၊ ပဲခူး၊ ပုဂံ စသည့် ငလျင်ကြီးများသည်လည်း ရှိခဲ့သလို လတ်တလော ဒီ တစ်နှစ်၊ နှစ်နှစ်အတွင်းမှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ခုနက ဆရာကြီးပြောသွားတာပဲ၊ စီချမ် ငလျင်ပေါ့နော်၊ ဒါကလည်း Three Gorges ဒီ zipungpu ရေဆည်ကြောင့် အလေးချိန်ကြောင့် သူက ဆက်စပ်နေတယ်ဆိုတာကို သူတို့ တရုတ်ပြည် ကလည်း ဒါ တရားဝင်ကြေညာပါတယ်။ သူ့ရဲ့ ဒီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီလိုပါပဲ

နိုင်ငံတကာကပါ ဂုဏ်ပြုကြိုဆိုနေကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရကလည်းပဲ ဆက်လက်ပြီးမှ သက်ဆိုင်ရာ ဝန်ကြီးဌာနများမှ တစ်ဆင့် မီးဘေးကြိုတင်ကာကွယ်ရန် အစီအစဉ်များ၊ လေယာဉ်၊ သင်္ဘောများ၌လည်း အသက်ကယ်အိတ်၊ လှေငယ်များ၊ လေမုန်တိုင်း ကြိုတင်ကာကွယ်ခြင်း၊ နားခို အဆောက်အအုံ တည်ဆောက် လာခြင်း၊ နောက် အသံလွှင့်ဌာန မီဒီယာများမှတစ်ဆင့် ကြိုတင် သတိပေးခြင်း၊ နံရံကပ်စာစောင်၊ လက်ကမ်းစာစောင်များ၊ နောက် အများကြီး ထွက်လာ တာကလည်း မချမ်းမမြေ့ဖွယ်ရာကြားကနဲ့ ယုံကြည်စိတ်ချမှုကို တည်ဆောက်ပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဂျာနယ်တစ်ခုမှာ ဖတ်ရတဲ့ မိဘရဲ့ ဆိုဆုံးမချက်အရ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် ရုတ်တရက် ရုတ်ခြည်းကျသွားမယ်ဆိုရင် ပြေးသာပြေးတော့ ကုန်းပေါ်ကို အဲဒီလိုပြေးတဲ့ ကလေး(၁၂)နှစ်အရွယ် တစ်ယောက်ပဲ ဒီ ဆူနာမီ (၂)သိန်းကျော် ဆုံးရှုံးတဲ့အချိန်မှာ သူ တစ်ယောက်ပဲ အဲဒီ (၂)သိန်းကြားကနေ လွတ်တယ်ဆိုတာကို ကျွန်တော် သာဓကလည်း တွေ့ရှိ ရတာဖြစ်လို့ ကျွန်တော်တို့ အခုချိန်ဆိုရင် ဆူနာမီ ငလျင်တိုင်းထွာတဲ့ ကြိုတင်အချက်ပေးတဲ့ Alarm ပေးတဲ့ စနစ်တွေလည်း ကျွန်တော်တို့ လုပ်လာကြပြီဖြစ်ပါတယ်။ တစ်ချိန်တည်းမှာပဲ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ကို အလွန်အကျွံဖျက်ဆီးမှု၊ အန္တရာယ်ကြီးမားတဲ့ စီမံကိန်းများကိုလည်း EIA, SIA, HIA စသည်တို့ကို ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ပြီး Master Plan တွေ ချပြီးမှ ပြည်သူများရဲ့ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အတူ ခါးစည်းခံဖို့၊ ကျွန်တော်တို့က အကောင်အထည်များကိုလည်း ဆောင်ရွက်သွားဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။

နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့တော့ ကျွန်တော်တို့ UN၊ WHO၊ ဒီ Red Cross၊ ဒီ NGO လောက်နဲ့ မဟုတ်ဘဲနဲ့ အခု ကျွန်တော် လူမှုဝန်ထမ်းကယ်ဆယ်ရေးနှင့် ပြန်လည်နေရာချထားရေးဝန်ကြီး ဌာန ကနဲ့လည်း ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့တွေကို ကျွန်တော်တို့က တည်ထောင်နေပါပြီ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုပဲ မနေ့က ဆရာကြီး ဒေါက်တာဗညားအောင်မိုး ဆွေးနွေးတဲ့အချိန်မှာ Task Force သူ ဆွေးနွေးပါတယ်။ တောင့်တင်းရမယ်၊ ကျွမ်းကျင်ရမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဒီလိုပဲ ကျွန်တော်တို့ Rescue Mission ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့ကို အဲဒီလို ကျွန်တော်တို့က ကျင့်ပေးရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရေငုပ်လည်း ကျွမ်းကျင်ရမယ်၊ တောင်တက်လည်း ကျွမ်းရမယ်၊ အိမ်တွေလည်း တက်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက် ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီဆိုရင်တော့၊ ဒါ လေထီးလည်း ခုန်တတ်ရမယ်၊ ကား၊ ယာဉ်မျိုးစုံလည်း မောင်းတတ်ရမယ်၊ ဒီလို ဘက်စုံကျွမ်းကျင်တဲ့ ဒီ ကယ်ဆယ်ရေး လုပ်သားတွေကိုလည်း

နိုင်ငံတော်အစိုးရက ကျွန်တော်တို့က ကြိုတင်ကာကွယ်တဲ့အနေနဲ့ တည်ဆောက် သွားရမယ် ဆိုပြီးမှ ကျွန်တော် ထောက်ခံဆွေးနွေးရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးအများကြီးတင်ပါတယ်။
(ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၁:၁၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ ဒေါ်ခင်ဝိုင်းကြည် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၁:၁၀။

ဒေါ်ခင်ဝိုင်းကြည်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)။ ။ ရိုလေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အားလုံးပဲ ကျက်သရေ မင်္ဂလာ အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံကြပါစေလို့ မေတ္တာပို့သရင်းနဲ့ ဂါရဝပြုပါတယ်။ ကျွန်မကတော့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်ခင်ဝိုင်းကြည် ဖြစ်ပြီး ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)က ဦးခင်မောင်ရီ ရဲ့ နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံ အဆောက်အအုံများအပေါ် ငလျင်၏ သက်ရောက်မှုများ စစ်ဆေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရိုသေလေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင့်။ ကျွန်မ ငယ်စဉ် ကတည်းက စွမ်းအင်ဆိုတဲ့ စကားရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို လွန်စွာ စိတ်ဝင်စားခဲ့ပါတယ်။ လရဲ့ စွမ်းအင်၊ ကမ္ဘာမြေရဲ့ စွမ်းအင်၊ နေရောင်ခြည်ရဲ့ စွမ်းအင်၊ အာနိသင်တွေ နောက် ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုး တွေ၊ သံလိုက်ဝင်ရိုးစွန်းတွေ၊ နောက်တစ်ခါ လျှပ်စစ်ဓာတ်အား၊ လျှပ်စစ်စွမ်းအင်တွေ၊ သစ်ပင်၊ ရေ၊ မြေ၊ တောတောင်တွေရဲ့ စွမ်းအင်တွေအပြင် လူတွေရဲ့ စိတ်စွမ်းအင်ကိုလည်း ကျွန်မ အလွန် စိတ်ဝင်စားခဲ့ပါတယ်။ အဆိုရှင် ဦးခင်မောင်ရီ ရဲ့ ငလျင်ဟာလည်း လွန်စွာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသော သဘာဝတရားများမှ ရုပ်ဝတ္ထုတို့၏ ပြောင်းလဲရွေ့လျားမှု ဖြစ်စဉ်တစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။

ယခုအခါ ကမ္ဘာရဲ့ ထောင်စုနှစ်ရည်မှန်းချက် လုပ်ငန်းစဉ်များမှာ လည်းကောင်း၊ အာဆီယံရဲ့ ရည်မှန်းချက် လုပ်ငန်းစဉ်များမှာလည်းကောင်း၊ သဘာဝအန္တရာယ် တားဆီး ကာကွယ်ရေးများကို မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာများ ရေးဆွဲချမှတ် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိတာကို လေ့လာတွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထောင်စုနှစ် ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်(၈)ရပ်အနက် နံပါတ်(၇)မှာ

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရေးရှည်တည်တံ့မှုကို မုချသေချာစေရန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ တိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးတဲ့ ညွှန်းကိန်းများမှာ ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းထားသော ကုန်းမြေပြင်၊ ရေပြင်၊ ပင်လယ်ဧရိယာများ အချိုးလည်း တစ်ခုအပါအဝင် ဖြစ်ပါတယ်။ အာဆီယံ လူမှုရေးနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုအသိုက်အဝန်းရဲ့ သွင်ပြင်လက္ခဏာများနဲ့ အခြေခံသဘောတရားများ မှာတော့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ရေရှည်တည်တံ့မှုကို ထိန်းသိမ်းရေးကို အမှတ်စဉ်(၄)အနေနဲ့ တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာလည်း မဟာဗျူဟာ လုပ်ငန်းစဉ်(၁၁)ရပ် ချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက် နေတာကို လေ့လာတွေ့ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင့်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများဟာ ၂၁ ရာစုထဲမှာ ပိုမို သိသာ၊ ထင်ရှား၊ များပြားတဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ ဖြစ်လာကြောင်းကို လေ့လာကြားသိ နေရပါတယ်။ မုန်တိုင်းတိုက်ခိုက်ခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ မြေပြိုခြင်း၊ အပူလှိုင်းများ ကျရောက်ခြင်း၊ မြေငလျင်လှုပ်ခြင်း၊ တောမီးများ လောင်ခြင်း စတဲ့ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များဟာ တဖြည်းဖြည်း တစ်စထက် တစ်စ ပိုမိုပြင်းထန်လာပြီး ဖြစ်ပေါ်သည့် အကြိမ်အရေအတွက်လည်း သိသာစွာ များ၍လာကြောင်း လေ့လာကြားသိနေရပါတယ်။ ဤသို့သော ဘေးအန္တရာယ် တို့အနက် ငလျင်လှုပ်ခြင်းသည်လည်း လူသားများနဲ့ သက်ရှိ သက်မဲ့ အားလုံးကို ခြိမ်းခြောက် စိန်ခေါ်လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရမှာဖြစ်ပါတယ်။

ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးမှာ ငလျင်ကြောင့် လူ့အသက်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးပါတယ်။ ဒါတင်မက အဆောက်အဦများလည်း ပျက်စီးပါတယ်။ လူ့အသက်များလည်း ပျက်စီးတယ်။ ဒီထက်မကလည်း ကြီးမားတဲ့အန္တရာယ်တွေကို ပေးတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်မ ဒါ ပြောရင်းနဲ့ ဗဟုသုတအရ ကျွန်မလည်း ဒီဇယားလေးတစ်ခု အဖြစ်အပျက်လေးကို ခုနှစ် သက္ကရာဇ်များနဲ့ ဆွေးနွေးတင်ပြလိုပါတယ်။ အဲဒါကတော့ ကျွန်မတို့ ဒီ အင်မတန် ပြင်းထန်တဲ့ ငလျင်ကြီးတွေ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဖြစ်တဲ့အကြိမ်ပေါင်း ၁၇၅၅ ခုနှစ်ကနေပြီးတော့ ၂၀၀၄ ခုနှစ် ဆူနာမီ အထိ အားလုံးပေါင်း (၉)ခုရှိသည့်အနက်က (၆)ခုဟာ အာရှတိုက်မှာ ဖြစ်တာကို ဒါ လေ့လာ တွေ့ရှိရ ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ (၃)ခုကတော့ အခြားနေရာတွေမှာ ဖြစ်ပြီးတော့ ဒါကို ကျွန်မ နည်းနည်း တင်ပြ ချင်ပါတယ်။ ၁၇၅၅ ခုနှစ် ပေါ်တူဂီ မှာဖြစ်တဲ့ ဒီ (၈.၇၂) ရစ်ချ်တာစကေးရှိတဲ့ ငလျင်မှာတော့ ခုနှစ်သောင်းကျော်၊ လူပေါင်း (၇၇၀၀၀) ဒါ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ပြီးတော့ ၁၈၅၀ခုနှစ် ရစ်ချ်တာစကေး

(၈)ပါ။ တရုတ်ပြည်နယ် စီချမ်မှာ အစောက ဆရာကြီးလည်းပြောသွားပါတယ်။ အဲဒီမှာတော့ လူ သုံးသိန်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးပါတယ်။ ၁၉၀၈ ခု၊ အဲဒါကတော့ အီတလီ မှာ ဖြစ်တဲ့ ငလျင်ပါ။ (၇.၅) ရစ်ချ်တာစကေး ဖြစ်ပြီးတော့ ရှစ်သောင်းကျော်၊ (၈၃၀၀၀) လူ့အသက်ကို ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေ ခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ၁၉၂၀၊ အဲဒီမှာတော့ တရုတ်မှာပါပဲ။ တရုတ်ပြည်မှာပဲ (၈.၆) ရစ်ချ်တာစကေး ဖြစ်ပြီးတော့ လူအားလုံးပေါင်း နှစ်သိန်း ပျက်စီး ဆုံးရှုံးခဲ့ ပါတယ်။ နောက် ၁၉၂၇ ခုနှစ်မှာတော့ တရုတ်ပြည်မှာပဲ၊ (၈.၃) ရစ်ချ်တာစကေးနဲ့ လူ နှစ်သိန်း ပဲ ပျက်စီး ဆုံးရှုံးခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ၁၉၂၇၊ ဒါကတော့ စောစောက တရုတ်ရဲ့ အရင်ကျ ပါတယ်။

သူက ဂျပန်မှာ တိုကျိုမှာ ဖြစ်တာပါ။ (၈.၂) ရစ်ချ်တာစကေးနဲ့ သူက (၁.၄)သိန်း သူက လူ့အသက် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ (၇.၃) ရစ်ချ်တာစကေးနဲ့ ရုရှားမှာ သူကတော့ တစ်သိန်းကျော်ပဲ သူက ပျက်စီးဆုံးရှုံးပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ ၁၉၇၆ ခုနှစ် မှာတော့ တရုတ်မှာပါပဲ။ (၈.၂) ရစ်ချ်တာစကေးနဲ့ သူက (၂.၇၅)သိန်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးပြီးတော့ ၂၀၀၄ ခုနှစ် မှာတော့ အိန္ဒိယသမုဒ္ဒရာကို ဗဟိုပြုထားတဲ့ အဲဒီ (၉.၂)ရှိတဲ့ ဆူနာမီက သူက လူ သုံးသိန်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးတယ်ဆိုပြီးတော့ သုတေသီများရဲ့ ဇယားမှာ ဖော်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကျွန်မတို့ရဲ့ အာရှတိုက်ဟာ ဒီ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေကို တော်တော် ခံရတဲ့ နေရာလို့ ဒါ ပြောလို့ရပါတယ်။ ဒီဟာတွေကို ကြည့်မယ်ဆိုလို့ရှိရင်။ အဲဒီတော့ကာ ကျွန်မတို့ အခုအချိန်ဟာ၊ အခု ကျွန်မတို့ လက်ရှိ ရှိနေတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ သွားနေတဲ့ အချိန်ဟာ အချိန်ကာလ၊ အခြေအနေဟာ ဘာလဲဆိုတော့ ကျွန်မတို့ လူဦးရေတွေလည်း တဖြည်းဖြည်းနဲ့ တိုးတက်ပြီး များပြားလာတယ်။ ကမ္ဘာမှာလည်း များပြားလာတယ်။ မြန်မာမှာလည်း များပြားလာတယ်။ နောက်တစ်ခါကျတဲ့အခါကျတော့ လူတွေရဲ့ စားဝတ်နေရေးကိုလည်း ကျွန်မတို့က ဒီအခု နိုင်ငံတော်အစိုးရရဲ့ တာဝန်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ဆောင်ရွက်ပေးနေတဲ့ အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဆရာကြီး ဦးခင်မောင်ရီ ကလည်း သူက ဒီပြတ်ရွေ့ကြောတွေနဲ့ ငလျင်ကြောတွေရဲ့ တောင် ကနေ မြောက် သွားနေတဲ့ ငလျင်ကြောတွေ၊ စစ်ကိုင်းငလျင်ကြောတွေ သူက ဒါတွေကို တင်ပြဆွေးနွေးထားပါတယ်။

အဲဒီတော့ အဲဒီလျင်ကြောတွေနဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့ နေရာတွေမှာ လျင်ကြောတွေ ပေါ်မှာရှိတဲ့ အဆောက်အအုံတွေနဲ့ ပတ်သက်တာကို စိုးရိမ်မယ် ဆိုလို့ရှိရင်လည်း စိုးရိမ်စရာ၊ ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုရင်လည်း ဆောင်ရွက်စရာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်မတို့ အခု နောက်ထပ် တိုးပွားလာတဲ့ လူဦးရေအတွက် တန်ဖိုးနည်း အိမ်ရာများ၊ နောက်တစ်ခါကျတော့ အဆင့်မြင့် အိမ်ရာများ၊ လုံးချင်းအိမ်ရာများ စသည်ဖြင့် အပြင် နိုင်ငံတော်နဲ့ ပတ်သက်တဲ့ အဆောက်အအုံများ၊ လမ်းတံတားများကို ထပ်မံပြီးတော့လည်း ဆောက်လုပ်ဖို့ရာ ဒါ စီမံကိန်း၊ စီမံချက်တွေ ချမှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်နေတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီကျတော့အခါ ကျွန်မတို့ အခု ကမ္ဘာနဲ့လည်း ချိပြီးတော့ ဒီ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကာကွယ်တာတွေ၊ ထိန်းသိမ်းတာတွေ၊ နောက် နည်းပညာတွေနဲ့ ဒါတွေကို ဘယ်လို အံ့တုမလဲ၊ ရင်ဆိုင်မလဲဆိုတာ ကျော်လွှားမလဲ ဆိုတာကို ဆောင်ရွက်နေတဲ့ အချိန်ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကျွန်မတို့ ဒီ နောက် လာလတ္တံ့သော ကျွန်မတို့ ဆောက်မယ့် အဆောက်အအုံတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ နောက်လိုအပ်နေတဲ့ ကျန်တဲ့ အခြေခံအဆောက်အအုံတွေ လမ်းတံတားတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း ဒီသဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်တဲ့ လျင်ကြောနဲ့ လျင်ဒဏ်ကနေပြီးတော့ ခံနိုင်ရည်စွမ်းအားတွေရှိတဲ့ အဆောက်အအုံတွေ ဒါ ဖြစ်လာဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဆရာကြီး ဦးခင်မောင်ရီ ပြောတဲ့အတိုင်းပဲ ဒီမှာ ကျွန်မတို့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ အခြေခံအဆောက်အအုံမှ ပြီးတော့မှ လျင်ရဲ့ သက်ရောက်မှုများကို စစ်ဆေးရန် ဆိုတာကို ကျွန်မက ဒါကို ထောက်ခံပါတယ်။ အလေးအနက် ထောက်ခံ ဆွေးနွေးပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ အခုအချိန်မှာ ထောင်စုနှစ် ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင်များ၊ နောက် အာဆီယံရည်မှန်းချက်လုပ်ငန်းများ၊ မဟာဗျူဟာ၊ နည်းဗျူဟာများ ချမှတ်၍ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးများကို ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ ၁၉၉၂ ခုနှစ်၊ ဘရာဇီးနိုင်ငံတွင် ကျင်းပခဲ့သော ကုလသမဂ္ဂ ပတ်ဝန်းကျင်ဖွံ့ဖြိုးရေးညီလာခံမှ ကုလသမဂ္ဂ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ Convention ဖွဲ့စည်းရန် နိုင်ငံပေါင်း (၁၉၂)နိုင်ငံနဲ့ သဘောတူ ဆုံးဖြတ်ချက် ချမှတ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်မှ နိုင်ငံတကာ ဆက်ဆံရေးများ ကျယ်ပြန့်အရေးပါလာတဲ့အပြင် နိုင်ငံတကာ NGO အဖွဲ့များ Agency များဖြင့်လည်း ဆက်သွယ် ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အန္တရာယ်ကာကွယ်ရေးများ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် အဖွဲ့အစည်းအသီးသီးနဲ့ ဆက်သွယ်ပြီးတဲ့အခါကျတော့ လိုအပ်တဲ့နည်းပညာ၊ ကျန်တဲ့ အကူအညီတွေ အားလုံး ရယူဆောင်ရွက်ပြီးတော့ ဒါတွေကို ကြိုတင် စီစဉ်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် စီစဉ်လို့ ရပါတယ်။ အဲဒါကို အကြံပြုဆွေးနွေး လိုပါတယ်။ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ကတော့ ဒါ လက်ရှိ ရင်ဆိုင်နေရသော အခြေအနေအကြောင်းကြောင်းအရ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်မြေ အမှတ်(၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းသော နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံအဆောက်အအုံများအပေါ် ငလျင်၏ သက်ရောက်မှုများကို စစ်ဆေးရန် အဆိုသည် အထူးအလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်နေတဲ့ အခြေအနေ၊ အချိန်အခါ ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျွန်မက အလေးအနက် ထောက်ခံကြောင်းကို ဆွေးနွေးရင်းနဲ့ နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ အားလုံးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၁:၂၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ (၁၅)မိနစ် ခေတ္တ ရပ်နားပါမယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

[အစည်းအဝေးကို (၁၁:၂၀) နာရီအချိန်တွင် ခေတ္တရပ်နားပြီး (၁၁:၃၅) နာရီ အချိန်တွင် ပြန်လည်ကျင်းပပါသည်။]

အချိန်၊ ၁၁:၃၅။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ အစည်းအဝေး ပြန်လည်စတင်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအဆိုကို ဆွေးနွေးခွင့်ပြုတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ ကိုယ်ပိုင် စာအုပ်များနဲ့ ကျွန်တော်တို့ စာကြည့်တိုက်တည်ထောင်ပေးတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးရဲ့ စေတနာ မေတ္တာနဲ့ အမြော်အမြင်ကြီးမားမှုတွေအပေါ်မှာလည်း ဝမ်းသာဂုဏ်ယူ ကျေးဇူးတင်၍ မဆုံးဖြတ်ရပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အနာဂတ် မြန်မာနိုင်ငံတော်မှာ ကျရောက်မယ့် သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်ကြီးများအနက် ရေရှည်မှာ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်ဟာ အကြီးဆုံးဖြစ်မယ်လို့ ပညာရှင်များက ယူဆထားပါတယ်။ ဒီလိုယူဆရတဲ့ အဓိကအကြောင်း(၂)ရပ် ရှိပါတယ်။ (၁)အချက်ကတော့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာ့အဓိက ငလျင်ကြောကြီး(၂)ခုအနက် တစ်ခုဖြစ်တဲ့ Alpide ငလျင်ကြောမှာ ကျရောက်နေတဲ့အတွက် မှတ်တမ်းခိုင်လုံတဲ့ နှစ်ပေါင်း(၁၇၅)နှစ် အတွင်းမှာ ငလျင်ပမာဏ Earthquake magnitude M 7 နဲ့ အထက် ငလျင်ကြီး (၁၇)ကြိမ် အပါအဝင် ငလျင်များ မကြာခဏ လှုပ်ခတ်ခဲ့ပါတယ်။ ပုံ(၁)မှာ ကျွန်တော်တို့ ဖော်ပြထား ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်အများဆုံးအဆင့်မှာ ရှိနေပါတယ်။

(၂) ကတော့ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ် များတဲ့မြို့၊ ဥပမာ ပဲခူး၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း မှာ လူဦးရေ သိပ်သည်းလာမှု အထပ်မြင့်တိုက်ကြီးများ အပါအဝင် တိုက်တာ အဆောက်အအုံ တွေကလည်း များပြားလာမှု ဒီတိုက်တာများဟာ မခိုင်မခံ့ စံမမီတဲ့ အဆောက်အအုံများ ပါဝင်နေမှု၊ ဓာတ်ဆီ သုံးစွဲမှု၊ သိုလှောင်မှု များလာခြင်း စတဲ့ အကြောင်းများကြောင့် အနာဂတ်မှာ ပျက်စီးသေပျောက်မှုများ ယခင်ကထက် တိုးပွားလာနိုင်ပါတယ်။ အဆင့်မြင့်နည်းများ အပါအဝင် နည်းလမ်းပေါင်းစုံနဲ့ လေ့လာစမ်းသပ်ပြီး ကြိုးပမ်းအားထုတ်ကြပေမယ့် ငလျင်ကြိုတင် ခန့်မှန်းနိုင်ချက်များ မပေးနိုင်သေးပါဘူး။ အနာဂတ်မှာလည်း ပေးနိုင်မယ့်အလားအလာ အလွန်နည်းပါတယ်။ ပြီးခဲ့တဲ့ မဂ္ဂဇင်းမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ငလျင်အတွက် (၉၉)ရာခိုင်နှုန်း တိကျတဲ့ ကျွန်တော်တို့ စက်ကို စမ်းသပ်ဖို့အတွက်တော့ စာစောင်တစ်ခုမှာ ဖတ်လိုက်ရပါတယ်။ ဒေါ်လာ သန်း(၅၀)လောက် ကုန်မှာ ဖြစ်ပြီးတော့ ခန့်မှန်းခြေ နှစ်ပေါင်း(၃၀)လောက် ကြာမယ်ဆိုတဲ့အတွက် ဒါလည်း သိပ်တော့ ရေရာမှုတော့ မရှိသေးပါဘူး။

ဒါကြောင့် ငလျင်ဟာ အစိုးမရပါဘူး။ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်ကလည်း တားဆီး ရှောင်လွှဲလို့ မရပါဘူး။ ဒါဆိုရင် ငလျင်ဘေးကို အတတ်နိုင်ဆုံးလျှော့ချဖို့ ဦးတည်ပြီးတော့ သင့်လျော်ကောင်းမွန်တဲ့ နည်းလမ်းများ၊ လုပ်ငန်းများနဲ့ ကြိုတင်ကာကွယ် လုပ်ဆောင်သွားကြဖို့

လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါမှသာ ထိရောက်တဲ့ ငလျင်ဘေး ကာကွယ်ရေးကို ဖြစ်မှာဖြစ်ပါတယ်။ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်(၅၀)ကနေ စပြီးတော့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ငလျင်ဇုန် မြေပုံများကို ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ ရေးဆွဲခဲ့ကြပါတယ်။

ယခုအခါမှာ အတော်အတန် တိကျပြီးတော့ အဆောက်အအုံ ပုံစံထုတ် အင်ဂျင်နီယာ များအတွက် အသုံးဝင်မယ့် တတိယမျိုးဆက်မြေပုံများ ပေါ်လာပြီဖြစ်ပါတယ်။ ပုံ(၂)ဖြစ်ပါတယ်။ ယင်းမြေပုံများအနက်မှ အသုံးများမယ့် ငလျင်ဇုန် မြေပုံ (၂)အရ ပျက်စီးမှု ဇုန်ကြီး၊ ကျွန်တော်တို့ (၂)ဇုန်နဲ့ ဇုန်ငယ်(၁)ဇုန်တို့ ပါဝင်ပါတယ်။ ဇုန်ကြီး (၂)ဇုန်ကတော့ တောင်ဘက် မုတ္တမပင်လယ်ကွေ့ ကနေပြီးတော့ မြောက်ဘက် ပူတာအိုဒေသအထိ တောင် မြောက် သွယ်တန်းနေတဲ့ စစ်ကိုင်း ပြတ်ရွှေ့ ဝန်းကျင်ဇုန်နဲ့ စစ်ကိုင်းတိုင်း အနောက်မြောက်ပိုင်းဇုန်တို့ ဖြစ်ကြပါတယ်။

အဲဒီအနက်ကနေ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ ဝန်းကျင်ဇုန်ရဲ့ တောင်ဘက်ပိုင်း၊ ခရမ်း-သုံးခွ၊ မန္တလေး-စစ်ကိုင်း အထိ အပိုင်းဟာ မြန်မာပြည်မှာ ငလျင်အန္တရာယ် အများဆုံးအပိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအပိုင်းမှာ ပဲခူး၊ ဖြူး၊ တောင်ငူ၊ နေပြည်တော်၊ ရမည်းသင်း၊ သာစည်၊ သဲတော - ဝမ်းတွင်း၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်း စတဲ့ မြို့ကြီးများနဲ့ မြို့လတ်များကျရောက်နေတာကို တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ် လျော့ချရေးအတွက် ငလျင်မလှုပ်မီ ကြိုတင်လုပ်ဆောင်သင့်တဲ့ နည်းလမ်း များနဲ့ လုပ်ငန်းများမှာ (၂)ပိုင်း ပါဝင် ပါတယ်။ အဲဒီဥစ္စာကတော့ စွမ်းဆောင်ရည် မြင့်တင် ထားခြင်းနဲ့ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်နိုင်ခြေ လျော့ထားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအပိုင်းတွေကိုလည်း အဓိကကျတဲ့ အချက်တွေကတော့ ခေတ်မီငလျင် တိုင်းတာရေး စခန်းများ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်ဒဏ်ခံ ဆောက်လုပ်ရေး စည်းမျဉ်းများ သတ်မှတ်ပေးဖို့နဲ့ လိုက်နာကျင့်သုံးစေဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ လျင်မြန်ထိရောက်တဲ့ ဆူနာမီ သတိပေး စနစ်ကို ထူထောင်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘေးဒုက္ခအတွက် စီမံဆောင်ရွက်ရေး လုပ်ငန်းများကို ခရိုင်အဆင့်မှာ ကြိုတင်ဖွဲ့စည်းထားပြီးတော့ ယင်းအဖွဲ့များက ထိရောက်တဲ့ စီမံချက်များ ချမှတ်ထားဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်နဲ့ ဆူနာမီ ဆိုင်ရာ ပညာပေးလုပ်ငန်းများနှင့် သင်တန်းများ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများကို ဆောင်ရွက်ပေးကြရန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယပိုင်းကတော့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံပိုင်အဆောက်အအုံကြီးများ၊ အထပ်မြင့်တိုက်ကြီးများ၊ တံတားကြီးများ၊ ဆည်ကြီးများ၊ အများပြည်သူသုံး အဆောက်အအုံတွေကို ဒေသ အလိုက် ခံနိုင်ဘွယ်ရှိတဲ့ ငလျင်ပြင်းအားဒဏ်ကို

ခံနိုင်မယ့် ပုံစံများ စနစ်တကျ စံချိန်စံညွှန်းမီ ဆောက်လုပ်ရန်အတွက် ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက်စေဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်အန္တရာယ်ရှိတဲ့ မြို့များမှာ လူနေ တိုက်တာများကို အသိ၊ သတိနဲ့ တတ်နိုင် သလောက် ခိုင်ခန့်အောင် ဆောက်လုပ်ရေးအတွက် ပညာပေးစည်းရုံးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်အန္တရာယ်ရှိ မြို့များမှာ ရှိပြီးသား ခိုင်ခန့်မှုနည်းတဲ့ တိုက်တွေကိုလည်း အားဖြည့် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်ကြောင့် နေရာအနှံ့လောင်တတ်တဲ့ မီးကိုလည်း ငြိမ်းသတ်နိုင်ဖို့အတွက် ကြိုတင် စီစဉ်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ငလျင်ကို လှုပ်စေတဲ့ Tectonics စနစ် အနေအထားနဲ့ အခြေအနေကို ယခု ပုံ(၁)မှာ ပြသ ထားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ Tectonics ဆိုတာဟာ မြေတွင်းလှုပ်ရှားမှုဖြစ်စဉ်များပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော့်ရှေ့က ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ပုံစံကားချပ်များနဲ့ တင်ပြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ ငလျင်ကို လှုပ်စေတဲ့ အဓိကအကြောင်းကြီး (၂)ခုကတော့ ဒီမြောက်ဘက်ကို ရွေ့လျားနေတဲ့ အိန္ဒိယမြေထုချပ်က ယူရေးရှမြေထုချပ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခု ဖြစ်တဲ့၊ ပေါ့တဲ့ မြန်မာမြေထုချပ်အောက်ကို ပျမ်းမျှတစ်နှစ်လျှင် (၄)စင်တီမီတာကနေ (၆)စင်တီမီတာနှုန်းနဲ့ ဆက်လက် ငဲ့လျှိုးဝင်ရောက်နေမှုကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ချက် ကတော့ ကပ္ပလီပင်လယ်အောက်ကြမ်းပြင်မှာရှိတဲ့ ဖြန့်ကြက်ဗဟိုဟာ တစ်နှစ်ကို ပျမ်းမျှ (၂.၅) ကနေ (၃)စင်တီမီတာနှုန်းနဲ့ မြေထုချပ်ကို မြောက်ဘက်သို့ ရွေ့လျားနေမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေပါတယ်။

ဒီ ပထမရွေ့လျားမှုကြောင့် အနောက်ဘက် တွန့်ခေါက်တောင်တန်းများရှိ တွန်းတင် ပြတ်ရွေ့ကြောကြီးများ ဖြစ်ပေါ်ပြီးတော့ ဒုတိယရွေ့လျားမှုကြောင့် စစ်ကိုင်းပြတ်ရွေ့နှင့် တကွ ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ ပြတ်ရွေ့များကို ဖြစ်ပေါ်စေပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ပေါ်စေတဲ့ ပြတ်ရွေ့ အများစုဟာ ဆက်လက် လှုပ်ရှားနေဆဲ ပြတ်ရွေ့ရှင်များအဖြစ် တည်ရှိနေပါတယ်။ ဒီပြတ်ရွေ့ရှင်များ အချိန်ခြားပြီး လှုပ်ရှားနိုင်တဲ့အတွက် မြန်မာနိုင်ငံမှာ ငလျင်အများစု လှုပ်ခဲ့ရပါတယ်။

ငလျင်ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ Tectonics ဖြစ်စဉ်များကိုလည်း ယခု ဆက်လက်ပြီးတော့ ဖြစ်နေတာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အဓိက ငလျင်ကြောကြီးတစ်ခုဖြစ်တဲ့ Alpide ငလျင်ကြောမှာ ကျရောက်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ ဘေးအန္တရာယ်များလည်း အလွန်များ ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံထက် ငလျင်အန္တရာယ်များတဲ့ အီရန်၊ ပါကစ္စတန်၊ အိန္ဒိယအရှေ့မြောက်ပိုင်း မှာရှိတဲ့ အာသံပြည်နယ် အင်ဒိုနီးရှားတို့လည်း ကျရောက်နေကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ငလျင်မှတ်တမ်းအရ လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၇၂ နှစ်မှာ Earthquake magnitude M 7 ကနေ M 7.9 အထိ ရှိတဲ့ ကြီးမားတဲ့ ငလျင်ကြီး (၁၆)ကြိမ် လှုပ်ခတ်ခဲ့ကြောင်း တွေ့ရှိရ ပါတယ်။ အကြီးမားဆုံးငလျင်ကြီးကတော့ ကျွန်တော်တို့ ၁၉၁၂ ခုနှစ် M 8 ရှိပါတယ် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ လွန်ခဲ့တဲ့ (၁၀)နှစ်ခန့်ကနေစပြီး ငလျင်အင်အားများကို ၁၉၇၉ ခုနှစ်က တီထွင်တဲ့ ပို၍တိကျတဲ့ Moment ပမာဏ scale၊ Moment magnitude scale အဖြစ်သာ ထုတ်ပြန်ပါတယ်။ M ဟုသာ အတိုကောက် သုံးနှုန်း ထုတ်ပြန်ခဲ့ကြပါတယ်။

ယနေ့ စာနယ်ဇင်း၊ ရုပ်သံလွှင့်များက ယခင်က သိခဲ့တဲ့ ရစ်ချ်တာစကေး လို့ ထင်မှတ်ပေးပြီးတော့ လွဲမှားစွာ ဖော်ပြနေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရစ်ချ်တာစကေးကို မထည့်တော့ဘဲ ငလျင်ပမာဏလို့ ရေးသားပြောကြရင် ပိုမှန်ပါလိမ့်မယ်။ စကေး နှစ်ခုစလုံးဟာ Logarithm စကေးများ ဖြစ်ပြီးတော့ ပမာဏ ဂဏန်းတစ်လုံးတိုးလျှင် ငလျင်ပမာဏအင်အား ထွက်သော အင်အားဟာ ဆယ်ဆတိုးပြီးတော့ ဒဿမဂဏန်းတစ်လုံးတိုးလျှင် အင်အား တစ်ဆ တိုးသည့် သဘောရှိပါတယ်။ M 7 မှစပြီးတော့ Moment ပမာဏဟာ အနည်းငယ်စီ ပိုမိုကြီးထွား သွားပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ၁၉၁၂ နောက်ပိုင်းမှာ လှုပ်တဲ့ငလျင်က မြို့များနဲ့ ကွာဝေးမှု၊ ငလျင်ဒဏ် ခံရတဲ့ မြို့ကြီးတစ်မြို့ နဲ့ မြို့လတ်နှစ်မြို့တို့မှာ အဲဒီအချိန်အခါက လူဦးရေ နည်းပါးမှု၊ သစ်၊ ဝါး တွေနဲ့ ဆောက်တဲ့အိမ်တွေသာ များပြီးတော့ တိုက်တွေ နည်းပါးမှုများကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အပျက်အစီး သေပျောက်မှုဟာ ကျွန်တော်တို့ နည်းပါးခဲ့ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ ၂၃-၃-၁၈၇၂ မှာ အင်းဝ ငလျင်ကြီးဟာ M 7 နဲ့ အထက် လှုပ်ခတ်ခဲ့ပါတယ်။ အမရပူရမှာ အပျက်အစီး များပြီး လူ(၃၀၀)ကနေ (၄၀၀)လောက် သေပျောက်ခဲ့ပါတယ်။ တည်ဆောက်ဆဲ မင်းကွန်းပုထိုးတော် ကြီးလည်း ပြိုကျခဲ့ရပါတယ်။ အက်ကွဲ ပျက်စီးပါတယ်။

အဲဒီအချိန်က ငလျင်တိုင်းတာတဲ့စက်တွေ မပေါ်သေးပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ နောက်ဆက်တွဲ ငလျင်ငယ် အဲဒီမှာပဲ ကျွန်တော်တို့ (၆)လအထိ ကြိုကြား ကြိုကြား လှုပ်ခတ်ကြောင်း သိရှိ ရတဲ့အတွက် M 7.3 ခန့်အထိ ရှိနိုင်တဲ့ ကြီးမားတဲ့ ငလျင်ဖြစ်မယ်လို့ ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။ ၂၃-၅-၁၉၁၂ မှာ မြန်မာပြည်မှာ အကြီးဆုံး မေမြို့ငလျင် M 8 ရှိပါတယ်။

ဒီလှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ ငလျင်တွေမှာ ကျွန်တော်တို့ အကြီးဆုံးဖြစ်သော်လည်း အဲဒီအချိန်က မြို့ငယ်ဖြစ်တဲ့ တောင်ကြီးမြို့ရဲ့ အနောက်မြောက်ဘက် မိုင်(၂၀)ခန့်အကွာ တော၊ တောင်တစ်နေရာကို ဗဟိုပြု ခဲ့တဲ့အတွက် အပျက်အစီး အတော်အတန်နည်းပြီးတော့ အသေအပျောက်လည်း နည်းပါးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ၅-၅-၁၉၃၄ ပဲခူးငလျင်ကြီးကတော့ M 7.3 ရှိပြီးတော့ ပဲခူးမှာ အပျက်အစီး အတော်အတန်များပါတယ်။ မီးလောင်မှုများလည်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရပါတယ်။ လူ (၅၀၀) သေပျောက်ခဲ့ရပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ အပျက်အစီးများတဲ့ ငလျင်ကြီးတစ်ခုအဖြစ် သတ်မှတ်နိုင် ပါတယ်။ ငလျင်ဗဟိုချက်က ပဲခူးတောင်ဘက် မိုင်(၂၀)အကွာမှာ ရှိပါတယ်။ ဗဟိုချက်ကနေ (၃၅)မိုင်လောက် ဝေးတဲ့ ရန်ကုန်မြို့မှာတော့ တိုက်အချို့ပြိုကျပြီးတော့ လူ(၅၀)သေဆုံးခဲ့ ကြောင်း မှတ်တမ်းများ ရှိခဲ့ပါတယ်။

၁၆-၇-၁၉၅၆ စစ်ကိုင်းငလျင်လှုပ်စဉ်နဲ့ တစ်နေ့ထဲပဲ M 7.0 ရှိတဲ့ ငလျင် နှစ်ကြိမ် လှုပ်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်ကိုင်းမြို့မြောက်ဘက် (၈)မိုင်အကွာနဲ့ မြောက်ဘက် (၂၅)မိုင်အကွာကို ဗဟိုပြုပြီး လှုပ်ခတ်ခဲ့ကြောင်း သိရပါတယ်။ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုးမှာရှိတဲ့ ဘုရားပုထိုးတွေ ပျက်စီးပြီး စစ်ကိုင်းမြို့မှာလည်း အပျက်အစီးတွေ များပြီး လူ(၅၀)သေခဲ့ ရပါတယ်။ မန္တလေးမှာ ပျက်စီးသေပျောက်မှု အနည်းအကျဉ်းသာ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ ၈-၇-၁၉၇၅ ပုဂံငလျင်ဖြစ်ပါတယ်။ M 6.8 ရှိပြီးတော့ ဘုရားပုထိုးများ အပျက်အစီးများသော်လည်း အသေအပျောက် မရှိပါဘူး။ ကျောက်ပန်းတောင်းမှာပဲ လူတစ်ဦး သေဆုံးကြောင်း မှတ်တမ်းတွေ ရှိပါတယ်။

ဒီလို ပုဂံမှာ အသေအပျောက် မရှိခဲ့ခြင်းဟာ လှုပ်တဲ့အချိန်ဟာ နေဝင်ပြီးကာစ ညနေ ၆ နာရီ ၃၇ မိနစ် ဖြစ်တာကတစ်ကြောင်း၊ အဲဒီအချိန်က ဘုရားပုထိုးတွေ၊ ကမ္ဘာလှည့်တွေဟာ နည်းပါးပြီးတော့ ဘုရားပုထိုးအနီးတစ်ဝိုက်မှာ လူသူတွေ မရှိတာကြောင့်ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လှုပ်တဲ့အချိန်ဟာ အချိန်နှောင်းတဲ့အတွက် ကံကောင်းတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ပြောရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘုရားပုထိုး အပျက်အစီး များခြင်းကတော့ ကျွန်တော်တို့ ဘုရားပုထိုးတွေက နှစ်ပေါင်း (၈၀၀) (၉၀၀)လောက် သက်တမ်းရှိနေတဲ့အတွက် အနည်းနဲ့ အများ ဆွေးနေတဲ့အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက ပုဂံမြို့ဟာ နန်းမြေလွင်ပြင်တစ်ခုပေါ်မှာ တည်ရှိတဲ့အတွက် မြေသားလည်း မခိုင်ခန့်ဘူးလို့ ပညာရှင်တွေက သုံးသပ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ငလျင်ကြီး (၁၇)ကြိမ် လှုပ်ခတ်ခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ ပျက်စီး
သေပျောက်မှုတွေ များသင့်သလောက် မများရခြင်းဟာ ကျွန်တော်တို့ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်
များတဲ့ မြို့ကြီး၊ မြို့လတ်တွေဟာ လူဦးရေ ယခုအခါမှာ တိုးပွားလာတယ်။ အဆင့်မြင့်တိုက်ကြီး
အပါအဝင် တိုက်တာ အဆောက်အအုံတွေ များလာတယ်။ စံမီတဲ့ တိုက်တွေ ဆီသိုလှောင်တာ
တွေကြောင့် ယခင်ကထက်စာလျှင် သေကြေပျက်စီးမှုများ တိုးလာနိုင်တဲ့အတွက် ဒီ တိုးလာနိုင်မှုကို
လျော့ချရန် ကြိုတင်လုပ်ဆောင်သင့်တဲ့ နည်းလမ်းများကို ကျွန်တော် ဖော်ပြထားပါတယ်။
ဒါတွေကတော့ ကျွန်တော်တို့ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်(၅၀)ကနေစပြီးတော့ ဒုတိယပုံ ဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ငလျင်ဇုန် မြေပုံများကို ကျွန်တော်တို့ ငလျင်လျော့ချရေးအတွက်
အသုံးပြုရန်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမြေပုံများဟာ အနာဂတ်မှာ ဒေသအလိုက် အမြင့်ဆုံးရနိုင်တဲ့
ငလျင်ပြင်းထန်အားများကိုလည်း ဖော်ထုတ်ထားပါတယ်။ ဒီအချက်တွေကို အဆောက်အအုံပုံစံထုတ်
အင်ဂျင်နီယာတွေက အသုံးပြုပြီးတော့ ငလျင်ဒဏ်ခံနိုင်တဲ့ပုံစံများထုတ်ပြီးတော့ အဆောက်အအုံ
ကြီးများ၊ တံတားကြီးများ၊ ဆည်ကြီးများကို ဆောက်လုပ်သွားရန် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့
၁၉၁၂ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလကနေစပြီး ပိုပြီး ခေတ်မီတဲ့ ပုံစံထုတ် အင်ဂျင်နီယာများ အတွက်
အချက်အလက်တွေပါဝင်တဲ့ ငလျင်အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ အကဲဖြတ်ပုံ ပုံ(၂)မှာ ကျွန်တော်တို့
ဖော်ပြထားပါတယ်။

ဒီမှာတော့ မြေပုံအမျိုးအစားက နှစ်(၅၀၀)ကာလအတွက် PGA တန်ဖိုးကို ၅ ယူနစ်နဲ့
ဖော်ပြထားပါတယ်။ ၅ ဆိုတာကတော့ ကမ္ဘာ့ဆွဲအားကြောင့် လေဟာနယ်မှာ အရာဝတ္ထု
ကျဆင်းတဲ့အရှိန် ဖြစ်ပြီးတော့ ရူပဗေဒအဓိပ္ပာယ်တစ်ခုဖြစ်ပြီး 32 ft per second per second
တန်ဖိုးရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီမှာ ငလျင်ဇုန် အတန်း (၅)တန်းခွဲခြားပြီးဖော်ပြထားပါတယ်။
အားနည်းတဲ့ဇုန်၊ အားလတ်ဇုန်၊ အားပြင်းဇုန်၊ ပြင်းထန်ဇုန် ပျက်စီးမှုအများဆုံးဇုန်တို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီတစ်တန်းစီအတွက် အကြမ်းဖျင်း တူညီတဲ့ Mercalli Scale များကိုလည်း
ကျွန်တော်တို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီပျက်စီးမှုများတဲ့ဇုန်၊ ဒေသကြီးနှစ်ခုနဲ့ ဒေသငယ်တစ်ခုတို့
ပါဝင်ပါတယ်။ ဒေသကြီးနှစ်ခုကတော့ ကျွန်တော်တို့ တောင်ဘက် မုတ္တမကွေ့ကနေ မြောက်ဘက်
ပူတာအိုအထိ တောင်မြောက် သွယ်တန်းနေတဲ့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ ဝန်းကျင်ဇုန်နှင့် စစ်ကိုင်းတိုင်း
အနောက်မြောက်ပိုင်းဇုန်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဇုန်တွေဟာ ရခိုင်ပြည်နယ် မြောက်ပိုင်းမှာရှိတဲ့

မြောက်ဦး ပြတ်ရွှေဝန်းကျင်နှင့်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီနေ့တွေအနက်က စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေနှင့် ရဲ့ တောင်ဘက်ပိုင်း ခရမ်း၊ သုံးခွ၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းအထိ အပိုင်းဟာ ငလျင်အန္တရာယ် အများဆုံး ဖြစ်ကြောင်းလည်း ဖော်ပြပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ပဲခူး၊ ဖြူး၊ တောင်ငူ၊ နေပြည်တော်၊ ရမည်းသင်း၊ သာစည်၊ သဲတော၊ ဝမ်းတွင်း၊ မန္တလေး၊ စစ်ကိုင်းမြို့ကြီးများနဲ့ မြို့လတ်များ ပါဝင်ပါတယ်။

ဒီဝန်းကျင်ရဲ့ မြောက်ဘက်ပိုင်းကတော့ စဉ့်ကူး၊ ကျောက်မြောင်းကနေ ပူတာအိုအထိ အပိုင်းတွေက ငလျင် မကြာခဏလှုပ်ပေမယ့် လှုပ်တဲ့ငလျင်တွေဟာ အလတ်စား ငလျင်တွေသာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဒီအပိုင်းမှာ မြို့ကြီးများ မရှိဘဲနဲ့ မြို့လတ်နဲ့ မြို့ငယ် များသာရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြောက်ပိုင်းနှင့် ဟုမ္မလင်း-ခန္တီးဒေသမှာ ငလျင်ကြီးတွေ မကြာခဏ လှုပ်တတ်ပေမယ့် ငလျင်ဗဟိုချက်တွေက နက်ပြီးတော့ လူနေ မထူထပ်တဲ့အတွက် ဘေးအန္တရာယ် နည်းပါး ပါတယ်။ မြောက်ဦးပြတ်ရွှေနှင့်မှာ မြို့လတ်အချို့သာရှိတဲ့အတွက် ငလျင် ဘေးအန္တရာယ်ဟာ အလယ်အလတ် အဆင့်သာ ရှိမယ်လို့ ဆိုနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဇန်(၂)မှာ ကျရောက်တဲ့ ရန်ကုန်ရဲ့ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်ဟာလည်း အလယ်အလတ်မှာ ရှိပြီးတော့ ပဲခူး၊ မန္တလေး၊ နေပြည်တော် တို့ရဲ့ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်ထက် နည်းပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ရန်ကုန်မြို့မှာ ခိုင်ခန့်ပြီးတော့ စံမမီတဲ့ ကန်ထရိုက်တိုက်တွေ အတန်အသင့် ရှိတဲ့အတွက် ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်ဟာ ရှိသင့်တာထက် အတော်အတန် ပိုများလာမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အခြေအနေဆိုးတဲ့ တိုက်တွေကို ဖြိုဖျက်ဖို့နဲ့ အခြေအနေသင့်တဲ့ တိုက်များကို အားဖြည့် ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ထားသင့်ကြောင်း အကြံပြုထားပါတယ်။ မန္တလေးမြို့ရဲ့ အနောက်ဘက်ခြမ်း အမရပူရ အပါအဝင် အကြမ်းဖျင်း ၈၄ လမ်း အနောက်ဘက်ဟာ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေနှင့် (၆)မိုင်နဲ့ (၈) မိုင်လောက်ပဲ ဝေးပါတယ်။ ဒီအပိုင်းဟာ မြေသား ပျော့ပြီးတော့ ရေဝနေတဲ့ နေရာတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက် ပျက်စီးမှုဇန်(၅)မှာ ကျရောက်နေပြီးတော့ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ် များပါတယ်။ မြို့ရဲ့ အရှေ့ဘက်ခြမ်း စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေနဲ့ အတန်ငယ်ဝေး သွားတာရယ် မြေသားအတော်အသင့် မာလာမှုကြောင့် အားပြင်းဇန်(၃)ကနေပြီးတော့ အားပြင်း ဇန်(၄)အတွင်း ကျရောက်ပြီးတော့ ငလျင်ဘေးအန္တရာယ်ဟာလည်း အလယ်အလတ်မှ များသည့် အဆင့်ကို ရှိလာနိုင်ပါတယ်။ အထူးများပြားတဲ့ နေရာကတော့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပြတ်ရွှေဟာ လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်သန်းပေါင်း (၁၀)သန်းခန့်ရှိပြီလို့ ယူဆရပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များအနက် ငလျင်ဟာ ကြိုတင်ခန့်မှန်းဖို့ အလွန်ခက်ခဲတဲ့ သဘာဝဘေးဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်ပညာရှင်များက လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်(၅၀)အတွင်းမှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ ငလျင်ပြင်း၊ ငလျင်အကြိမ်ပေါင်း(၂၅၀၀)ခန့် လှုပ်ရှားခဲ့ရာမှာ တစ်ကြိမ်သာ အနီးစပ်ဆုံး ခန့်မှန်းပေးနိုင်တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ သာဓကအားဖြင့် ၁၉၇၅ ခုနှစ် တရုတ်နိုင်ငံအရှေ့ပိုင်းမှာ ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ ဟိုင်ချင်းငလျင်ကို အနီးစပ်ဆုံး ခန့်မှန်းနိုင်ခဲ့ခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်ဟာ နေရာမရွေး၊ အချိန်မရွေး ဖြစ်ပေါ်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ယေဘုယျအားဖြင့် မီးဘေးဟာ ပူပြင်း ခြောက်သွေ့တဲ့ ရာသီမှာ အဖြစ်များပြီး လေဘေးနဲ့ရေဘေးဟာ မုတ်သုန်ရာသီ အဝင်/ အထွက် မိုးရာသီမှာ အဖြစ်များပါတယ်။

ငလျင်ဘေးကတော့ (၁)နှစ်မှာ (၁၂) လ၊ (၁)လမှာ ရက် (၃၀) ဖြစ်နိုင်တဲ့ ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပါတယ်။ ငလျင်ဟာ ကန့်သတ်ချက် မရှိတဲ့ပမာဏ အလွန်ကြီးမားတဲ့ အင်အားဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ငလျင်ပြင်းအားကို အဆိုရှင်တင်ပြခဲ့သလို R Scale ဖြင့် ကျင့်သုံး နေဆဲပဲဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာသိပ္ပံနည်းပညာနယ်ပယ်မှာတော့ Magnitude Scale အတိုကောက် M Scale ဖြင့် ဖော်ပြသုံးဆွဲလျက် ရှိနေပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ M7 အထက်ဟာ ပျက်စီးမှု ကြီးမားတဲ့ အလွန်ပြင်းတဲ့ ငလျင်ဖြစ်ပါတယ်။

ငလျင်ဖြစ်ပေါ်စေဖို့ အဆိုရှင် တင်သွင်းသွားသလို ကမ္ဘာ့မြေထု အောက်အချပ်လွှာချင်း ပွတ်တိုက်မှုက အစပြုပြီး အချပ်လွှာများ ကျိုးပျက် အက်ကွဲ နေတဲ့ ပြတ်ရွေ့ရှိက ငလျင်ဖြစ်နိုင်မှု ဒေသများ ဖြစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံကို ပူတာအိုမှ မုတ္တမကွေ့အထိ ဖြတ်ဆင်းသွားတဲ့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွေ့ကြောနဲ့ ရှမ်းပြည် ဖျောက်ဆိပ် ပြတ်ရွေ့ကြောများရှိကြောင်း အဆိုရှင်က တင်ပြ သွားပါတယ်။ ဒီပြတ်ရွေ့ကြောများကြောင့် မိမိတို့နိုင်ငံမှာ အင်အားကြီး ငလျင်များ လှုပ်ခတ်ခဲ့ပြီး နောင်မှာလည်းပဲ ငလျင်လှုပ်ဖို့ အလားအလာရှိကြောင်း သုံးသပ်တင်ပြလိုပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ယခင်ငလျင်ကြီးများ လှုပ်ခဲ့တဲ့ ကာလက မြို့ပြကျေးလက် ဒေသများမှာ လူဦးရေ ကျဲပါးခြင်း၊ အထပ်မြင့်အဆောက်အအုံများ မရှိခြင်း၊ ပြည်သူ့အကျိုးပြု Super Structure ကြီးများ မရှိခြင်း တို့ကြောင့် ပစ္စည်းဆုံးရှုံးမှု သိပ်မကြီးမားခဲ့ပေမယ့် ယခု ကာလမှာတော့ မြို့ရွာများမှာ ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့တဲ့ (၃)ခုစလုံး အများအပြား ရှိနေပြီဖြစ်လို့ ပျက်စီးမှု အလွန်ကြီးမား လာနိုင်ပါတယ်။ ယနေ့အချိန်မှာ ရေနံနဲ့ ဓာတ်ငွေ့တွေ ထုတ်လုပ်မှု ဝက်စပိုက်လှိုင်းကြီးများ ရှိလာပြီး ငလျင်ပြင်းထန်လျှင် ပိုက်လှိုင်းများ ကျိုးပေါက်ပြီး မီးလောင်

ဆုံးရှုံးမှုများလည်းပဲ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဒါ့အပြင် မဟာဓာတ်အားလှိုင်းကြီးများ ရှိလာပြီဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့လို့ ငလျင်ရဲ့ဒဏ်ကြောင့် တာဝါတိုင်ကြီးများပြုလဲခြင်း၊ ဓာတ်အားလှိုင်းကြီးများ ပြတ်တောက်ကာ ဓာတ်လိုက်မှု အန္တရာယ်များလည်းပဲ ရင်ဆိုင်လာနိုင်ဖွယ် ရှိပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ နိဂုံးချုပ်အားဖြင့် ပြီးခဲ့တဲ့ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ သပိတ်ကျင်း ငလျင်ဟာ ၆.၈ အဆင့် ပြင်းအားရှိတဲ့အတွက် အဆိုရှင်တင်ပြသွားတဲ့ Super Structure ကြီးများ ဖြစ်ကြတဲ့ တံတားကြီးများ၊ ဆည်မြောင်းတာတမံကြီးများ၊ စက်ရုံကြီးများ၊ လေယာဉ်ကွင်းကြီးများ၊ ရေနံချက်စက်ရုံများ၊ ရေနံဓာတ်ငွေ့ပိုက်လိုင်းများ၊ မဟာဓာတ်အားလှိုင်းများအပေါ် ငလျင် သက်ရောက်မှု မည်မျှရှိနိုင်မည်ကို စစ်ဆေးပြီး၊ အစီရင်ခံစာ ပြုစုတင်သွင်းဖို့ အမှန်တကယ် လိုအပ်ပါကြောင်းနဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံပါကြောင်း တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူး တင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၂:၀၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး က ပြန်လည် ဆွေးနွေးရန်ရှိက ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၂:၀၅။

ဦးဟံစိန် (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံး ကိုယ်စိတ် နှစ်ဖြာ ကျန်းမာချမ်းသာကြပါစေကြောင်း ဆုတောင်းမေတ္တာပို့သရင်း နှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြု အပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးဟံစိန် ဖြစ်ပါတယ်။

ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းထားတဲ့ အဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရဲ့ကိုယ်စား ပြန်လည်ဖြေရှင်းဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီအဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အဆိုရှင်ကလည်း ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တင်ပြသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ထို့အပြင် ယနေ့မှာလည်း အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်(၅)ဦးကနေပြီးတော့ ဗဟုသုတဖြစ်စရာရော၊ အချက်အလက်တွေရော အများကြီး ပြည့်ပြည့်စုံစုံ တင်ပြဆွေးနွေးသွားတဲ့ အတွက်ကြောင့်မို့လို့

ကျေးဇူးတင်ကြောင်းလည်း ဖော်ပြအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မိုးလေဝသနှင့် ဇလပေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန အောက်မှာရှိတဲ့ မြေငလျင်ဌာနခွဲဟာ မြေငလျင်လှုပ်ခတ်ခြင်း များနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ တိုင်းတာမှတ်တမ်းတင်ခြင်း၊ သတင်းထုတ်ပြန်ချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများနှင့် အများပြည်သူများအတွက် ထုတ်ပြန်ခြင်း၊ အသိပညာပေးခြင်း စတာတွေကို ဆောင်ရွက် နေတဲ့ ဌာနပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့မြန်မာနိုင်ငံမှာ မြေငလျင်လှုပ်စေနိုင်တဲ့ အဓိကအကြောင်းကြီး (၂)ချက် ကတော့ စောစောက ဦးစောမော်ထွန်း တင်ပြသွားသလိုပဲ မြောက်ဘက်ကို ရွေ့လျားနေတဲ့ အိန္ဒိယမြေထုချပ်၊ (India Plate) က Eurasia မြေထုချပ်၊ Eurasia Plate ရဲ့ အစိတ်အပိုင်း တစ်ခုဖြစ်တဲ့ မြန်မာမြေထုချပ်ငယ်နဲ့ (myanmar Plate) ရဲ့ အောက်ကို ပျမ်းမျှအားဖြင့် တစ်နှစ်မှာ (၄) စင်တီမီတာကနေ (၆) စင်တီမီတာနှုန်းနဲ့ ငုပ်လျှိုးဝင်ရောက်နေမှု၊ မြန်မာမြေထုချပ်ငယ်ဟာ ကပ္ပလီပင်လယ်ပြင်မှာရှိတဲ့ ဖြန့်ကျက်ဗဟိုရပ်ဝန်း (Spreading Area) ကနေပြီးတော့ ပျမ်းမျှ တစ်နှစ်လျှင် (၂.၅) စင်တီမီတာကနေ (၃) စင်တီမီတာနှုန်းဖြင့် မြောက်ဘက်သို့ ရွေ့လျားနေမှု၊ ပထမရွေ့လျားမှုကြောင့် အနောက်ဘက် တွန့်ခေါက်တောင်တန်း ရပ်ဝန်းတစ်လျှောက် လျှောတင်ပြတ်ရွေ့ကြီး (Reverse Fault) များ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပြီး ဒုတိယရွေ့လျားမှုကြောင့် စစ်ကိုင်းပြတ်ရွေ့နှင့်တကွ ဆက်စပ်ဖြစ်ပေါ်သော ပြတ်ရွေ့များ ဖြစ်ပေါ်လာခဲ့မှု၊ အဲဒီ သက်ရှင် ပြတ်ရွေ့ကြီး (Active Fault) များတစ်လျှောက် အခါအားလျော်စွာ ကမ္ဘာ့မြေ အပေါ်ခွံလွှာ ရုတ်ချည်းကျိုးပြတ်ရွေ့လျားမှုများကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာ မြေငလျင်များ လှုပ်ခဲ့ရပါတယ်။

၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက် မြန်မာစံတော်ချိန် ၀၇ နာရီ ၄၂ မိနစ် ၃၇ စက္ကန့် အချိန်မှာ အင်အား (၆.၈)အဆင့်ရှိတဲ့ အင်အားပြင်းထန်တဲ့ မြေငလျင်ဟာ မြန်မာနိုင်ငံ ပြည်တွင်း၊ ရွှေဘိုမြို့ရဲ့မြောက်ဘက် (၄၅)မိုင်ခန့်အကွာ သပိတ်ကျင်းမြို့အနီးကို ဗဟိုပြုပြီးတော့ လှုပ်ရှား ခဲ့တဲ့အခါမှာ မြေငလျင်သတင်းကို ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ မိုးလေဝသနှင့်ဇလပေဒ ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနက နံနက် ၈ နာရီမှာပဲ သတင်းထုတ်ပြန်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီမြေငလျင်ကြီး လှုပ်ရှားပြီးတဲ့ နောက်မှာလည်း မိုးလေဝသနှင့်ဇလပေဒညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံ မြေငလျင်ကော်မတီ တို့က ပညာရှင်များ ပူးပေါင်းပြီးတော့ ငလျင်ကြောင့် ပျက်စီးခဲ့တဲ့ စဉ့်ကူးမြို့၊ စစ်ကိုင်းမြို့၊ မန္တလေးမြို့၊ သပိတ်ကျင်းမြို့၊ ရွှေဘိုမြို့၊ ကန့်ဘလူ မြို့နယ်များသို့ သွားရောက်ပြီးတော့ သုတေသနပြုလုပ်ငန်းများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။ နိုဝင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့ သပိတ်ကျင်း

မြေငလျင်ကြီးဟာ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ အဓိကမြေငလျင်ကြောကြီး ဖြစ်တဲ့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ (Sagaing Fault)အနီးမှာ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမြေငလျင်ကြီး လှုပ်ပြီးနောက်မှာလည်း နောက်ဆက်တွဲ မြေငလျင်များက ယခု မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့က မနေ့ကအထိကို (၁၀၁)ကြိမ် ဆက်တိုက် လှုပ်ရှားခဲ့တာကို တိုင်းထွာရရှိခဲ့ ပါတယ်။ အဲဒီငလျင်တွေရဲ့ ပမာဏကတော့ (၁.၅) ကနေ (၅.၈) အထိ ရှိခဲ့ပါတယ်။ သပိတ်ကျင်း မြေငလျင်ကြီး လှုပ်ခဲ့ပြီးနောက် မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဒ ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနက လူထုပညာ ပေးဆောင်းပါးဖြစ်တဲ့ မြေငလျင်ဘေး ကင်းဝေးစေကြောင်း အမည်နဲ့ နောက်ဆက်တွဲ မြေငလျင်များရဲ့ အခြေအနေများ၊ မြေငလျင်မလှုပ်မီ ကြိုတင် ကာကွယ်ရေး ဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းအခြေအနေများ၊ မြေငလျင်လှုပ်နေစဉ် ဆောင်ရွက် ရမည့် အခြေအနေများ၊ မြေငလျင် လှုပ်ခတ် ပြီးနောက် ဆောင်ရွက်ရမည့် အခြေအနေများကို ထည့်သွင်းဖော်ပြပြီးတော့ နိုင်ငံတော်ပိုင် သတင်းစာများနဲ့ ပြည်တွင်း၌ ထုတ်ဝေလျက်ရှိတဲ့ ဂျာနယ်များမှာ ရေးသားဖော်ပြခဲ့ပါတယ်။

သပိတ်ကျင်းငလျင်၊ တာလေငလျင်နဲ့ တောင်တွင်းကြီးငလျင်များသည် ဇောက်တိမ် ငလျင် (Shallow-focus earthquake) အမျိုးအစားများ ဖြစ်ကြတဲ့အတွက် အပျက်အစီး များပြားခဲ့ပါတယ်။ မြေငလျင်ကြီးလှုပ်ပြီးတဲ့နောက် နောက်ဆက်တွဲငလျင်များ လှုပ်ရှားတဲ့ သဘောသဘာဝအလျောက် နောက်ဆက်တွဲငလျင်များဟာလည်း အကြိမ်အရေအတွက် များစွာ လှုပ်ခဲ့ပါတယ်။ မြေငလျင်ဗဟိုချက် အနက် ကီလိုမီတာ ၇၀ အထိကို ဇောက်တိမ်ငလျင်၊ ကီလိုမီတာ (၇၀) ကနေ (၃၀၀) ကီလိုမီတာအထိကို ဇောက်လတ်ငလျင်၊ ကီလိုမီတာ (၃၀၀) ကနေ ကီလိုမီတာ (၇၀၀) အထိရှိတဲ့ဟာကိုတော့ ဇောက်နက်ငလျင် ဆိုပြီးတော့ သတ်မှတ် ပါတယ်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းမှာ မြေငလျင်လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်ပေါ်စေနိုင်တဲ့ အဓိကပြတ်ရွှေ့တွေ ကတော့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့၊ ဝှေးချိုပြတ်ရွှေ့၊ ကဘော်ပြတ်ရွှေ့၊ ကျောက်ကြမ်းပြတ်ရွှေ့၊ မိုးမိတ်ပြတ်ရွှေ့၊ ကျောက်မဲပြတ်ရွှေ့၊ မန်းစန်ပြတ်ရွှေ့၊ မြောက်ဦးပြတ်ရွှေ့၊ နမ့်ပွန်ပြတ်ရွှေ့၊ ရွှေလီပြတ်ရွှေ့၊ ဖာပွန် ပြတ်ရွှေ့၊ ဘုရားသုံးဆူပြတ်ရွှေ့၊ ရနောင်းပြတ်ရွှေ့နှင့် နန်းမပြတ်ရွှေ့တို့ ဖြစ်ပါတယ်။ သက်ရှင်ရွှေ့လျားနေတဲ့ စစ်ကိုင်းပြတ်ရွှေ့ဟာ လူဦးရေထူထပ်စွာ နေထိုင်လျက်ရှိတဲ့ ပဲခူး၊ ဖြူး၊ တောင်ငူ၊ ဆွာ၊ ပျဉ်းမနား၊ ဝမ်းတွင်း၊ စစ်ကိုင်း၊ စဉ့်ကူး၊ သပိတ်ကျင်း၊ ထီးချိုင့်မြို့ အနီးတွေမှာ တည်ရှိပြီးတော့ တောင်ဘက် မုတ္တမကွေ့ကနေ မြောက်ဘက် ဟူးကောင်း

အဲဒီလို ဖွဲ့စည်းမယ်ဆိုလို့ရှိရင်လည်း ကျွန်တော်တို့ စစ်ဆေးမယ့်အဖွဲ့တွေ ဖွဲ့မယ် ဆိုရင်လည်း လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၊ ဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာနစတဲ့ ဌာနတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ သက်ဆိုင်ရာကဏ္ဍအလိုက် ကျမ်းကျင် ပညာရှင်များနဲ့ ပြင်ပမှအခြားကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ ပါဝင်ဖွဲ့စည်းပြီးတော့ စစ်ဆေး ဆောင်ရွက် သင့်ကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၂:၁၃။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ တင်သွင်းတဲ့ နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံ အဆောက်အအုံများအပေါ် ငလျင်၏သက်ရောက်မှုများ စစ်ဆေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို အတည်ပြုရန် သဘောတူ/မတူ လွှတ်တော်ရဲ့ အဆုံးအဖြတ် ရယူပါမယ်။

လွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူရာတွင် အမျိုးသားလွှတ်တော်ဆိုင်ရာ နည်းဥပဒေ ၁၇၊ နည်းဥပဒေခွဲ (တ)၊ နည်းဥပဒေခွဲငယ်(၁)အရ စက်ခလုတ် အသုံးပြု၍ လျှို့ဝှက်စွာ ဆန္ဒပြုတဲ့ နည်းလမ်းနဲ့ ဆောင်ရွက်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ယခု လွှတ်တော်ရဲ့ ဆန္ဒရယူပါမယ်။ ဆန္ဒမဲ ပေးကြဖို့ အသင့်ရှိစေလိုပါတယ်။ ဆန္ဒမဲ ပေးနိုင်ကြပါပြီ။ ထောက်ခံ(၁၈၃)မဲ၊ ကန့်ကွက်မရှိ၊ ကြားနေမရှိ ဖြစ်ပါတယ်။ ထောက်ခံမဲများတဲ့ အတွက် ဦးခင်မောင်ရီ ရဲ့ အဆို အတည်ပြုကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

ဦးညွန့်တင်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)၏ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည် အများအပြား အသုံးပြုနေသည့် လေယာဉ်ကွင်းများနှင့် တောင်ထူထပ်သောဒေသရှိ လေယာဉ်ကွင်းအချို့တွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်း အကူကိရိယာများ (NAVIGATION AIDS) နှင့် အရေးပေါ် အသက်ကယ်နှင့် မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့်တိုးမြှင့် တပ်ဆင်ထားရှိပေးရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆွေးနွေးခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင်က ပြန်လည်ဖြေရှင်း ဆွေးနွေးခြင်းနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော်၏ အဆုံးအဖြတ် ရယူခြင်း

အချိန်၊ ၁၂:၁၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အစီအစဉ်(၁၄) ဖြစ်ပါတယ်။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂) မှ ဦးညွန့်တင် တင်သွင်းထားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည်အများအပြား အသုံးပြုနေသည့် လေယာဉ်ကွင်းများနှင့် တောင်ထူထပ် သောဒေသရှိ လေယာဉ်ကွင်းအချို့တွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်း အကူကိရိယာများ (NAVIGATION AIDS) နှင့် အရေးပေါ် အသက်ကယ်နှင့် မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့်တိုးမြှင့် တပ်ဆင်ထားရှိပေးရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ဆွေးနွေးဖို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် (၅)ဦး အမည် စာရင်း တင်သွင်းထားပါတယ်။

ပထမဦးစွာ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀)မှ ဦးမြင့်ထွန်း ဆွေးနွေး နိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၂:၁၅။

ဦးမြင့်ထွန်း၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀)။ ။မင်္ဂလာပါ ခင်ဗျား။ လေးစားအပ်တဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ၊ ကြွရောက်လာတဲ့ ဒုတိယဝန်ကြီး နှင့်တကွ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၀) ကိုယ်စားလှယ်အနေနဲ့ရော၊ အငြိမ်းစား မီးသတ်ဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်အနေနဲ့ရော ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးညွန့်တင် ရဲ့အဆိုမှာ ပါတဲ့ လေဆိပ်တွေမှာထားရမယ့် ခေတ်မီ အသက်ကယ်ပစ္စည်းတွေ၊ ခေတ်မီ မီးသတ်ယာဉ်တွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကျွန်တော် တင်ပြရင်းနဲ့ ထောက်ခံသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ပထမ ကျွန်တော် ဆွေးနွေးတင်ပြမယ့် အချက်အလက်တွေ၊ အဓိက ကတော့ ကျွန်တော်တို့ အရင်ဖြစ်ပွားခဲ့တဲ့ လေယာဉ်တွေ အဲဒီမှာ၊ သံတွဲမှာ မီးလောင်မှု ဖြစ်တာတွေ၊ ဟဲဟိုးမှာ ဖြစ်တာတွေ ကျွန်တော် တင်ပြပါမယ်။ နောက် လေဆိပ်မှာရှိတဲ့ မီးငြိမ်းသတ် ကိရိယာတွေ၊ နောက် လေဆိပ်မှာထားရမယ့် ယာဉ်တွေ၊ နောက်တစ်ခါ မီးသတ်ယာဉ်နဲ့ သာမန်မီးသတ်ယာဉ်၊ နောက် လေဆိပ်ထားရမယ့်ယာဉ် ကွာခြားချက်၊ နောက် လေဆိပ် မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေရဲ့ စွမ်းရည်၊ နောက် တုံ့ပြန်နိုင်မှုအခြေအနေ၊ နောက် မီးသတ် ဦးစီးဌာန၊ မီးငြိမ်းသတ်ရေးပစ္စည်း ဖြည့်တင်းထားရှိမှု၊ နောက် တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ လေ့ကျင့်မှုနဲ့ တင်ပြချက် (၉)ချက် ကျွန်တော် တင်ပြသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်ဆုံးအချက်ကတော့ သင်ခန်းစာယူဖို့ အချက်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အရင်ဖြစ်ပွားတဲ့ လေယာဉ် လေဆိပ်ကနေ ထွက်ခွာတဲ့အခါမှာ၊ အတက်မှာ သံတွဲမြို့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်။ အဲဒီတော့ ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဖြစ်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ခရီးသည် (၄၅)ယောက်မှာ သေဆုံးတာက (၁၆)ယောက် ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံခြားသား (၃)ယောက် ပါ ပါတယ်။ နောက်တစ်ခါ မီးသတ်တဲ့နေရာမှာ စွမ်းဆောင်မှု ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေလည်း ဘွဲ့၊တံဆိပ်ရခဲ့တာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ နောက်တစ်ကြိမ် ဖြစ်တာ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ မနှစ်ကပါ။ ဖေဖော်ဝါရီလမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ သံတွဲမှာပဲ။ သူက ကျတော့ တာက အဆင်းမှာ၊ ခုနက ဖြစ်တာက အတက်မှာ ဖြစ်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆင်းမှာ ဖြစ်တဲ့အခါမှာ သူက ရှေ့ဘီးချော်ပြီးတော့မှ၊ မြက်ခင်းကို ရောက်ပြီးတော့မှ မီးလောင်တာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီမှာကတော့ သေဆုံးမှုမရှိပါဘူး။ သို့သော်လည်းပဲ ခရီးသည် စုစုပေါင်း(၅၇)ယောက် ဒဏ်ရာရသွားပါတယ်။ နောက်ဆုံးဖြစ်တာကတော့ မနှစ်က ပါပဲ။ ဒီဇင်ဘာလမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကတော့ (၂)ယောက်တည်း သေပြီးတော့မှ၊ (၉)ယောက်သေပါတယ်။ သေတဲ့အထဲမှာ၊ (၂)ယောက် သေပြီးတော့မှ (၉)ယောက် ဒဏ်ရာရပါတယ်။ ဒါဟာ အင်မတန် ကံကောင်းတဲ့ဖြစ်စဉ်ပါ။ သို့သော်လည်းပဲ ၂၀၁၂ ခုနှစ်ထဲမှာ (၂)ကြိမ် ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီဟာ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ သိက္ခာတော်တော်လေး ကျဆင်းနိုင်တဲ့ အနေအထား ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဦးညွန့်တင် အဆိုထဲမှာပါတဲ့ VOR, DME, ILS ဆိုတာ မဖြစ်မနေလိုတဲ့အကြောင်း ပြောလိုပါတယ်။

အဲဒီတော့ ဒီသေဆုံးတဲ့ (၂)ယောက်ဟာ (၁)ယောက်မြေပြင်က (၁)ယောက်က လေဆိပ်က လေယာဉ်ထဲက ဧည့်လမ်းညွှန် လို့ သိရပါတယ်။ အဲဒီတော့ လေယာဉ်ရဲ့ ပျက်စီးမှုကို ကြည့်လိုက်ရင် အခြေအနေ တော်တော်လေး ဆိုးရွားပါတယ်။ ဒီ Air-Bag an လေယာဉ်သေဆုံး မှုဟာ၊ ပျက်ကျမှုဟာ (၂)ယောက်ထဲသေတယ်ဆိုတာ ဒါ ကံ တော်တော်လေး ကောင်းလို့သာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ဒီလေဆိပ်တွေမှာ အရေးကြီးတဲ့ပစ္စည်းတွေ ထားဖို့လိုပါတယ်။ လေယာဉ်တွေပျက်ကျလိုက်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်လမ်းပေါ်မှာ ဖြစ်တာက နည်းပြီးတော့မှ တောထဲ၊ တောင်ထဲဖြစ်တာတွေ၊ ပြီးတော့ လေယာဉ်ဟာ လေဆိပ်ရဲ့ ပြင်ပလယ်ကွင်းတွေ နောက် ချောင်းတွေမှာ ထိုးကျတဲ့အထိ အခြေအနေတွေကို ဒါ ကိုရီးယား လေကြောင်း လမ်းချော်တာကို ကျွန်တော် တင်ပြထားတာ၊ အဆင်းမှာဖြစ်တာကို ပြောပါတယ်။ နောက် တစ်စီးကလည်း ဒီလိုပါပဲ။ ခု ဒါကလည်း ချောင်းထဲမှာ သွားပြီး ပျက်ကျတဲ့ လေယာဉ်အနေအထားကို ကျွန်တော် တင်ပြတာပါ။

ဘာကြောင့် ဒါတွေ တင်ပြရသလဲဆိုတော့ ဒီလေဆိပ်တွေမှာ လေယာဉ်ကွင်းပေါ်မှာ ဖြစ်ရင် သွားရ လာရတာ လွယ်သော်လည်းပဲ၊ လေဆိပ်ရဲ့အပြင်မှာ ဖြစ်တဲ့အခါကျတော့ သွားရ လာရတာ နည်းနည်း မီးသတ်ကားတွေ ခက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ သာမန်ကား ထားလို့ မရပါဘူး။ အဲဒီတော့ နိုင်ငံတကာထုတ်ပြန်တဲ့အထဲမှာလည်း လေယာဉ်ကွင်း အဆင့်အတန်းဟာ (၁)ကနေ (၁၀)အထိ ရှိပါတယ်။

အဲဒီတော့ စင်ကာပူနိုင်ငံ ချန်ဂီလေဆိပ် ဆိုလို့ရှိရင် အဆင့်(၁၀)အထက်မှာ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အဆင့်(၁၀)ဆိုရင် (၃)စီး ရှိရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဆင့်(၁၀) အထက်မှာဆိုရင် (၅)စီး၊ (၆)စီးလောက်ထားတဲ့ ဒီအနေအထားတွေလည်း ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ မင်္ဂလာဒုံလေဆိပ်၊ နေပြည်တော်၊ မန္တလေး ဒါတွေက အဆင့်(၁၀) ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒါတွေ International Standard ကို ကျွန်တော် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ လေဆိပ်မှာ ထားရမယ့် မီးသတ်ယာဉ်တွေဟာ ပုံမှာ မြင်တဲ့အတိုင်း ကျွန်တော်တို့ သာမန်မီးသတ်နဲ့ မရပါဘူး။ သာမန်မီးသတ်ကားနဲ့ မရပါဘူး။ အဲဒီတော့ ဘီးကို ကြည့်လိုက်ရင်လည်း ဘီးမှာလည်း ကျွန်တော်တို့အားလုံး (၆)ဘီးတွေ့မယ်။ နောက် မီးငြိမ်းတဲ့

နေရာမှာ လူတစ်ယောက်ရဲ့ လက်လှိပ် ပုခုံးရယ်၊ တံတောင်ရယ်၊ နောက် လက်ကောက်ဝတ်၊ ဒါလေယာဉ်နဲ့လည်း သွင်းလို့၊ ပြုလို့ရအောင် ကစားလို့ရအောင် (၃၆၀)ဒီဂရီ ပတ်ပတ်လည် လှည့်ပတ်လို့ရအောင်၊ နောက်တစ်ခါ ရှေ့တည့်တည့်မှာလည်း Foam ဝဲပက်ပက်၊ Foam ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ သုံးနေကျလို့ပါ။ ရေမြှုပ်ပါ။ နောက် ရေပဲပက်ပက်၊ နောက် ကျွန်တော်တို့ ဓာတ်ငွေ့ပဲ ပက်ပက် သုံးနိုင်အောင် မျိုးစုံသုံးနိုင်တဲ့ ခေတ်မီ မီးသတ်ယာဉ်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ သာမန် မီးသတ်ယာဉ်ထားလို့ မရပါဘူး။

နောက်တစ်ခု အလားတူပဲ ဒီမီးသတ်ယာဉ်ကို ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ (၈)ဘီး ပါတာလည်း တွေ့ရပါမယ်။ ဒီဟာတွေဟာ ရေရှည်မှာ စီမံကိန်းထဲမှာ ထည့်ပြီးတော့မှ လေဆိပ်တွေမှာ ထားရမယ့် အနေအထား၊ အလားတူပါပဲ။ ခေတ်မီ မီးသတ်ယာဉ် ကျွန်တော်တို့ ဗဟုသုတအနေနဲ့ ပြုပါတယ်။ တာဝန်ထမ်းဆောင်မယ့် ပုဂ္ဂိုလ်တွေမှာ Fire Cover Suit ခေါ်တဲ့ ဒီ မီးကာကွယ်ဝတ်စုံဟာ မရှိမဖြစ်ပစ္စည်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီဟာတွေဟာ (၁၀၀)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်မှာ (၈)မိနစ်ကနေ (၁၀)မိနစ်ထိ ခံနိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် မီးထဲမှာ ဝင်ပြီးတော့မှ ကယ်နိုင်တဲ့ ဝတ်စုံတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျန်တဲ့ Instrument တွေက ဒီ သံထည်တွေကို ဖြုတ်တို့၊ ဖောက်တာတို့ကတော့ ဒါအများကြီး လိုပါသေးတယ်။ ဒါတွေက ကားမှာပါပြီးသား ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အချိန်ကိုးကွက်တဲ့အနေနဲ့ ကျွန်တော်မတင်ပြတော့ပါဘူး။

နောက်ဒီဇယားမှာ ကြည့်လိုက်ရင်လည်း ကျွန်တော်တို့ အသေးစိတ်ကြည့်ဖို့တော့ မလိုပါဘူး။ ခေါင်းစဉ်ပိုင်း အပြာ ပိုင်းကို ကျွန်တော်တို့ကြည့်လိုက်ရင် မီးလောင်ရင် ရေနဲ့ပဲ ပက်ရတယ်လို့ မြင်သွားမှာစိုးလို့ပါ။ မီးလောင်တဲ့အခါမှာ အခုလို လေယာဉ်တို့၊ ဘာတို့ကျတော့ ကျွန်တော်တို့ အဓိကကျတာ ရေအပြင်ကို အမြှုပ်၊ ခုန ကျွန်တော်ပြောတဲ့ Foam၊ နောက် ဓာတုဗေဒပေါင်ဒါဆေးမှုန့်၊ ကျွန်တော်တို့ ပေါင်ဒါဗူးလို့ပါပဲ။ အဲဒီ နောက်တစ်ခါ Halon ဆိုတာကလည်း ဓာတ်ငွေ့ပါပဲ။ ဒီဟာကတော့ ကမ္ဘာမှာ ကျွန်တော်တို့ နည်းနည်းပြန် တားထားပါတယ်။ Ozone လွှာကို ဖောက်တယ်။ ကမ္ဘာ့လေထုကို ညစ်ညမ်းစေတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကမ္ဘာကို ထိခိုက်နိုင်တဲ့အတွက်ကြောင့် Halon ဟာတော့ ကျွန်တော်တို့ မသုံးတော့ပါဘူး။

နောက် ညာဘက်အစွန်ဆုံးအကွက်က ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်၊ ဒါလည်း မသုံးမဖြစ်လို့ သုံးရတာပါ။ လူက ရှုမိလို့ရှိရင် အသက်အန္တရာယ်ရှိပါတယ်။ ဒါ အမျိုးအစားတွေမှာ လေဆိပ်တွေမှာ ထားရာမှာ ဒီဟာက မရှိမဖြစ်ပါရမယ့် ပစ္စည်းတွေ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် သာမန်မီးသတ်စခန်းက မီးသတ်ယာဉ်တွေနဲ့ မတူတဲ့အကြောင်း ကျွန်တော်တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ လေယာဉ် မီးငြိမ်းသတ်ရေးယာဉ်နဲ့ သာမန် မီးငြိမ်းသတ်ရေးယာဉ် နှိုင်းယှဉ် လိုက်လို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ အကွက်(၂)၊ (၃)မှာ ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုရင် လေယာဉ်ပြေးနှုန်းအတိုင်း မောင်းနှင်နိုင်ရမယ်၊ လေယာဉ်သွားတာနဲ့ လေယာဉ်ဆင်းလာတဲ့အချိန်မှာ Accident ဖြစ်တဲ့ အချိန်မှာ သူနဲ့ နှုန်း အတိုင်းကို လိုက်မောင်းနိုင်မယ့် အနေအထားရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လေယာဉ်ကွင်းတွေမှာ ထားရမယ့် မီးသတ်ကားတွေဟာ အထူးအရေးကြီး ခေတ်မီ မီးသတ်ကားတွေ လိုအပ်ပါကြောင်း ဒါ တင်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကတော့ မီးသတ်ယာဉ် ကျွန်တော်တို့ သုံးနေတဲ့ မီးသတ်ယာဉ်နဲ့ လေဆိပ် မီးသတ်ယာဉ် ယှဉ်ပြီးတော့ တွဲပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ လောလောဆယ် ကျွန်တော်တို့ ခေတ်မီမီးသတ်ယာဉ်တွေ၊ ကျွန်တော်တို့သိရသလောက်တော့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ နေပြည်တော်နဲ့ ဟဲဟိုးမှာ (၁)စီးရှိတယ်ဆိုတော့ကာ ကျန်တဲ့မြို့တွေမှာ လိုအပ်ပါတယ်။ လိုအပ်တဲ့ အခါကျတော့ လောလောဆယ် ကျွန်တော်တို့ မီးသတ်ဦးစီးဌာန အနေနဲ့ကပဲ လေယာဉ်ကွင်းတွေ ရှိတဲ့မြို့တွေမှာ Stand-by သဘောမျိုးသတ်မှတ်ပြီးတော့ အမိန့် ထုတ်ထားတဲ့ အကြောင်း၊ နောက် Foam ခေါ်တဲ့ မီးသတ်အမြုတ်ဆေးရည်တွေလည်း အသင့်လုပ်ထားပါတယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း သိသာဖို့ ကျွန်တော်တင်ပြပါတယ်။ နောက်တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေမှာ ရှိရမယ့် စွမ်းရည်တွေပေါ့၊ ကျွန်တော်တို့ လေ့ကျင့်ခန်းတွေ မပြတ်လုပ်ရပါတယ်။ သင်တန်းတွေလည်း ပေးရပါတယ်။ ပေးလည်း ပေးနေပါတယ်။ ပစ္စည်းကိရိယာတွေလည်း ကျွမ်းကျင်အောင် ပြည်ပတွေမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ လွှတ်ပြီးတော့ သင်ရပါတယ်။

အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ သွားလေ့လာခဲ့ရတဲ့ ဟောင်ကောင်လေဆိပ်မှာဆိုလို့ရှိရင် လေယာဉ်တစ်စီးပေါ့၊ လေ့ကျင့်ဖို့အတွက် သီးခြားလုပ်ပေးပါတယ်။ ဒါတော့ အထဲမှာ မီးလည်း တကယ်လောင်ပါတယ်။ လေဆိပ်ဘေးမှာပဲ လေ့ကျင့်ရတာ ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော် တို့ နိုင်ငံကျတော့ လေယာဉ်အပိုတွေရှိရင် စားသောက်ဆိုင်လုပ်တာတို့၊ နောက်ရင်ပြင်မှာ သွားပြီးတော့ ထားတာတို့ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ စိတ်မကောင်းတော့ တော်တော်ဖြစ်ရပါတယ်။ ဒါတွေလည်း နည်းနည်း သက်ဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိတဲ့သူတွေ ပြန်စဉ်းစားပေးပြီးတော့မှ လေ့ကျင့်ဖို့အတွက်လည်း

ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာမှာ လေယာဉ်ထွက်တယ်။ သင်္ဘောထွက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဌာနက စစ်ရပါတယ်။ စစ်ဆေးခံကလည်း ဒေါ်လာ၊ ကျွန်တော်တို့ နှစ်စဉ်တစ်နှစ်ကို (၁)သိန်း နီးပါးလောက် ဒါဌာနမှာ တစ်ခုတည်းသော ဒေါ်လာဝင်ငွေပါ။ ဒီလိုသွင်းရတာတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီတော့ စစ်ဆေးဖို့ အားနည်းတယ်။ စစ်ဆေးပြန်တော့လည်း စစ်ဆေးတာကို မလုပ်ဘူးဆိုလို့ရှိရင် Accident တွေ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေကတော့ အသက်စွန့်ပြီး စွန့်စွန့်စားစား ငြိမ်းသတ်နေပါတဲ့ အကြောင်း ဒါ တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါ မင်္ဂလာဈေး မီးလောင်မှုပါ။ ဒီမှာ ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဒေါက်တာ မြတ်ဉာဏစိုး ကိုယ်တိုင်လာပြီးတော့ အားပေးဖူးပါတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ ကိုယ်စားလှယ် မဖြစ်သေးပါဘူး ကျွန်တော်တို့ ၊ ကျွန်တော်တို့ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ဘဝမှာ နောက်ဆုံးသတ်ခဲ့တဲ့ မီးဖြစ်တဲ့အတွက် တင်ပြတာပါ။ ဒီမှာလည်း တင်ပြချင်တာက Prevention၊ Precaution တော်တော်လေး သူကြိုးစားပြီး လုပ်ထားပါတယ်။ သို့သော် အပေါ်ဆုံးထပ်မှာ ပစ္စည်းတွေ များပြီးတော့ ဝါယာရှော့ဖြစ်ပြီး လောင်တဲ့သဘောဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ မနက်(၇)နာရီ လောင်တဲ့အချိန်မှာ (၁၀)နာရီခွဲ၊ (၁၁)နာရီလောက်မှာ အုတ်နံရံတွေ ကွာကျလာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မီးသတ် တပ်ဖွဲ့ဝင် အင်အား(၇၀)လောက် အဲဒီ မီးထဲမှာရှိပါတယ်။ အပေါ်ဆုံးထပ် ဒါညာဘက်အောက်က ပုံကိုကြည့်လို့ ရှိရင် Escalator ပေါ်မှာ Escalator ကတော့ ပျက်သွားပါတယ်။ Escalator ပေါ်ကနေ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီအထပ်ကို ပက်နေတာပါ။ ဒါလည်း သက်စွန့်ဆံဖျားလုပ်ရပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဒုတိယတိုင်းမှူးတို့၊ ဒေါက်တာမြတ်ဉာဏစိုး တို့က ဒါ အန္တရာယ်ကြီးပါတယ်။ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေ ဆင်းပါဆိုပြီးတော့ ဆင်းရင်ကောင်းမယ်ထင်ပြီးတော့ လာပြီး အကြံပေး ပါတယ်။ အဲဒါ ကျွန်တော်ကလည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ဒါဆိုရင် ဘယ်သူပက်မလဲ၊ ဒီမီး ဘယ်သူငြိမ်းမလဲ၊ အောက်မှာ တပ်လည်းရှိတယ်။ ရဲလည်း ရှိတယ်။ စည်ပင်အရာရှိတွေလည်း အများကြီးပဲ၊ စည်ပင်က တက်ငြိမ်းမှာလား၊ ဒါမှမဟုတ် တပ်က ငြိမ်းမှာလား၊ ကျွန်တော်တို့ တာဝန်က ဒီအတိုင်းပါပဲ၊ မတတ်နိုင်ပါဘူး၊ သေအောင်တော့ ငြိမ်းရမယ့် တာဝန်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်း ကျွန်တော်ဒါ သူတို့ကိုလည်း ပြောပြဖူးပါတယ်။ အဲဒီတော့ New York မှာလည်း၊ အမေရိကန်နိုင်ငံမှာလည်း ဒီလိုပဲ ဒါ ဖြစ်ခဲ့တာဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ Trade Centre မှာဆိုရင် အဲဒီက အပေါ်ဆုံးအထပ်ကို လေယာဉ်နဲ့ တိုက်ပြီး မီးလောင်တဲ့အချိန်မှာ ချက်ချင်း တိုက်ကမပြုသေးဘဲနဲ့ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင် အင်အား(၃၀၀)ကျော် ရောက်ရှိငြိမ်းသတ်နေမှပဲ တိုက်ကြီးဟာ တည့်တည့်ကြီးပြိုကျတဲ့အတွက် မီးသတ်တပ်ဖွဲ့ဝင် (၃၀၀)ကျော်ဟာ ဒါ သေဆုံးမှု ဖြစ်ခဲ့တာလေးတွေ ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့က ကြိုတင်ကာကွယ်မှုနဲ့ အစစ်ဆေးခံမှုကို လေးလေးနက်နက် လုပ်ကြပါ။ လုပ်ကြပြီးတဲ့အခါမှာ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့က အကြံပြုတဲ့အတိုင်းလည်း ဒါ ဆောင်ရွက်ဖို့ လိုတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ပြောလိုပါတယ်။ အလားတူပါပဲ ကျွန်တော်တို့ မင်္ဂလာတောင်ညွန့် စက်ဆန်းမှာ ဒါ မနှစ်တစ်နှစ်ကဖြစ်တာပါ။ အဲဒီမှာ မီးသတ်တပ်ဖွဲ့အင်အား (၅)ယောက်၊ ဒါလည်း အသက်စွန့်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်သွားတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော် တင်ပြချင်တာက ဒီ Investigation အပိုင်းကို ကျွန်တော်တို့ ဝိုင်ဒေါင်းတွေကို ဝင်တဲ့အခါမှာ၊ စက်ရုံ အလုပ်ရုံတွေကို ဝင်တဲ့အခါမှာ တချို့နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲတွေ၊ လူကြီးတွေ သွားတိုင်တာတွေ ရှိပါတယ်။ အမှန်ကတော့ ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်နေတာဖြစ်ပါတယ်။ ဥပဒေမှာလည်း ရှိပြီးသား ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်ပနိုင်ငံက ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ လာအခြေစိုက်တဲ့ သံရုံးတွေ၊ ဟိုတယ်တွေ ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ Permission တွေ လာယူတယ်။ အတင်းအဓမ္မ အမြန်ဆုံးလာစစ်ပေးဖို့ ခေါ်တာတွေ၊ ဘာတွေရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာကျတော့ နည်းနည်းလေးအားနည်းချက်တွေ ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒါကို ကျွန်တော်ထည့်ပြီးတော့ ပြောခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဦးညွန့်တင် ရဲ့ တင်ပြချက်မှာ ကျွန်တော်တို့ အသက်ကယ်ဆယ်ရေးနဲ့ မီးငြိမ်းသတ်ရေး ရေယာဉ်တွေ ပြည့်စုံဖို့ ကျွန်တော်ကိုလည်း ထောက်ခံပေးဖို့ ပြောတဲ့နေရာမှာ ပြည့်စုံမှုက အားနည်းတာကတော့ တော်တော်လေး ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံအတွက်က လုပ်ရမယ်ဆိုတာ မြင်တွေ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ ပြည်ထောင်စု အစိုးရ အဖွဲ့မှာပါတဲ့ ဒီ ဝန်ကြီးတွေက အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၀၊ ဒါ မူဝါဒနဲ့ စီမံကိန်းတွေ ချမှတ်တဲ့အခါမှာ လေဆိပ်မီးသတ်စခန်းတွေ၊ သာမန်မီးသတ်စခန်းတွေမှာ ခေတ်နဲ့အညီ ပစ္စည်းတွေ ကျွန်တော်တို့ ဖြည့်တင်းပေးဖို့လည်း ကျွန်တော်တင်ပြချင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ အရေးကြီးတဲ့အပိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ မီးခိုးမွန်ပြီး သေဆုံးတဲ့ကိစ္စမှာ ဒီမှာ စာအရသာ(၂)မိနစ်လို့ ပြောနိုင်ပေမယ့်လည်း အမှန်ကတော့ (၅)စက္ကန့်၊ (၁၀)စက္ကန့် အတွင်းမှာပဲ လူက လဲကျပြီးတော့မှ မီးခိုးတွေ ဆက်ရှုရင်းနဲ့ အသက်ဆုံးရှုံးတဲ့ ဒီသာဓကတွေ ကျွန်တော် ပြောသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် အင်္ဂလိပ်လိုတော့ Suffocation ခေါ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့

ဒီ မီးခိုးမွန်သေဆုံးတဲ့ ကိစ္စလေးကို ကျွန်တော် အလေးအနက်တင်ပြလိုပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ လေယာဉ်တွေမှာ အများဆုံးဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အနောက်နိုင်ငံ သွားတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ကြီးတွေဆိုရင် ပိုသိပါလိမ့်မယ်။ ခရီးသည်တွေ အိပ်ပါဆိုပြီးတော့ အိပ်ချိန်မှာ မီးတွေ မှိတ်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ အိပ်ခိုင်းတဲ့ အနေအထားလေးတွေ၊ နောက် ပြုတင်းပေါက်တွေ ပိတ်ခိုင်းတဲ့ အနေအထားလေးတွေ အဲဒီတော့ သာမန်အားဖြင့်တော့ အနားယူစေချင်လို့ စေတနာနဲ့ လုပ်ပေးတာပါ။ သို့သော်လည်းပဲ ခုနကလို ဝါယာရှော့ ဖြစ်တာတို့၊ နောက် အခန်းထဲမှာ မီးမလောင်တောင်မှ Suffocation သဘောမျိုးနဲ့ ဒီ မီးခိုးတွေ ထွက်နေရင် အဲဒီ အချိန်မှာ Ventilation ထားရဲ့လား၊ အဲဒီလိုလေးတွေ ကျွန်တော်တို့ တွက်စရာလေးတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ Ventilation မထားတဲ့ လေယာဉ်တွေကိုလည်း သတိပေးဖို့ လိုပါတယ်။ သေဆုံးတဲ့ကိစ္စတွေပါ။ ဒါကလည်း ကျွန်တော်တို့ ယူဇနဥယျာဉ်မြို့တော်မှာ ၂၀၀၆ ခုနှစ်က အိပ်ခန်းထဲမှာ (၄)ယောက်၊ အိပ်ခန်းအပြင်မှာ (၂)ယောက်၊ စုစုပေါင်း (၆)ယောက် မီးခိုးတွေ မွန်ပြီးတော့ သေဆုံးခဲ့ပါတယ်။

နောက် မန္တလေးမှာလည်း (၇၈)လမ်းမှာ ၁၉၉၇ ခုနှစ် လောက်မှာ အမျိုးသမီးဆောင်မှာ (၅)ယောက်၊ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာ (၉)ယောက် ဒီလိုသေဆုံးခဲ့ တာတွေဟာ တရားခံက ဖယောင်းတိုင်ပါပဲ၊ ခေါင်းရင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ကြည့်လိုက်ရင် ဖယောင်းတိုင်ထွန်းပြီးတော့ ဖယောင်းတိုင်ကနေ အောက်ကို ကူးပြီးမှ မီးခိုးတွေ ထွက်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကိုယ်တိုင်လည်း (၂)ကြိမ်ဆုံဖူးပါတယ်။ ဒါအရင် သတင်းစာမှာ ဖော်ပြဖို့ရာ ပြလို့မရဘူး။ ကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်မှာ ကြံကြိုက်တုန်း ကျွန်တော် ပြတာပါ။

အဲဒီတော့ မီးခိုးဟာ တက်ပြီးလို့ရှိရင် အောက်ကို ကျလာတဲ့ သဘောရှိပါတယ်။ အောက်ကို ကျလာလို့ရှိရင် ဗဟုသုတရှိတဲ့သူကတော့ မှောက်ထားလိုက်ရင် နည်းနည်း သတိလည်း ရှိမယ်။ အိပ်ပျော်နေခြင်းလည်း မရှိဘူးဆိုရင်တော့ လွတ်ပါတယ်။ ဒါတွေဟာ လေယာဉ်မှာ ဖြစ်နိုင်တဲ့ အနေအထား၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ Black Box သူတို့ လေယာဉ် ပျက်ကျတဲ့အချိန်မှာ Black Box မှာ ဘာမှ မတွေ့ဘူးဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ မီးသတ်ဌာနရဲ့ အမြင်ကတော့ မီးခိုး ဝါယာရှော့ ဖြစ်ပြီး မီးခိုးမွန်ပြီးတော့ လေယာဉ်ပျက်ကျတယ်လို့ ဒီလိုပဲ သင်ခန်းစာ ဖော်ထုတ်ထားတာ ရှိပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့ ဒီခန်းမကြီးမှာလည်း ကိုယ်စားလှယ်ကြီးတွေ ဗဟုသုတရအောင် ဘာလုပ်ထားသလဲ ဆိုတော့ ကျွန်တော်တို့ အပေါ်ကို ကျွန်တော်တို့ မော့ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် မီးသတ် မီးခိုးကာကွယ်ရေးပေါ့၊ ကျွန်တော်တို့ Beamdetector တွေ မျက်နှာချင်းဆိုင် (၃)စုံ ကျွန်တော်တို့ တပ်ထားပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုခန်းမ ဆိုရင် (၄)စုံ တပ်ထားပါတယ်။ အဲဒီ Beamdetector က ကျွန်တော်တို့ Infrared တွေ (၂)ခု မျက်နှာချင်းဆိုင်၊ မျက်စိနဲ့တော့ မမြင်ရပါဘူး။

မီးခိုးတွေ ထွက်မယ်။ တစ်စုံတစ်ယောက်က လာပြီးတော့ မသမာမှုလုပ်မယ်ဆိုရင် ထွက်တဲ့ မီးခိုးဟာ Control-Panel မှာ ကျွန်တော်တို့ အချက်ပေးပြီးတော့မှ လာရောက် ငြိမ်းသတ်ရမယ့် အနေအထားလေးတွေ ကျွန်တော်တင်ပြပါတယ်။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ မီးခိုးထွက်တဲ့အခါမှာ ဆောင်ရွက်ရမယ့် ကိစ္စလေးတွေ၊ ဒါ ဗဟုသုတအနေနဲ့ မှောက်ချဖို့တို့၊ သတိပေးဖို့၊ တပ်မတော်မှာလည်း အကြီးအကဲ တစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ဖူးပါတယ်။

အဲဒီတော့ အလိုအလျောက် မီးငြိမ်းသတ်ရေး (Auto Fire Extinguisher) တွေ လေယာဉ်မှာရှိရဲ့လား။ ဒါလည်း ကျွန်တော်တို့ စစ်ဖို့ လိုပါတယ်။ နောက် Sprinkler တွေ၊ Smoke Detector ၊ Heat Detector ဒါတွေရှိဖို့ လိုပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ လို့ Detector တွေဟာ ကျွန်တော်တို့ ပန်းကန်လုံး အရွယ်လောက်ပဲ ရှိပါတယ်။ ဟိုတယ်တွေမှာ၊ ဒီမှာတော့ ကျွန်တော်အချိန်ပဲပြီးတော့ ကျွန်တော်မပြောတော့ပါဘူး။ ဒါတွေဟာ မဖြစ်မနေလိုပါတယ်။ နောက်တစ်ခု Fire Extinguisher ကို ကျွန်တော်အသေးစိတ် ပြထားပါတယ်။ မျက်နှာကျက်မှာ ချိတ်ဆွဲရုံနဲ့ မီးလောင်ရင် သူ့အလိုအလျောက် မီးငြိမ်းသတ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ ကျွန်တော်တင်ပြပါမယ်။ ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဦးညွန့်တင် ရဲ့ အဆိုဟာ လူတွေရဲ့အသက်ကို ကယ်တင်မယ့် အလွန်မွန်မြတ်တဲ့ အဆိုဖြစ်ပါတယ်။ တန်ဖိုးလည်းရှိပါတယ်။ အလွန်လည်း လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံပါကြောင်း တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၂:၃၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရော့ဂ်တီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဦးခင်မောင်ရီ ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၂:၃၅။

ဦးခင်မောင်ရီ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ်

ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးအား အမှူးထား၍ ပြည်ထောင်စုအဆင့် အဖွဲ့အစည်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ အားလုံးကို လေးစားစွာ ဂါရဝပြု နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၆)က ဦးခင်မောင်ရီ အနေနဲ့ ၂၁-၂-၂၀၁၃ က တင်သွားတဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီး ဦးညွန့်တင် ရဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအဆိုမှာ ဘာပါသလဲဆိုတော့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည် အများအပြား အသုံးပြုနေသော လေယာဉ်ကွင်းများနှင့် တောင်ထူထပ်သောဒေသရှိ လေယာဉ် ကွင်းအချို့တွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်း အကူကိရိယာများ (Navigational Aids) များနှင့် အရေးပေါ်အသက်ကယ် မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့် တိုးမြှင့် တပ်ဆင်ထားရှိရန် အစိုးရအားတိုက်တွန်းကြောင်းဆိုတဲ့ အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ဘာသာရပ်ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အင်္ဂလိပ်စကားလုံး၊ အသုံးအနှုန်း များပါရင် ခွင့်ပြုဖို့ ကြိုတင်ပန်ကြားအပ်ပါတယ်ခင်ဗျ။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့လို ပညာရေးဌာနက ပုဂ္ဂိုလ်က ဘာလို့ လေယာဉ် မောင်းတဲ့ကိစ္စကို ဆွေးနွေးသလဲလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိသားစုနဲ့ ပတ်သက်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်မိသားစုမှာ ကျွန်တော်အထက် ကွယ်လွန်သွားတဲ့ အစ်ကိုဟာ အဆိုတင်သွင်းသွားတဲ့ အစ်ကိုကြီးဦးညွန့်တင်နဲ့အတူ တပ်မတော်ထဲမှာ လေသူရဲများဘဝနဲ့ ချစ်ချစ်ခင်ခင် ရင်းရင်းနှီးနှီးနဲ့ ပူးတွဲလုပ်ခဲ့တဲ့ သူငယ်ချင်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်တစ်ယောက်ကတော့ စစ်သံမှူးဘဝနဲ့ အနားယူသွားတဲ့ ဗိုလ်မှူးချုပ်မျိုးတင် ဖြစ်ပါတယ်။ သူငယ်ချင်း(၃)ယောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သူတို့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်တို့မိသားစုက လေယာဉ်ပျံသန်းမှုနဲ့လည်း နီးနီးစပ်စပ် ကလေးရှိပါတယ်။ တူတစ်ယောက်ကလည်း လက်ရှိ ဒီ Private Air Line က Pilot တစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဒီ မိသားစုနဲ့ ဒါနဲ့ ပတ်သက်နေတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒါ(၁) အချက် ဆွေးနွေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒုတိယအချက်ကတော့ ကျွန်တော်တို့ တာဝန်မျိုးစုံနဲ့ ပြည်ပ နိုင်ငံတွေ သွားတဲ့အခါမှာ လေယာဉ်တွေ အကြိမ်ကြိမ်စီးတယ်။ ကွင်းအမျိုးမျိုး၊ မျိုးစုံကို ဆင်းခဲ့တယ်။ လေယာဉ်အသေးဆုံး ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံက F-28 Jet လောက်ကနေပြီးမှ 747 လောက် တော့ စီးကြည့်တယ်။ ကွင်းအကြီး၊ အသေးတွေ သွားဆင်းတဲ့ အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ အားမလို၊ အားမရဖြစ်ခဲ့တာလေးတွေ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံနဲ့ ပတ်သက်လို့ မပြည့်စုံမှုလေးတွေကို ပြောချင်ဆိုချင် ဆွေးနွေးချင်တဲ့ ဆန္ဒလေးရှိနေတဲ့ အချိန်မှာ အဆိုရှင်က ဒီအဆိုကို တင်သွင်းလာခြင်းကြောင့် တိုက်ဆိုင်ကြုံကြိုက်လို့ ဆွေးနွေးရခြင်းဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြလိုပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ အဆိုမှာ(၃)ပိုင်းရှိပါတယ်။ ပထမပိုင်းက မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည် အများအပြားအသုံးပြုနေသော လေယာဉ်ကွင်းများနှင့် ထောင်ထူထပ်သော ဒေသရှိ ကွင်းအချို့လို့ အထူးပြုဖော်ပြထားပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လေယာဉ်ကွင်းလို့ ခေါ်ရမယ့် Airport ၊ Air-field ၊ Air-strip စသည်ဖြင့် အဆင့်ဝင်တဲ့ လေယာဉ်ကွင်းပေါင်း (၆၉)ခု ရှိပြီးတော့ ဒီအထဲက (၃၅)ကွင်းကို အသုံးပြုနေကြောင်း၊ နောက်ပြီး အဲဒီ အချို့ကွင်းတွေမှာဆိုရင် Airbase များလည်း ပူးတွဲထားရှိကြောင်းနှင့် အဲဒီ(၃၅)ကွင်းမှာ ပြည်တွင်းလိုင်း (၇)လိုင်းက လေယာဉ်များ ဝင်ထွက်သွားလာ ဆင်းသက်နေကြောင်း သိရှိရပါတယ်။ ရန်ကုန်နဲ့ မန္တလေး ကွင်းကြီးတွေ ကတော့ ဒါ International Airport အဆင့်ဖြစ်ပြီးတော့၊ Nay Pyi Taw Airport ကိုလည်း International အဆင့် မြှင့်တင်ထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သတ်မှတ်ခြင်းတော့ မရှိသေး ပါဘူး။ တစ်ချိန်ချိန်မှာ ဒါလည်း သတ်မှတ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက အဆိုရဲ့ ပထမပိုင်းမှာပဲ ဒုတိယ Phase က ဘာလဲဆိုတော့ ခရီးသည် အများအပြား အသုံးပြုနေသော ကွင်းများလို့ ဆိုတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်က စာရင်းကို ပြန်ကြည့်ရင် လေဆိပ်တစ်ခုခြင်းရဲ့ ခရီးသည်ဝင်/ထွက်မှု အနည်းအများအလိုက် များရာမှ နည်းရာကို စဉ် ကြည့်လိုက်ရင် တစ်သိန်းအထက် အဝင်အထွက်ရှိတဲ့ ကွင်းပေါင်း (၁၀)ကွင်း ထွက်လာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ Yangon International Airport ကတော့ (၁၁)သိန်းနဲ့ ပထမ ရပါတယ်။ သူ့နောက်မှာ မန္တလေးက (၅)သိန်းနီးပါး၊ (၄.၉)သိန်းစသည်ဖြင့် မန္တလေး၊ ဟဲဟိုး၊ ညောင်ဦး၊ တာချီလိတ်၊ ကော့သောင်း၊ မြစ်ကြီးနား၊ မြိတ်၊ စစ်တွေ၊ ထားဝယ်

ဆိုပြီးတော့ အစဉ်လိုက် ကွင်း (၁၀)ကွင်း ရပါတယ်။ ထားဝယ်လေဆိပ်တောင်မှပဲ သူက (၁၀၈၀၀၀)ကျော်နဲ့ ဒသမ လိုက်တာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ တစ်သိန်း အထက်ကွင်းကြီးတွေမှာ အခု ဒီ အဆိုမှာ ပါသွားတဲ့ Navigational Aids တပ်ဆင်ထားမှုကို ကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ဘာသွားတွေ့သလဲဆိုရင် NDB လို့ ခေါ်တဲ့ အနိမ့်ဆုံးလို့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ ကိရိယာတပ်ထားတာ (၇)ကွင်းရှိပါတယ်။ NDB ကတော့ Non Directional Beacon လို့ ခေါ်တဲ့အတွက်ကြောင့် သူက လေယာဉ်ကွင်းကို ရှာနိုင်ရုံပဲ ရှိပြီးတော့ လေယာဉ်ရောက်နေတဲ့ အနေအထားနဲ့ ဒီဂရီနဲ့ အကွာအဝေး နဲ့ ဒီလိုတိုင်းတာ တွက်ချက်ကြောင်း အကူအညီ မပေးနိုင်ပါဘူး။ ဝေးရင်လည်း မမိဘူးလို့ သိရပါတယ်။ အတားအဆီးရှိရင်လည်း မမိဘူးလို့ သိရပါတယ်။ တချို့ကွင်းတွေမှာ ရှိတဲ့ NDB တွေဟာ မပွင့်ဘူးဆိုတဲ့ Complaint တွေလည်း pilot ဆီက ကြားဖူးပါတယ်။

အဲဒီတော့ အဲဒီလို (၇)ကွင်းမှာပဲ ရှိပါတယ်။ Instrument အနေအထားကတော့ ဒီ Nautel ပေါ့ ND 502 တို့ NX (၄၀၀၀)တို့၊ NX (၁၀၀၀)တို့ တတ်တာ တွေ့ရပါတယ်။ ရန်ကုန်မှာတော့ (၂)မျိုး ရှိတာ တွေ့ရပြီးတော့၊ နိုင်ငံတကာကွင်းတွေမှာဒီ NDB အဆင့်ကို မသုံးတော့ပါဘူး ခင်ဗျား။ အဲဒီ ပြောခဲ့တဲ့ (၁၀)ကွင်းထဲမှာ အဆိုရှင်တင်ပြတဲ့ VOR တို့၊ DME တို့၊ ILS တို့ စတဲ့ ကိရိယာတွေ (၄)မျိုး အပြည့်အစုံတပ်တဲ့ကွင်း ဘယ်နှစ်ကွင်းရှိသလဲဆိုတော့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး (၂)ကွင်းပဲ ရှိတာတွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ(၂)ကွင်းအပြင် ကျန်တဲ့ (၃)မျိုးရှိတဲ့ ကွင်းကတော့ ကျွန်တော်တို့ ထားဝယ်(၁)ကွင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ထားဝယ်က နံပါတ်(၁၀)လို့ ကျွန်တော်တင်ပြခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ခရီးသည် တစ်သိန်းထဲမှာ မဝင်ပေမယ့် အဲဒီလို (၃)မျိုးတပ်ထားတဲ့ကွင်း နောက်ထက် (၂)ကွင်း ရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ လားရှိုးနဲ့ ပုသိမ် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ် အဆင်းအတက် များလို့ မဟုတ်ပေမယ့်လည်း Over Fly ရှိနေတဲ့ အတွက်ကြောင့် လိုင်းကြောင်းပေါ်မှာ Air Corridor ပေါ်မှာ ကျတဲ့အတွက်ကြောင့် တပ်ဆင်ထားတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ သိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီ အဆိုအရ လေယာဉ် ခရီးသည်တစ်သိန်းအထက် အဝင်ရှိတဲ့ ကွင်းကြီး (၁၀)ကွင်းထဲမှာ အပြည့်အစုံရှိတာက(၂)ကွင်းပဲ ရှိပြီးတော့ အတင့်အသင့် (၂)ကွင်းဆိုတော့ တော်တော်များများမှာ မရှိတာ ပေါ်လွင်ပါတယ်။

အလားတူပဲ ကျွန်တော်ပြောသွားတဲ့ နာမည်တွေထဲမှာ တောင်ထူထပ်တဲ့ ဒေသမှာ ပါတဲ့ ဟဲဟိုး၊ မြစ်ကြီးနား၊ ကလေး၊ ကျိုင်းတုံ မပါ ပါဘူး။ ဒါကြောင့် တောင်ထူထပ်တဲ့ ကွင်းတွေမှာလည်း တပ်ဆင်ရန် လိုအပ်နေတယ်ဆိုတဲ့ အဆိုဟာ ပေါ်လွင်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီအဆိုဟာ တင်သင့်တဲ့အဆို တစ်ခုဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်သွား တွေ့ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒုတိယပိုင်းမှာတော့ လေယာဉ်များအန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် အတွက် ခေတ်မီ လေကြောင်းထိန်း ကိရိယာများ တပ်ဆင်ရန်ဆိုတဲ့ လိုအပ်ချက်ကို လေ့လာ ကြည့်တဲ့အခါကျတော့လည်း မြန်မာနိုင်ငံက ဟိုတုန်းကတော့ လေယာဉ်ပျံလည်း နည်းခဲ့ပါတယ်။ အများအားဖြင့်လည်း ပန်ကာတပ်တဲ့ Propeller Type တွေပဲ ဖြစ်ကြပါတယ်။

နောက်ပိုင်းကျတော့ Jet တွေ သုံးလာတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အခု ဒါ ပုဂ္ဂလိက လေကြောင်းလိုင်းတွေ သုံးနေတာကတော့ Turbo Prop တပ်ထားတာကတော့ (ATR)တွေ ရှိပါတယ်။ Fokker 28 တို့ 100 တို့ကတော့ Jet ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါ နောက်ဆုံး မြန်မာ့ လေကြောင်းက ငှားရမ်းအသုံးပြုတဲ့ Brazil ထင်ပါတယ်။ Embara 190 တို့ ဘာတို့က Jet တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို မြန်တဲ့ Jet တွေကိုသုံးလာလေလေ စက္ကန့်ပိုင်းအတွင်းမှာ ကိုက် ရာဂဏန်း သွားတာဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ မိုးသည်းမယ်၊ တိမ်ထူမယ်၊ မြူထုဆိုင်းမယ်ဆိုတဲ့ ဒီ Pilot အတွက် Visual Clearance မရနိုင်တဲ့ အခြေအနေတွေမှာ အနီးကပ်ကျမှ ဟဲဟိုး လိုပေါ့၊ အနီးကပ်ကျမှများ အတားအဆီးတစ်ခုကို သွားတွေ့မယ်ဆိုရင် လူ့မျက်လုံးရဲ့ အမြင်ပေါ်မှာ ဦးနှောက်ကနေပြီးတော့ စေ့ဆော်တဲ့အတွက်ကြောင့် လက်နဲ့ ကိုယ်ခန္ဓာအရ တုံ့ပြန်တဲ့ (Reflex) က အချိန်တိုအတွင်း လုပ်ရမယ်ဆိုရင် အန္တရာယ် အလွန်ကြီးပါတယ်။ မမီနိုင်တာတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ဒီဟာ Navigational Aids တပ်ရန် လိုတယ်ဆိုတာ ဖော်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ Aids တွေသာရှိမယ်ဆိုရင်တော့ဖြင့် ဘာမှ မမြင်ရတဲ့ ညဉ့်နက်သန်းခေါင်မှာလည်း ဒါ Instrumental Flying လုပ်တယ်ဆိုတာတွေမှာ လေတပ်က အရာရှိကြီးတွေလည်း ပါတဲ့ အတွက်ကြောင့် သိကြပါတယ် အားလုံး။ မြန်မာနိုင်ငံမှာ နည်းနည်းပဲရှိတဲ့ ကွင်းတွေထဲ၊ လေယာဉ်တွေထဲကရော အပျက်အစီး အထိအခိုက် ရှိသလားလို့မေးရင် စောစောတုန်းကပဲ မီးသတ်ချုပ်ကြီး (အငြိမ်းစားကြီး) တင်သွားတာရှိပါတယ်။ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ၉၈ ခုနှစ် ကိစ္စ၊ ကမ်းလွန် ပင်လယ်မှာ ဖြစ်တဲ့ကိစ္စ၊ ဒါတွေကတော့ ဝေးပါတယ်။

အလားတူပဲ ကျွန်တော်တို့ တပ်မတော်(လေ)ရဲ့ အဆိုးဆုံး Accident တစ်ခုကတော့ ဘာလဲဆိုတော့ သံတောင်ဘက်မှာ ဖြစ်တဲ့ T 33 (၅)စင်း ဖြစ်သွားတဲ့ ကိစ္စထဲမှာ ကျွန်တော့် အစ်ကိုဝမ်းကွဲတစ်ယောက်လည်း ပါသွား ပါတယ်။ ဒါ အင်မတန် ကြီးကျယ်တဲ့ Accident တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကတော့ ဝေးပေမယ့် ၂၀၁၂ ဖေဖော်ဝါရီ နဲ့ ၂၀၁၂ ဒီဇင်ဘာမှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့၊ တစ်နှစ်အတွင်းမှာ (၂)ကြိမ် ဖြစ်ခဲ့တဲ့ လေယာဉ်ကိစ္စတွေကတော့ ဒါ အားလုံး အမှတ်တရ ဖြစ်နေပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ Accident ဖြစ်တဲ့ ကွင်းနှစ်ကွင်းလုံးဖြစ်သော သံတွဲ နဲ့ ဟဲဟိုး မှာလည်း အဲဒီ Navigational Aids တွေ မရှိတာ သွားပြီးပေါ်လွင်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ သိပ်ကို တိုက်ဆိုင်တဲ့ အချက်တစ်ချက် ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီ Aids တွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ ကျွန်တော် လေ့လာထားပေမယ့် ကျွန်တော့် နောက်မှ ဆွေးနွေးမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးက တပ်မတော်(လေ)က အင်ဂျင်နီယာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် သူ ဆွေးနွေးတာ ပိုပြီး ပြည့်စုံမယ် ထင်ပြီး ကျွန်တော် ဒါကို မထည့်တော့ပါဘူး။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒီ Navigational Aids တွေ တပ်မဟာဆိုင်ရာ ဘာဖြစ်မလဲဆိုတော့ (၁)ကတော့ ကုန်တာပေါ့၊ US တစ်သန်းကနေ ခြောက်သန်းအထိ၊ အစုံလိုက် တပ်မဟာဆိုင်ရာ ခြောက်သန်းအထိ ကုန်နိုင်တယ်လို့ ဒီလိုဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံရဲ့ဘတ်ဂျက်အနေအထားအရ မပြည့်စုံသေးလို့ မတပ်နိုင်ဘူးလို့ ပြောရင်တော့ ရတာပေါ့၊ ဒါပေမဲ့ တန်ဖိုး စပ်ကြည့်ဖို့တော့ လိုပါတယ်။ ဒီပစ္စည်းဟာ ခြောက်သန်း တန်တယ်၊ ဒါကို မတပ်လို့ ပျက်သွားတဲ့ လေယာဉ်ပျံဟာ သန်းငါးရာ တန်တယ်ဆိုရင် တန်ဖိုးချင်း စပ်ကြည့်ရင် ပေါ်ပါတယ်။ လူ့အသက်ပါသွားရင် တန်ဖိုးဖြတ်လို့ မရပါဘူး။

အလားတူပဲ Pilot တစ်ယောက် ဖြစ်အောင် မွေးရတဲ့၊ လေ့ကျင့်ရတဲ့ကာလနဲ့ ကုန်ကျမှု ဟာလည်း အများကြီးရှိပါတယ်။ အဲဒီထက်ဆိုးတာက လေကြောင်းလိုင်းအပေါ်မှာ ခရီးသည်ရဲ့ ယုံကြည်မှုကျဆင်းတာက ပိုပြီးထိခိုက်နိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီ တန်ဖိုးနှစ်ခုကို ချိန်ဆက် ပြီးတော့ တပ်သင့်၊ မတပ်သင့်ဆိုတာ စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ငယ်ငယ်တုန်းကတော့ ကျောင်းမှာ သင်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ အင်္ဂလိပ် စကားပုံလေးပါ။ In for a penny, In for a pound လို့ခေါ်ပါတယ်။ ဆိုလိုတာကတော့ တစ်ပြားလောက် တိုးပြီး လုပ်ငန်း စမိရင်တော့ လုပ်ငန်းပြီးသည်ထိအောင် လိုအပ်သလောက် သုံးပေတော့ဆိုတဲ့သဘော ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ပြီးပြည့်စုံဖို့ဆိုရင်တော့ သုံးသင့်တဲ့ဟာကို သုံးဖို့ လိုပါကြောင်း ကျွန်တော် တင်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဘဏ္ဍာကို ထုတ်သုံးရာမှာ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာနက ဒါ SEE ဖြစ်တယ်၊ စီးပွားရေးအဖွဲ့အစည်းဖြစ်တယ်။ ကိုယ့် ရန်ပုံငွေ အပေါ်မှာ ရပ်တည်နေရတယ်လို့ ပြောဖွယ်ရာရှိပါတယ်။ သို့သော် ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာနက လေကြောင်းဦးစီးက နိုင်ငံတော်အတွက် FE ကို နှစ်တိုင်း ရှာပေးနေတာ ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံခြားငွေ သန်း(၆၀)လောက် ရပါတယ်။ ဘယ်ကရလဲဆိုတော့ မြန်မာနိုင်ငံဟာ အရှေ့ကမ္ဘာခြမ်းနဲ့ အနောက် ကမ္ဘာခြမ်းရဲ့ အလယ်မှာရှိပြီးတော့ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လေပိုင်နက်ကို ဖြတ်ပြီးတော့ သတ်မှတ်ထားတဲ့ Air Corridor က ပျံသန်းတဲ့ လေယာဉ်တွေဟာ ပျံသန်းခ (Over fly) ပေးရပါတယ်။

အဲဒါ တစ်နှစ်၊ တစ်နှစ် သန်း(၆၀)လောက်ရှိတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ သိရပါတယ်။ အဲဒါတွေ အားလုံးကတော့ SEE ထုံးစံအတိုင်း State Fund Account ကို ထည့်လိုက်ရတယ်။ နောက် လိုတာကိုပဲ ဘတ်ဂျက် တင်ပြီးပြန်တောင်းရတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ဒါ နားလည်ပါတယ်။ သို့သော် အခုလို လွှတ်တော်မှာတင် ဆွေးနွေးအတည်ပြုပြီးလို့ရှိရင် လွှတ်တော်ရဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်နဲ့ ဆိုရင်တော့ ဒီဘဏ္ဍာနှစ် တစ်နှစ်မှာ ဒီ ရတဲ့ Overfly ကို လိုအပ်တဲ့ Navigational Aids တွေ သုံးဖို့အတွက် သုံးလိုက်မယ်ဆိုရင် (၁၀)ကွင်းစာ ရနိုင်ပါတယ်။ ဒါမှလည်း လုပ်ဖြစ်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလို အစ မလုပ်ရင်လည်း ဘယ်တော့မှ လုပ်ဖြစ်မှာ မဟုတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် လုပ်သင့်ပါကြောင်း ကျွန်တော်က ထောက်ခံတင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအဆိုဟာ လုပ်သင့်တဲ့ အဆို ဖြစ်ပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နောက်ဆုံးအပိုင်းမှာတော့ အရေးပေါ်လိုအပ်တဲ့ မီးသတ်ယာဉ်၊ သူနာပြုယာဉ်များ ထားရှိရန်လို့ ပါ ပါတယ်။ စောစောတုန်းက အစ်ကိုကြီး ဦးမြင့်ထွန်း ကတော့ မီးသတ်ယာဉ်နဲ့ ပတ်သက်လို့ အပြည့်အစုံပြောပြီး ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော် သူနာပြုယာဉ်လေးနဲ့ ပတ်သက်လို့ နည်းနည်းပါးပါး ပြောလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးများအားလုံး မျက်စိထဲမှာ ကျွန်တော် ပုံရိပ်မြင်အောင် ကျွန်တော် ကတော့ ဗီဒီယိုဇာတ်လမ်းလေး (၃)ခုကို ညွှန်းချင်ပါတယ်။ Airport 1, Airport 2, Airport 3 ဆိုတဲ့ ဇာတ်လမ်းလေး (၃)ခုရှိပါတယ်။

အဲဒါလေးတွေ ပြန်ကြည့်လိုက်ရင် တော်တော်လေး ဒါလေးက ထင်ရှားပါတယ်။ Navigational Aids တွေရဲ့ တန်ဖိုးကိုလည်း သိရပါတယ်။ ဇာတ်လမ်းတစ်ခုမှာ လေယာဉ်မှူး ဒဏ်ရာရသွားတယ်၊ နောက်တစ်ခုမှာ သေတယ်။ Snake on the Plane ဆိုတဲ့ ဇာတ်လမ်းမှာလည်း အလားတူပါပဲ။ မြွေ ကိုက်ခံရတယ်ပေါ့။ အဲဒီလိုဖြစ်တဲ့အခါမှာ မောင်းမယ့်သူ မရှိတော့ဘူး။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီပွဲမှာ ခရီးသည်ထဲက တစ်ယောက်က အပျော်စီးလေယာဉ်လောက်ပဲ မောင်းဖူးတဲ့ အတွေ့အကြုံရှိပါတယ်။ လေယာဉ်မယ်လေး တစ်ယောက်ရှိပါတယ်။ အဲဒီ နှစ်ယောက်ဟာ ဒီ Control Tower က၊ Air Traffic Controller က စောစောကပြောတဲ့ Navigational Aids တွေရဲ့ အကူအညီနဲ့ ဒီကွင်းကိုရောက်အောင် လမ်းညွှန်ပြီးတော့ ILS တွေ၊ DME တွေ၊ VOR တွေနဲ့ ထိန်းခေါ်လာပြီးတော့ လေယာဉ်ကွင်းပေါ် ရောက်လာတယ်။

နောက်ပြီးတော့ ဒီဟာရဲ့ အကူအညီနဲ့ လေယာဉ်ကို ဆင်းနိုင်အောင် လုပ်နိုင်ခဲ့တယ် ဆိုတာ သွားတွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီအချက် တစ်ချက်။ ဒုတိယအချက်က လေယာဉ်ဆင်းတာနဲ့ စောစောတုန်းက အစ်ကိုကြီး ဦးမြင့်ထွန်း ပြောသလို လေယာဉ်ရဲ့ အလျင် နဲ့ Velocity နဲ့ မနီးရိုးစွဲ နောက်ကနေ Fire Engine တွေ၊ Ambulance တွေ၊ လုံခြုံရေးဝန်ထမ်းတွေဟာ ကားတွေနဲ့ တန်းစီ လိုက်လာရပြီးတော့ အရေးပေါ်ကယ်တင် စောင့်ရှောက်တာတွေ အားလုံး တွေ့ကြုံမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ရုပ်ရှင်ထဲမှာ အစအဆုံး ပေါ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဒီလို လိုတဲ့အထဲမှာ စောစောက မီးသတ်ယာဉ်ပါသွားရင် အခုဖြည့်ဆွေးနွေးချင်တာကတော့ Ambulance ဖြစ်ပါတယ်။ Ambulance ကတော့ အများအားဖြင့် သိနေတာကတော့ လူနာကို သက်သောင့်သက်သာ သယ်သွားနိုင်တယ်။ Drip Set ချိတ်နိုင်တယ်။ အောက်ဆီဂျင်ဘူးပါတာ လောက်ပဲ သိပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဒီလေဆိပ်တွေမှာ လိုတဲ့ဟာ အဲဒီအဆင့် မဟုတ်ဘူးခင်ဗျ။ အဲဒီထက် မြင့်ပါတယ်။ အဲဒီမှာ ပါတဲ့ ဝန်ထမ်းဟာလည်း ကြက်ခြေနီလောက်၊ ရှေးဦးသူနာပြု၊ (First Aid) လောက် အဆင့်မဟုတ်ဘဲနဲ့ သူက Paramedic လို့ခေါ်ပြီးတော့ ကျွမ်းကျင်တဲ့ လက်မှတ်ရ သူနာပြုအဆင့်တွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမျိုး လိုက်ရပါတယ်။ အရေးပေါ် ပြုစုကုသမှု ပြုရပါတယ်။ စောစောတုန်းက ဦးမြင့်ထွန်း ရဲ့ ရှင်းပြချက်ထဲမှာ မီးခိုးမွန်တာ ပါသွားပါတယ်။ လေယာဉ် Accident ဖြစ်ရင် ဖြစ်တတ်တဲ့ဟာကတော့ နံပါတ်(၁)ကတော့ လန့်ဖျပ်ပြီး Shock ဖြစ်ပြီး သတိမေ့သွားတာ၊ (၂)ကတော့ အဲဒီမီးခိုးကြောင့် ဖြစ်တဲ့ အသက်ရှူပိတ် မေ့မျောတာပေါ့။ Aspyxia ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ချက်ကတော့ Trauma ပေါ့၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာ၊ ကျိုးပဲ့ရှုနာ၊ သွေးလွန်တာ ဖြစ်မယ်၊ နောက်ဆုံးတစ်ချက်ကတော့ ဒီ မီးလောင်တာ ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ အဲဒီလို ဖြစ်တာတွေ အားလုံးကို Medical Cover ပေးနိုင်လောက်အောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံလေ့ကျင့် သင်ကြားထားတဲ့ Paramedic လို့ခေါ်တဲ့ ဝန်ထမ်းတွေပါတဲ့ Ambulance ဖြစ်ရပါမယ်။ အောက်စီဂျင် ပါရ ပါမယ်။ အသက်ရှူ အားကူတိုးပေးတဲ့ ကိရိယာ ပါရ ပါမယ်။ နောက် နှလုံး နှိုးဆွတဲ့ ကိရိယာတွေ ပါရမယ်။ အရေးပေါ် ဆေးဝါး၊ ဆေးထိုးနိုင်တဲ့ Drip သွင်းနိုင်တဲ့အဆင့် ဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။

တလောတုန်းက ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှာ ပြည်ထောင်စု ကျန်းမာရေးဝန်ကြီး လာရှင်းသွားတဲ့ A & E လို့ခေါ်တဲ့ Accident and Emergency ဆိုတဲ့ဟာမျိုးတွေနဲ့ ပတ်သက်လို့ လိုအပ်တဲ့ အဆင့်မီ စံကိုက် Ambulance များဖြစ်ရန် လိုပါကြောင်း ကျွန်တော် တင်ပြလိုခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါမှလည်း မသေသင့်တာကို မသေအောင် အသက်ကိုကယ်၊ ကာကွယ်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လေယာဉ် မတော်တဆမှု တကယ်ဖြစ်ခဲ့သည့်တိုင်အောင် အဲဒီလို အရေးပေါ် ကယ်တင်စောင့်ရှောက်မှု Emergency measures တွေကို ပြည့်စုံအောင် လုပ်ဆောင်ပေးနိုင်ရင် နိုင်ငံတကာခရီးသည်တွေက ကျေနပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ဝမ်းသာကြပါတယ်။ အပြစ်မတင်ပါဘူး။

ဒီလိုပဲ ပျက်နေတဲ့ လေယာဉ်ပျံကိုတောင်မှ၊ စက်ချို့ယွင်းတဲ့ လေယာဉ်တောင်မှ ဒီ Navigational Aids တွေရဲ့ အကူအညီနဲ့ ကွင်းပေါ်ကို အောင်အောင်မြင်မြင် ဆင်းနိုင်တယ်။ ဆင်းနိုင်တယ်ဆိုတဲ့နေရာမှာ Smooth Landing မဟုတ်ဘဲ Belly Landing ပဲ ဆင်းဦးတော့ မြေကြီးပေါ်ကျအောင်ဆင်းနိုင်တဲ့ Pilot ကိုလည်း သူ့ရဲ့ကောင်းကဲ့သို့ ထောမနာပြုတဲ့အဆင့်မှာ ရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဟာ လိုအပ်တယ်လို့ ပေါ်လွင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဟဲဟိုးကွင်းမှာ ဖြစ်တဲ့ ကိစ္စကတော့ Air-Bagan က Pilot က သနားဖို့ ကောင်းပါတယ်။ တရားခံ ဖြစ်သွားပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူ့ရဲ့ အပြစ်ပဲပေါ့။ ဘာမှမျှ Aids အကူအညီ မရှိတဲ့ အခါကျတော့ Human Error ပဲ ဖြစ်သွားပြီး သူ့အပေါ်မှာ ပုံကျသွားပါတယ်။ ဒါဟာ ဘာလဲဆိုတော့ Navigational Aids များ မရှိတဲ့ ဆိုးကျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် နည်းနည်းလေး ဖြည့် ဆွေးနွေးချင်တာကတော့ Navigational Aids တွေ လိုသလို ကွင်းအနေအထားလည်း လိုပါတယ် ခင်ဗျ။ ကွင်းဟာ စံကိုက်ကွင်း ဖြစ်ဖို့လိုပါတယ်။ ပေ(၁၀၀)၊ (၂၀၀)ကျယ် ရပါမယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပေ(၁၀၀၀၀) ရှည်ရပါမယ်။ အများအားဖြင့်တော့

ဟဲဟိုးကွင်းမှာ အခု (၈၅၀၀) တလောက ကျွန်တော့် ညီတော်မောင်ပြောတာ ကလေးကွင်းဆို (၅၅၀၀)၊ အခုမှ (၁၅၀၀)ထပ်ဖြည့်တယ်။ ဒါ တောင်ထူထပ်တဲ့ ကွင်းတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကွင်းတိုရင် ဘာဖြစ်သလဲဆိုတော့ အဲဒီလို DME တွေ ဘာတွေ မရှိတဲ့အခါမှာ ကွင်းကို မြင်မှ ဆင်းတယ်ဆိုရင် Gliding Slope လို့ခေါ်တဲ့ ပြေပြေလေး၊ နိမ့်ထောင့်ပြေပြေနဲ့ မဆင်းနိုင်ဘဲနဲ့ အနီးကပ်မှ ဆင်းရင် နည်းနည်း စောက်သွားတဲ့ သဘောရှိပါတယ်။

အဲဒီလို စောက်သွားမယ်ဆိုရင် ကွင်းရဲ့ ဒီ ထိပ်ကို ချိန်ပြီး Runway ရဲ့ထိပ်ကို ချိန်ပြီး ဆင်းတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ Runway က တိုတော့ ပေ(၁၀၀၀)လောက်ကျမှ ဆင်းမိရင် Over Run လို့ခေါ်တဲ့ ကွင်းကျော်ပြီး ဟိုဘက်ကို မြေကြီးပေါ် ကျသွားတာလည်း ဖြစ်တတ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် Pilot တွေက အဖျားကို ချိန် ချိန် ဆင်းတဲ့အခါမှာ ဟဲဟိုး လေယာဉ်ကွင်းမှာ အဲဒီ သဘောလို့ထင်ပါတယ်။ ဒီ Steep Slope ဆင်းတဲ့အခါမှာ ဒီ မဟာ ဓာတ်အားလှိုင်းနဲ့ ချိတ်သွားတယ်လို့ Pilot ချင်း၊ Pilot ချင်းကတော့ သုံးသပ်ကြတာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်ခုက လေယာဉ်ကွင်းအငယ်တွေမှာ ကျွန်တော်တို့က Runway လို့ခေါ်တဲ့ လေယာဉ်ပြေးလမ်းတစ်ခုထဲရှိပြီးတော့ လေယာဉ် အရှိန်ယူယုံတက်ဖို့အတွက် Taxiway လုံးဝ မရှိပါဘူး။ ဆိုလိုတာတော့ ပြေးလမ်းအပိုတစ်ခု မရှိဘူးလို့ဆိုတဲ့ အရပ်စကားနဲ့ ပြောရမှာပေါ့။ အဲဒီတော့ ဒီ Runway တစ်ကြောင်းထဲ ရှိတဲ့အခါကျတော့ လေယာဉ် ကျွန်တော်တို့ ဟဲဟိုးတို့၊ ညောင်ဦးတို့လို ကွင်းတွေကျတော့ လေယာဉ်အဆင်းအတက် များပါတယ်။ တစ်နေ့ထဲကို ခြောက်စင်း၊ ခုနစ်စင်း ဆင်းတဲ့အခါကျတော့ တစ်စင်းဆင်းသွားရင် သူက ဒီ Runway ပေါ်ပဲ ဆင်းရတယ်။ Parking Area မရှိတော့ ဒီပေါ်မှာပဲ ရပ်တယ်၊ တင်တယ်၊ ချတယ်၊ လူစောင့်တယ် ပြီးတော့ အချိန်ပြည့်ရင် ဒီအတိုင်းပြန်တက်တယ်။ ပြီးတော့မှ ဟို Runway ထိပ်ရောက်မှ (၁၈၀) ဒီဂရီ ပြန်လှည့်ပြီးတော့ ဒီမှာပဲ အရှိန်ယူပြီးပြန်တက်ရတယ်။ ကျွန်တော်တို့ သံတွဲကိစ္စဟာ အဲဒါပါပဲ။ (၁၈၀) ဒီဂရီ Veer လိုက်တဲ့အခါမှာ ဘေးချော်ကျသွားတာဖြစ်ပါတယ်။ အမှန်က Taxiway သာရှိခဲ့ရင် ဒီလေယာဉ်ယုံဟာ ရပ်ပြီးတာနဲ့ အဲဒီဘက်ထွက်သွားမယ်၊ အဲဒီ Taxiway က ပြန်တက်မယ်ဆိုရင် နောက်တစ်စင်း ဆင်းဖို့အတွက် Runway က အသင့်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုပြည့်စုံမှုလေးတွေလည်း ဒါ လေယာဉ်ကွင်း မှာ လိုပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံကတော့ ဘဏ္ဍာရေးအခြေအနေအရ လုပ်ရတာဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော် နားလည်ပါတယ်။ သံတွဲကွင်းဆိုရင် ပေ(၁၀၀) ကျယ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ဘယ်ညာမှာ မြက်ခင်းရှိတယ်။ မိုးတွင်းကျတော့ မြက်တွေက မြင့်လာတဲ့အခါမှာ သူက ပိုမြင့်တော့ ရေတွေက ဝင်လာတယ်၊ ဘယ်ညာ ပေ အစိတ်လောက် ရေဖုံးတယ်။ အဲဒီတော့ ခလယ်မှာ လွတ်လပ်တဲ့နေရာ ပေ(၅၀)လောက်ပဲရှိတဲ့ သဘောလေးတွေ ကျွန်တော်တို့ သွားတွေ ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ဒါတွေ အားလုံးရှင်းပြပြီးပြီဆိုလို့ရှိရင် မျက်စိထဲမှာ မြင်လောက်ပြီဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ စဉ်းစားချင့်ချိန်နိုင်အောင် တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီးက မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂) အဆိုရှင် ဦးညွန့်တင် ရဲ့ ခရီးသည်များ ဝင်ထွက်မှုများသော တောတောင်ထူထပ်သော လေယာဉ်ကွင်းများ၌ လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန် ခေတ်မီ Navigational Aids များ တပ်ဆင်ထားရှိပေးရန်နှင့် အရေးပေါ်အသက်ကယ် မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့်တိုးမြှင့် တပ်ဆင်ပေးရန်ဆိုတဲ့ အဆိုဟာ အများပြည်သူလူထုရဲ့ အသက်အိုးအိမ် စည်းစိမ်နဲ့ အသက်နဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့အကျိုးအတွက် များစွာအကျိုးရှိမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အလေးအနက် ထောက်ခံပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၂:၅၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ နေ့လယ်စာ သုံးဆောင်ဖို့ အစည်းအဝေးကို (၁)နာရီ ရပ်နားပါမယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

[အစည်းအဝေးကို (၁၂:၅၅) နာရီအချိန်တွင် ခေတ္တရပ်နားပြီး (၁၃:၅၅) နာရီ အချိန်တွင် ပြန်လည်ကျင်းပပါသည်။]

အချိန်၊ ၁၃:၅၅။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။
အစည်းအဝေး ပြန်လည်စတင်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီ ခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သည် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၃:၅၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ တပ်မတော်သားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးစိုးလင်း ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၃:၅၅။

ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးစိုးလင်း (တပ်မတော်သား၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်)
။ ။ လေးစားရပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ဒုတိယဝန်ကြီးများ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များအားလုံးကို မင်္ဂလာပါလို့ နှုတ်ခွန်း ဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ပြန်တမ်းဝင်အမှတ် လေ ၁၁၆၂ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး စိုးလင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးညွန့်တင် ရဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည် အများအပြား အသုံးပြုနေတဲ့ လေယာဉ်ကွင်းများနှင့် တောင်ထူထပ်သောဒေသရှိ လေယာဉ်ကွင်းအချို့တွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြု နိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်းအကူကိရိယာ (Navigation Aids) များနဲ့ အရေးပေါ် အသက်ကယ်အကူ ပစ္စည်းများ၊ မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့်တိုးမြှင့် တပ်ဆင်ထားရှိပေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ဒီယာဥ်တွေဟာ လေထဲမှာ ပျံသန်းနေရတဲ့ အခြေအနေတွေမှာ လေယာဥ်မောင်းသူများ၊ ကျွန်တော်တို့ ခရီးသည်များ၊ ခရီးသည်များရဲ့ ဆွေမျိုးများဟာ လေယာဥ်ပျံသန်းရန် Take-Off လုပ်သွားချိန်မှ ဆင်းသက်ခြင်းမပြုမီအထိ စိုးရိမ်စိတ်များ ရှိနေကြရပါတယ်။ ဒီလိုစိုးရိမ်စိတ်တွေ ဖြစ်ရတဲ့ အကြောင်းအရင်းကတော့ လေယာဥ်များဟာ အရေးပေါ် အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်လာပြီဆိုရင် နီးစပ်ရာလေယာဥ်ကွင်းများကို ရှာပြီး ဆင်းရပါတယ်။ မြေပြင်သွား ကားများနဲ့ ရေကြောင်းသွား သင်္ဘောများကဲ့သို့ ရပ်လိုတဲ့ နေရာများမှာ အမြန်ဆုံး အရေးပေါ်ရပ်နားနိုင်ရန် အခွင့်အလမ်း မရှိပါဘူးခင်ဗျား။ အရေးပေါ်အခြေအနေ ဖြစ်လာပြီဆိုရင်လည်း တတ်နိုင်သမျှ ဆင်းသက်နိုင်တဲ့ နေရာကို ရှာပြီး လေကြောင်းထိန်းဌာနများနဲ့ ညှိနှိုင်းဆက်သွယ်၍ ဆင်းသက်ရပါတယ် ခင်ဗျား။

အလျဉ်းသင့်လို့ ကျွန်တော်တို့ တပ်မတော်လေယာဥ်များ လေ့ကျင့်ပျံသန်းမှုကို တင်ပြ လိုပါတယ်ခင်ဗျား။ လေယာဥ်၊ ရဟတ်ယာဥ်များ လေထဲသို့ လေ့ကျင့်မပျံသန်းမီ လေယာဥ် တွေကို မပျံသန်းမီ စစ်ဆေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ ကောင်းမွန်မှသာ ပျံသန်းရတာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ဒီလိုစစ်ဆေးတဲ့အခါမှာလည်း လေယာဥ်သုံး ဆက်သွယ်ရေးပစ္စည်းတွေ အီလက်ထရောနစ် ပစ္စည်းများလည်း ပါဝင်ပါတယ်။ လေယာဥ်၊ ရဟတ်ယာဥ်များ မြေပြင် စတင် စက်မနှိုးမီမှာကတည်းက လေကြောင်းထိန်းဌာနရဲ့ ခွင့်ပြုချက်ကို ရယူရပါတယ်။ ခွင့်ပြုမှသာ စက်နှိုးရပါတယ်။ လေယာဥ်ပြေးလမ်းပေါ်သို့ Taxi လုပ်သွားမယ့်ခွင့်ကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ တောင်းခံပြီးမှ Taxi လုပ်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ထို့အတူ လေထဲမတက်မီ လေထဲမှာ ရောက်ရှိနေတဲ့နေရာနဲ့ ပြန်လည် ဆင်းသက်ရန် လေကြောင်းထိန်းဌာနများနဲ့ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ လေယာဥ်တွေဟာ မြေပြင်မှ စတင်ထွက်ခွာသွားပြီး လေယာဥ်ကွင်းသို့ ပြန်လည် မဆင်းသက်မီအထိ ကျွန်တော်တို့မှာ ဆက်သွယ်ရေးစက်များ ဖွင့်ပြီး နားထောင် နေရပါတယ်။ ပျံသန်းနေတဲ့ လေယာဥ်ရဲ့ လေကြောင်းထိန်း ဌာန ဆက်သွယ်မှုများ သတ်မှတ်နေရာတိုင်းမှာ ဆက်သွယ်မှုကြားနေရလျှင် ရင်ထဲမှာ ပီတိ ဖြစ်ပြီး ဆက်သွယ်မှု မရခြင်း၊ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း ဖြစ်သွားခြင်း အချိန်တစ်ခု ကြာလာပြီ ဆိုတာနဲ့ လေယာဥ်နဲ့ လေကြောင်းထိန်းဌာနတွေရဲ့ ဆက်သွယ်မရနိုင်မှုများကို စဉ်းစားပြီး ဗျာများ နေရပါတယ်။ ဆက်သွယ်မှု ပြန်ရမှသာ ရင်အေးရတာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

မြေပြင်မှာလည်း ကျွန်တော်တို့က လေယာဉ်အရေးပေါ်ဆင်းရပါက အမြန်ဆုံး ကူညီနိုင်ရန် ကားတစ်စီးပေါ်မှာ လေယာဉ်သုံး မြေပြင်ပစ္စည်းများ၊ မီးသတ်ဘူးများ အရံသင့် တင်ထားပြီး ကျွန်တော်တို့ စောင့်နေရပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နေ့စဉ် ပျံသန်းမှု အထောက်အကူပြုလုပ်ငန်းရဲ့ အစိတ်အပိုင်းကိုသာ တင်ပြတာ ဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျာ။ အဲဒီလို တာဝန်ထမ်းဆောင်ရမှသာလျှင် လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များ ပျံသန်းနေရတဲ့ လေသူရဲများကို လည်း ကိုယ်ချင်းစာနာမိပါတယ်။ လေယာဉ်များ အရေးပေါ်ဖြစ်ပါက စနစ်တကျ ကယ်တင်နိုင် ရန် အတွက်လည်း အရေးပေါ် အသက်ကယ်ကူမှုများ၊ မီးငြိမ်းသတ်မှုစနစ်များကိုလည်း ကြိုတင် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့် ထားရပါတယ်။

F-7၊ A-5၊ PT-6 လေယာဉ်များနှင့် Bell-205 လေယာဉ်များ ရဲ့ အရေးပေါ် အခြေအနေ များကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်ကြုံတွေ့ ဆောင်ရွက်ခဲ့ရဖူးပါတယ်။ အဲဒီလိုအချိန်မှာလည်း လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များဟာ အရေးပေါ် အသက်ကယ်ကူပစ္စည်းများ မီးသတ်ကားများ၊ မီးသတ်ဘူးများရဲ့ အရည်အသွေးဟာ အရေးပါကြောင်းလည်း သတိထားမိ ခဲ့ပါတယ်။

ယခုအခါ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံတွင် တပ်မတော်သုံး လေယာဉ်၊ လေ့ကျင့်ရေး လေယာဉ်များ၊ ရဟတ်ယာဉ်များ၊ ပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ်များ၊ ပြည်တွင်းလေကြောင်း လိုင်းသုံး ပျံသန်းနေတဲ့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလေယာဉ်များ တိုးတက်များပြားလာမှုကိုလည်း ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့တကွ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ အသိဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျာ။ နိုင်ငံတကာ လေကြောင်းလိုင်းများတွင်လည်း တိုးချဲ့ပျံသန်းခြင်းနဲ့ နိုင်ငံဖြတ်ကျော် ပျံသန်းမှုများ တိုးတက် များပြားလာလျက်ရှိပါတယ်ခင်ဗျာ။ ပျံသန်းမှုနှုန်းနဲ့ ပျံသန်းမှုစနစ်များမှာလည်း ရှေးယခင်ကနဲ့ မတူ အမြန်နှုန်းများ တိုးတက်လာပါတယ် ခင်ဗျာ။ ပြည်တွင်းပြည်ပ လေကြောင်း လိုင်းများလည်း နိုင်ငံတိုးတက်လာတာနဲ့အမျှ တိုးချဲ့လာဦးမှာလည်း ဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျာ။

လေယာဉ်များ တိုးတက်များပြားလာမှုနှင့်အတူ လေယာဉ်များ ပျံသန်းမှုများတွင် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းစွာ Take-Off လုပ်ခြင်း၊ လေထဲမှာ ပျံသန်းခြင်း၊ လေယာဉ်ကွင်းတွေမှာ ဆင်းသက်ခြင်းတို့အတွက် အဓိကအကျဆုံးသော ပျံသန်းမှု အထောက်အကူ ပစ္စည်းများမှာ Navigation Aids များပဲ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ လေယာဉ်များ ခေတ်မီ လာတာနဲ့အမျှ လေယာဉ်သုံး အချက်ပြစနစ်များ၊ ချိန်ခွက်စနစ်များ၊ ရေဒီယိုပစ္စည်းများ၊ ရေဒါပစ္စည်း များမှာလည်း

အဆင့်မြင့်တဲ့နည်းစနစ်များ အသုံးပြုလာနေပြီ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ရဲ့ တပ်မတော်(လေ) အတွေ့အကြုံအချို့ကို တင်ပြရမယ်ဆိုလျှင် ကျွန်တော့်ရဲ့ စစ်သက်(၂၀)နှစ်အတွင်းမှာ Bell-205 ရဟတ်ယာဉ်ဖြင့် အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ပြည်တွင်း ခရီးစဉ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ရန် တောင်ကြီးမြို့သို့ ရောက်ရှိစဉ် နံနက်ပိုင်းမှာ ရဟတ်ယာဉ်အား ပြုပြင်ထိန်းသိမ်းပြီးတဲ့နောက်မှာ စမ်းသပ်ပျံသန်းဖို့ အတွက် လေထဲကို ပျံတက်ခဲ့ပါတယ်။ လေထဲရောက်လို့ ပေ(၁၀၀၀)ကျော် ရောက်တဲ့အခါမှာ အောက်မှာ တိမ်အပြည့် ထူထပ်စွာ ရုတ်တရက် ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အတွက်ကြောင့် တောင်ကြီးမြို့ကို သော်လည်းကောင်း၊ မိမိတို့ စပြီးတော့မှ ရဟတ်ယာဉ် တက်ခဲ့တဲ့နေရာကိုသော်လည်းကောင်း လုံးဝမမြင်ရတော့ပါ။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ရဟတ်ယာဉ်ကို အောက်သို့ ဖြည်းဖြည်းချင်း ဖောက်ဆင်းရန် ဆုံးဖြတ်ပြီးမှ ဆင်းခဲ့တဲ့အခါမှာ ရဟတ်ယာဉ်ကွင်းကို ပြန်လည်မြင်တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ရဟတ်ယာဉ် ဖြစ်စေ၊ လေယာဉ်ဖြစ်စေ၊ တိမ်အရမ်းထူခြင်း၊ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်း၊ အဲဒီအချိန်တွေမှာ Navigation Aids ကိုသာ အားကိုး ပျံသန်း အသုံးပြုကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဤကဲ့သို့ အခက်အခဲများကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်အတွက် ပျံသန်းသူ လေသူရဲများ မှာလည်း နာရီပေါင်းများစွာ ကြိုတင်ပြီးတော့မှ ချိန်ခွက်ပျံသန်းလေ့ကျင့်မှုများ လေ့ကျင့်ကြ ရပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေရာများစွာမှာ တစ်နေရာမှ တစ်နေရာ ဆင်းသက်ခဲ့တဲ့ အတွေ့အကြုံရအောင်လည်းပဲ ပြည်တွင်းနေရာအနှံ့ ပျံသန်းပြီး ဆင်းခြင်း၊ တက်ခြင်း လေ့ကျင့်မှု များကိုလည်း လေ့ကျင့်ကြရပါတယ်။ ကျွန်တော်ရဲ့ အတွေ့အကြုံထဲမှ ထပ်မံတင်ပြရပါလျှင် PT-6 လေယာဉ် လေ့ကျင့်ပျံသန်းနေစဉ်မှာ မြစ်ကြီးနားတပ်လေယာဉ်ကွင်းပေါ်မှာ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသဖြင့် မြစ်ကြီးနား အရပ် လေယာဉ်ကွင်းမှာ အရေးပေါ် ဆင်းသက်ခဲ့ရဖူးပါတယ်။

အလားတူပဲ A-5 လေယာဉ် ရန်ကုန်လေယာဉ်ကွင်းမှာ တက်သွားပြီးတော့ ဆင်းရမယ့် ညွှန်းရပ်အတိုင်း ဆင်းသက် မရတဲ့ လေတိုက်မှုကြောင့် အခြားညွှန်းရပ်မှ ပြောင်းပြီး တော့မှ ဆင်းသက်ခဲ့ရပါသည်။ A-5 နှင့် F-7 လေယာဉ်အချို့ လေ့ကျင့်ပျံသန်းစဉ်မှာ အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် လေ့ကျင့်ပျံသန်းတဲ့ ဧရိယာမှ ဝေးကွာသွားတဲ့အခါမှာ လေကြောင်းထိန်းဌာနသို့ ပြန်၍ ဆက်သွယ်မှုများ ရှင်းလင်းစွာ မကြားရခြင်း၊ ပြတ်တောင်း ပြတ်တောင်း ကြားရသည့် အခါမျိုးမှာ ကြားလေယာဉ်တစ်စီးမှ ကြားခံဝင်၍ ပြောဆိုရခြင်း မျိုးလည်း ကြုံတွေ့ရပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ Power Point နဲ့ တင်ပြ ထားတာကတော့ လေယာဉ်ကွင်းများရဲ့ အချက်အလက်များ ဖြစ်ပါတယ်။ လေယာဉ်ကွင်းတွေရဲ့ အမျိုးအမည်များ၊ လေယာဉ်ကွင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်တွေထဲမှ လေယာဉ်ကွင်းတွေရဲ့ အရှည်၊ အကျယ်၊ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အမြင့်၊ လေယာဉ်ရဲ့ ဦးတည်ရာ ညွှန်းရပ်၊ ဆက်သွယ်ရေးစက်များရဲ့ အခြေအနေတွေကို တင်ပြထားတာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ လေသူရဲ များဟာ လေယာဉ်ကွင်းဆိုင်ရာ အချက်အလက်များကို သတိပြုပြီး Navigation Aids များ အသုံးပြု ဆင်းသက်ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

တင်ပြပါဇယားမှာ အဝါရောင်ဖြင့် ဖော်ပြထားတဲ့ လေဆိပ်တွေကတော့ လေယာဉ် ပြေးလမ်းအနီး သို့မဟုတ် ပတ်ဝန်းကျင်တွေမှာ တောင်တွေ တည်ရှိနေပါတယ် ခင်ဗျား။ အဲဒီလို တောင်တွေ တည်ရှိနေတဲ့ လေယာဉ်ကွင်းတွေမှာ တိမ်တွေ ထူထပ်တယ်။ မိုးတွေ သည်းထန်စွာ ရွာသွန်းတယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒီကွင်းကို မြင်နိုင်ရမူဟာ အကန့်အသတ်အဖြစ် ဖြစ်သွားပါတယ်ခင်ဗျား။ တောင်တွေနဲ့တိုက်မိ၍ လေယာဉ် မတော်တဆဖြစ်မှုတွေလည်း ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ အန္တရာယ် ကင်းစွာ ဆင်းသက်နိုင်ရန်မှာလည်း အရည်အသွေးမီတဲ့ Navigation Aids များ လိုအပ်မှာ ဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များ ရာသီဥတု(၃)မျိုးလုံးမှာ ရာသီဥတုရဲ့ ဆိုးကျိုးများကို ရင်ဆိုင်ရနိုင်ပါတယ်။ နွေရာသီမှာ လေယာဉ်ပြေးလမ်းပေါ်မှာ တံလျှပ်တွေ ဖြစ်ပေါ်မှု အပူလိုင်း လေဝဲများ ဖြစ်ပေါ်နိုင်မှုများ ကြုံတွေ့ရတတ်သကဲ့သို့ မိုးရာသီတွင်လည်း မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်း၊ တိမ်ထူထပ်စွာ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းများ ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါတယ်။ ၎င်းအပြင် ဆောင်းတွင်း ကာလမျိုးတွေမှာလည်း ဆီးနှင်းထူထပ်ခြင်း၊ တိမ်ထူထပ်ခြင်းများ ကြုံတွေ့ရနိုင်ပါတယ်ခင်ဗျား။ လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များဟာ နေ့ပျံသန်းချိန်များအပြင် ညအချိန်မှာ ပျံသန်းမှုများ လုပ်ရ ပါတယ်။ ညအချိန် ချောမွေ့စွာ ပျံသန်းနိုင်ရန်အတွက် ညအချိန် လေ့ကျင့်ပျံသန်းမှုတွေလည်းပဲ ပြုလုပ်ရပါတယ်။ နေ့အချိန် ပျံသန်းခြင်းထက် ညအချိန်ပျံသန်းတဲ့အခါမှာ လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းစွာ သန်းပျံနိုင်ရန်အတွက် လေယာဉ်ကွင်းများမှာ တပ်ဆင်ထားသော Navigation Aids များရဲ့ အရေအတွက်၊ အမျိုးအစား၊ အရည်အသွေးများဟာ အလွန်ပင် အရေးကြီးပါတယ်ခင်ဗျား။

လေယာဉ်သုံး အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းများဟာ သက်တမ်းရှိတဲ့ ပစ္စည်းတွေ ဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျာ။ အီလက်ထရောနစ်ပစ္စည်းများဟာ ရေငွေ့များတဲ့ဒေသတွေ လေ့ကျင့်ပုံသန်းခြင်း၊ ရေငွေ့များတဲ့ဒေသတွေမှာ ကြာရှည်ရပ်နားခြင်း ရှိတယ်ဆိုလို့ရှိရင် အီလက်ထရောနစ် ပစ္စည်းတွေဟာ ချို့ယွင်းမှု၊ ဒါမှမဟုတ် အမှားပြသမှုများ ရှိလာနိုင်ပါတယ်။ အနီးစပ်ဆုံး ဥပမာ ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ လူတိုင်းနီးပါး အသုံးပြုနေတဲ့ ရေဒီယို ဖြစ်ပါတယ်။ ဝယ်ယူစဉ်က ဖမ်းယူနိုင်တဲ့ အသံကြည်လင်မှု စွမ်းအားတွေဟာ သက်တမ်း ကြာလာတဲ့အခါမှာ အသစ်ရဲ့အရည်အသွေးအတိုင်း မရှိတော့ဘဲနဲ့ အရည်အသွေးကျဆင်းသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျာ။

ဒါကြောင့်မို့လို့ လေယာဉ်များ ထဲမှာ တပ်ဆင်ထားတဲ့ ဆက်သွယ်ရေးစက်များ ဖြစ်သော Receiver ၊ Transmitter များရဲ့ စွမ်းရည်ဟာ သက်တမ်းတစ်ခု ရလာတာနဲ့ အရည်အသွေး ကျသွားတာ ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျာ။ အလားတူပဲ လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်သုံး VHF၊ HF ဆက်သွယ်ရေးစက်များဟာလည်း ဒီနေရာမှာ VHF ဟာ Very High Frequency ဖြစ်ပြီးတော့ HF ဆိုတာ High Frequency ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီစက်တွေဟာ သက်တမ်းရလာတဲ့အခါမှာ လေကြောင်းထိန်းဌာနများနှင့် ဆက်သွယ် ပြောဆိုရာတွင် အရည်အသွေးကျမှုများ ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလိုအခါမျိုးမှာ သက်ဆိုင်ရာ လေယာဉ်ကွင်းများရဲ့ Navigation Aids များကို အားကိုးရပါတယ်ခင်ဗျာ။ လေယာဉ်ကွင်း များရဲ့ Navigation Aids များရဲ့ ပြည့်စုံမှု အရည်အသွေး ပြည့်စုံမှုတို့ဟာ လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များရဲ့ အားထားရာ ဖြစ်နေပါတယ်ခင်ဗျာ။ ကျွန်တော် တာဝန်ယူ ပြုပြင် ထိန်းသိမ်း ခဲ့ရသော Bell-205 ရဟတ်ယာဉ်များ၊ F-7 တိုက်လေယာဉ်များရဲ့ VHF ၊ HF စက်များ Electronic စက်အချို့ကို အပူချိန် သတ်မှတ်ထားတဲ့ ထိန်းချုပ်ရေး အခန်းထဲမှာ ထားရှိ ပြီးတော့မှ စက်များရဲ့ ရေခိုးရေငွေ့ကြောင့် ဖြစ်နိုင်တဲ့ ချို့ယွင်းမှုများကိုလည်းပဲ ကြိုတင်ကာကွယ်တဲ့စနစ်နဲ့ အသုံးပြု ခဲ့ရပါတယ်ခင်ဗျာ။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျာ။ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးညွန့်တင် တင်ပြခဲ့သလို Navigation Aids များရဲ့ တန်ဖိုးနှင့် လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီး၏ တန်ဖိုး နှိုင်းယှဉ်ပြုမူဟာလည်း စဉ်းစားရမယ့်

အချက် ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ထို့အတူ မိမိနိုင်ငံမှ တပ်မတော်သုံးလေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များ၊ ပြည်တွင်းပြည်ပ လေကြောင်းလိုင်းများမှ လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များ၊ အသုံးပြုတဲ့ အီလက်ထရောနစ် ပစ္စည်းများ၊ ရေဒီယိုပစ္စည်းများရဲ့ အမျိုးအစား၊ အရည်အသွေးတို့နဲ့ လေယာဉ်ကွင်းတွေမှာ တပ်ဆင် ထားသော Navigation Aids များရဲ့ အမျိုးအစား၊ အရည်အသွေး လိုက်လျောညီထွေမှုကိုလည်း သတိထား အသုံးပြုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်လို့ ထင်မြင်မိပါတယ်ခင်ဗျား။

လေယာဉ်များဟာ ကောင်းကင်မှာ ပျံသန်းတဲ့အခါ ရာသီဥတုများရဲ့ အန္တရာယ် ကိုလည်းကောင်း၊ လေပြင်းများရဲ့ အန္တရာယ်ကိုလည်းကောင်း ခံစားရနိုင်ပါတယ်။ အဲဒီလို အချိန်အခါမျိုးမှာ လေယာဉ်များ ဆင်းသက်ရန်အတွက် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ ဖြစ်သော Navigation Aids များရဲ့ ပြည့်စုံလုံလောက်မှုနဲ့ အရည်အသွေး ဟာလည်း အလေးထား စဉ်းစားရမယ့်အချက် ဖြစ်ပါတယ်။ လေယာဉ်များရဲ့ အမြန်နှုန်း မြင့်မားလာခြင်း၊ လေယာဉ် အရေအတွက် ပိုမိုများပြားလာခြင်း၊ ခေတ်မီတဲ့ အီလက်ထရောနစ် ပစ္စည်းများ၊ ဆက်သွယ်ရေး စက်များကြောင့် လေယာဉ်များ ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ ပျံသန်းနိုင်ရေးအတွက် ခေတ်မီတဲ့ လေကြောင်းထိန်းအကူကိရိယာ Navigation Aids များ ခေတ်စနစ်နဲ့အညီ တပ်ဆင်သုံးစွဲရန်မှာ အမှန်တကယ် လိုအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ထို့အတူ လေယာဉ်၊ ရဟတ်ယာဉ်များ မတော်တဆ ဖြစ်ပွားမှု ရှိပါက အရေးပေါ် အသက်ကယ်ရန် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများနှင့် မီးသတ်ယာဉ်များ၊ မီးသတ်ဘူးများရဲ့ အမျိုးအစား၊ အဆင့်အတန်း၊ အရည်အသွေးများဟာလည်း ခေတ်စနစ်နဲ့ညီရန် လိုအပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး ဦးညွန့်တင် ၏ အဆိုကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံပါကြောင်း တင်ပြရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၄:၁၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဒေါက်တာ စိုင်းဆိုင်ကျောက်ဆမ် ဆွေးနွေး နိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၄:၁၁။

ဒေါက်တာစိုင်းဆမ်ကျောက်ဆမ်၊ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)။ ။ လေးစားအပ် ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ ဒုတိယ ဝန်ကြီး များနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ ရှမ်းပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၆)မှ ဒေါက်တာစိုင်းဆိုင်ကျောက်ဆမ် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် ယခု ဦးညွန့်တင် မှ အဆိုတင်သွင်းသွားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည် အများအပြား အသုံးပြုနေတဲ့ လေယာဉ် ကွင်းများနဲ့ တောတောင်ထူထပ်တဲ့ လေယာဉ်ကွင်း အချို့တို့တွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ် ကင်းရှင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်း အကူကိရိယာများနဲ့ အရေးပေါ် အသက်ကယ် မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့်မြှင့်တိုးမြှင့် တပ်ဆင်ထားရှိပေးရန် အဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော် ဒီအဆိုကို ဆွေးနွေးရခြင်းရဲ့ အကြောင်းကတော့ အကြောင်း နှစ်ချက်ရှိ ပါတယ်ခင်ဗျား။ ပထမ တစ်ချက်ကတော့ ဒီအဆိုဟာ ကျွန်တော်တို့ လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံမှာ ကျွန်တော်တို့ အများကြီး လိုအပ်နေတဲ့ အဆို၊ အရေးပေါ် အမြန်လိုအပ်နေတဲ့ အဆိုဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ထောက်ခံ ဆွေးနွေးရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်အကြောင်းတစ်ရပ်ကျတော့ အဲဒီ ကျွန်တော်တို့ အစည်းအဝေး ပြီးတဲ့နေ့ ၂၁ ရက်နေ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် အစည်းအဝေး (၁၈)ရက်မြောက်နေ့ပေါ့ အဆိုတင်သွင်းတဲ့နေ့ ကျွန်တော်တို့ ဒီအစည်းအဝေးအခန်းကနေ ထွက်တဲ့အချိန်မှာ မိဒီယာက ဒီ ဦးညွန့်တင် ရဲ့ အဆိုနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ အမြင်ကို လာမေးပါတယ်။

အဲဒါ ကျွန်တော်ကလည်း ခုနက ပြောတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ ဒီအဆိုဟာ အမှန်တကယ် ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်တဲ့ အဆို ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ယခု ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာ ဒီ နိုင်ငံခြား ခရီးသွားတွေကလည်း များတဲ့အတွက်ကြောင့် သူတို့အတွက် အန္တရာယ် ကင်းရှင်းစွာ သွားလာ နိုင်အောင် လိုအပ်တဲ့အကြောင်း ပြီးတော့ တစ်ခါတလေ လေယာဉ်မဆင်းနိုင်ဘဲနဲ့ ကျိုင်းတုံမှာ ဆင်းရမယ့် လေယာဉ်က တာချီလိတ်မှာ သွားဆင်းရတယ်။ တာချီလိတ်မှာ ဆင်းရမယ့် လေယာဉ်က ကျိုင်းတုံမှာ လာ ဆင်းရတာမျိုးတွေ ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် အဲဒါ ကျွန်တော် ပြောပြပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော့်စကားက လုံးသွားလို့လား စကား မပီလို့လားတော့မသိဘူး။ နောက်နေ့ သတင်းစာမှာ ပါလာတာကျတော့ အဲဒီ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံမှာပေါ့ လေယာဉ်ကွင်း ခေတ်မီ Navigation Aids အဲဒါ ထားဖို့ လိုအပ်တဲ့အကြောင်း၊ ယခု ရာသီဥတု ဆိုးရွားတဲ့ အချိန်မှာ ဟဲဟိုးမှာဆင်းရမယ့် လေယာဉ်ကွင်းက ကျိုင်းတုံမှာ လာဆင်းရတာမျိုး ရှိတဲ့ အကြောင်းဆိုပြီးတော့ ပါလာတယ်။ အဲဒီလို ပါလာတော့ တခြားလူတော့ ဖတ်ကြည့်လို့ရှိရင် အဲဒါ ရယ်စရာ ဖြစ်နေဦးမယ်။ ဟဲဟိုးမှာ ဆင်းရမယ့်ဟာက ကျိုင်းတုံမှာ ဆင်းတာမျိုးတော့ မရှိပါဘူး။ ဒါမျိုး မရှိခဲ့ဖူးပါဘူး။ လွတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် တစ်ယောက်က မဟုတ်မဟတ် ပြောတယ်ဆိုပြီး ဖြစ်နေဦးမယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီနေ့ အဲဒါ ရှင်းဖို့လည်း ရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီအဆိုကို ဒီနေ့ ရှင်းရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်ခင်ဗျား။

ကျွန်တော်ကတော့ အဆိုရှင်ကဲ့သို့ လေယာဉ်မှူးလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ လေကြောင်း ထိန်းသိမ်းတဲ့ ပညာရှင်တစ်ယောက်လည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်သည် သာမန်ခရီးသည် တစ်ယောက်အမြင်နဲ့ပဲ ကျွန်တော် ဆွေးနွေးပါ့မယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ အဆိုရှင်မှာ တင်ပြသွား သလို Navigation Aids တပ်သင့်တဲ့နေရာက ခရီးသည်အများအပြား အသုံးပြုနေတဲ့ လေယာဉ်ကွင်းများနဲ့ တောတောင်ထူထပ်တဲ့ လေယာဉ်ကွင်းမှာ ဒီ Navigation Aids တပ်ဖို့ လိုအပ်တဲ့အကြောင်း အဆိုပြု ထားပါတယ်။ ကျွန်တော်ကတော့ ဒီတောင်ပေါ်ဒေသမှာ၊ တောင် ထူထပ်တဲ့ ဒေသတွေမှာ Navigation Aids တပ်ဖို့ လိုတဲ့အကြောင်း ကျွန်တော့်ရဲ့ အတွေ့ အကြုံနဲ့ ကျွန်တော် ခရီးသွား အတွေ့အကြုံအမြင်နဲ့ပဲ ထပ်ပြီးတော့ ဆွေးနွေးပါမယ်။

ကျွန်တော် တောင်ပေါ်လမ်းမှာ ဦးညွန့်တင် တင်သွင်းသွားတဲ့ အဲဒီ (၁၆) ကွင်းမှာပေါ့။ ဒီကွင်းထဲမှာတော့ ကျွန်တော် တော်တော်များများ ရောက်ခဲ့ဖူးပါတယ်။ ဟဲဟိုးကွင်း၊ ကျိုင်းတုံကွင်း၊ လွိုင်ကော်ကွင်း၊ မိုင်းဆတ်ကွင်း၊ တာချီလိတ်ကွင်း၊ ဟိုအရင်တုန်းက နမ့်စန်ကွင်း ထိတောင် ကျွန်တော်တို့ ရောက်ရှိခဲ့ဖူးပါတယ်။ လေယာဉ်ကလည်း ဒါကိုတာ လေယာဉ်ကနေ စပြီးတော့ တွင်အော်တာ၊ Jet ခုနောက်ပိုင်း တရုတ်ပြည် ဆင်းပြီးတော့ လေယာဉ် အခက်အခဲ ကတော့ များစွာ ကြုံတွေ့ရဖူးခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော် ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်မှာ ကျွန်တော် ကြုံတွေ့ ရတဲ့ အခက်အခဲ လေယာဉ်စီးတဲ့ အခက်အခဲက ပြောရမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဒီအခက်အခဲက ခရီးသည်တစ်ယောက်အနေနဲ့ပေါ့။ တွေ့ကြုံရတဲ့ တောင်ပေါ်ကို (၁)အချက်က လေယာဉ်က အချိန်မှန်မှန် အတက်အဆင်း မပြုလုပ်နိုင်ပါဘူးခင်ဗျား။

နောက်(၂) အချက်က လေယာဉ်ခရီးစဉ် တစ်ခါတလေ ဖျက်သိမ်းခံရတယ်။ ပြန်ဖျက်ရတယ်။ နောက်တစ်ခါကျတော့ ခုနက အဲဒီဗိုလ်မှူး၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ပြောသွားသလိုပဲ ဒီကွင်းကို တောင်ပေါ်ဒေသတွေမှာ နှင်းတွေကြောင့်၊ မြူတွေကြောင့် ကွင်းကို သဲသဲကွဲကွဲ မမြင်နိုင်ဘဲနဲ့ ရမ်းသမ်းပြီးတော့ ခက်ခက်ခဲခဲ ဆင်းရတာမျိုးတွေ ရှိတယ်ဆိုပြီးတော့ ဒုတိယ ဗိုလ်မှူးကြီး က ခုနက အကျယ်တဝင့် ပြောပြသွားပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ နောက်အချက် တစ်ခုကတော့ ခုနက ကျွန်တော် ပြောတဲ့အတိုင်းပဲ တစ်ခါတစ်ရံ သတ်မှတ်ထားတဲ့ကွင်းမှာ မဆင်းနိုင်ဘဲနဲ့ သူ့ရဲ့ နီးစပ်ရာကွင်းမှာ သွားဆင်းရတာမျိုးတွေ ရှိတယ်ဆိုတဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီအခက်အခဲတွေနဲ့ ယှဉ်ပြီးတော့ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအခက်အခဲက ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်စစ်တဲး လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်(၄၀)ပေါ့။ အဲဒီကတည်းက စတွေ့ခဲ့တဲ့ အခက်အခဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုလည်း လက်ရှိ အဲဒီဟာမျိုးတွေ တွေ့နေရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ အကယ်၍သာ အဲဒီအဆိုရှင် တင်သွင်းသွားသလို လေယာဉ်ကွင်း ထဲမှာ ခေတ်မီတဲ့ Nairgation Aids တပ်ဆင်မယ်ဆိုရင်တော့ ဒီအခက်အခဲက ဖြေရှင်း သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြဿနာက။ ဘာလို့လဲဆိုရင် လေယာဉ်က ကောင်းစွာ ဆင်းသက်နိုင်မှာ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီအခက်အခဲတွေ ရှိတော့မှာ မဟုတ်ပါဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဒီကွင်းတွေမှာ ခေတ်မီ လေကြောင်းထိန်း ကိရိယာကို တပ်ဆင်ဖို့ လိုအပ်တဲ့အကြောင်း ထောက်ခံဆွေးနွေးရတာ ဖြစ်ပါတယ် ခင်ဗျား။

ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ဒီသတ်မှတ်ထားတဲ့အချိန်တိုင်း လေယာဉ် အတက်၊ အဆင်း မပြုလုပ်နိုင်ခြင်းဆိုတဲ့အချက်မှာ အဲဒါကို နည်းနည်း အကျယ်ဆွေးနွေးရမယ် ဆိုလို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ တောင်ပေါ်ဒေသတွေမှာ ဒီလေယာဉ်တက်ဖို့ဆိုလို့ရှိရင် ဒီတစ်ဖက်ကကွင်းကို အခြေအနေကို အရင်ဆုံး ကြည့်ပြီးတော့မှ လေယာဉ်က တက်ရတဲ့အကြောင်း အဲဒါ သိရှိရပါတယ်။ ဥပမာ ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်ကနေပြီးတော့ ကျိုင်းတုံ လာမယ်ဆိုလို့ရှိရင် တစ်ခါတလေ ဟဲဟိုးကနေတစ်ဆင့် ဝင်ရတာကိုး။ ဟဲဟိုးကွင်းဆင်း ရတာမျိုးလည်း ရှိတယ်။ ကျိုင်းတုံကို တိုက်ရိုက် ဆင်းရတာမျိုး ရှိတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာကျတော့ တစ်ဖက်ကွင်းရဲ့ အခြေအနေ မြူပိတ် နေသလား၊ သာယာနေသလား ဆိုပြီးတော့ သူတို့က စုံစမ်းရပါတယ်။

အကယ်၍ တစ်ဖက်ကွင်းမှာ ဒီရာသီဥတု မပေးသေးဘူးဆိုလို့ ရှိရင်တော့ အဲဒီ မူလကွင်းမှာပဲ စောင့်နေရတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီသတ်မှတ်ထားတဲ့ အချိန်အတိုင်း လေယာဉ်က မထွက်နိုင်ပါဘူး ခင်ဗျား။ မြေပြန့်တွေက ဟာတော့ မဆိုလိုပါဘူး။ တောင်ပေါ် ဒေသတွေမှာ အဲဒီလို အဖြစ်များတာနဲ့ ခဏ၊ ခဏ ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ သတ်မှတ်တဲ့အချိန်အတိုင်း မထွက် နိုင်ဘူး။ အဆင်း၊ အတက် မလုပ်နိုင်ဘူးဆိုတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို သတ်မှတ်တဲ့အချိန်အတိုင်း မထွက်နိုင်ဘူးဆိုလို့ရှိရင်လည်း နောက် ကြားမှာ မလိုအပ်တဲ့ ကြားက ခရီးစဉ်တွေဟာလည်း ဖျက်ပစ် ရတယ်။ တစ်ခါတလေကျတော့၊ ဥပမာ ရန်ကုန်-ကျိုင်းတုံ၊ ကျိုင်းတုံ-ဟဲဟိုး၊ ဟဲဟိုး- ကျိုင်းတုံ၊ ဟဲဟိုး-တာချီလိတ် ဆိုပြီးတော့ အဲဒီလို ခရီးစဉ်တွေ အပြည့်ဆွဲထားတဲ့ဥစ္စာကို အပြည့် မဆွဲပေး နိုင်တော့ဘူး။ အဲဒီတော့ ခရီးစဉ်တစ်ခုခု ပြန်ဖျက်ရတယ်။ ဟဲဟိုး-ကျိုင်းတုံကို ပြန်ဖျက်ရတယ်။

အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ ဟိုးအရင်တုန်းက ကျိုင်းတုံကို လာဖို့ဆိုလို့ရှိရင် တောင်ကြီးကနေ တစ်ဆင့် ဟဲဟိုးကို လာရတယ်။ နေ့တစ်ဝက်လောက် စောင့်ရတယ်။ ပြီးတော့မှ အဲဒီနေ့ Flight Cancel လေယာဉ် မရှိဘူးဆိုတော့ အဲဒါ တစ်ခါ ပြန်သွားတယ်။ အဲဒါလည်း ဒုက္ခ တော်တော် ရောက်ပါတယ်။ လေယာဉ် ခရီးစဉ်ဖျက်တာကြောင့် တောင်ပေါ်ခရီးမှာပေါ့ ခင်ဗျား။ အဲဒီ လေယာဉ် ခရီးစဉ်၊ အဲဒါမျိုးလည်း ကြုံတတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒီလိုမျိုး မကြုံရလေအောင် Navigation Aids တော့ တပ်ဆင်သင့်တယ်လို့ ကျွန်တော် မြင်ပါတယ်။

နောက်အချက် တစ်ခုကတော့ လေယာဉ်ဆင်းသက်ချိန်မှာ လေယာဉ်ကွင်းကို ကောင်းကောင်း မမြင်ရဘူး။ အဲဒီတော့ ရှမ်းပြည်မှာ အဲဒီလိုအဖြစ်များတာ၊ ဖြစ်တာ များပါတယ်။ ဆောင်းတွင်းဆိုလို့ရှိရင် နှင်းတွေနဲ့ ပိတ်နေတာ များပါတယ်။ ၉:၀၀ နာရီ ၁၀:၀၀ နာရီအထိ ဆောင်းတွင်းမှာ ပိတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် တစ်ခါတလေလည်း မြူပိတ်တယ်။ ခုနက လေယာဉ် ကိုယ်တိုင်မောင်းဖူးတဲ့ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးလည်း ပြောသလိုပဲ အပူလှိုင်းတို့၊ မိုးတွင်း ဆိုလို့ ရှိရင် လည်း အဲဒီမိုးကြောင့်ဆိုပြီးတော့ ရာသီဥတု အခြေအနေပေါ်မှာလည်း အများကြီး မူတည်ပါတယ် ခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ တောင်ပေါ်ဒေသမှာကျတော့။

ကျိုင်းတုံမှာဆင်းတဲ့ ခရီးသည်က ကားငှားပြီးတော့ တာချီလိတ်ကို သွားရတယ်။ အဲဒါ မိုင်(၁၀၀)ကျော်လောက် ကြာတယ်။ ရှည်ပါတယ်။ လေးနာရီခွဲ၊ လေးနာရီလောက် သွားရတယ်။ ဒုက္ခ တော်တော်ရောက်ပါတယ် ခင်ဗျား။

ပြီးတော့ တစ်ခါတလေ တာချီလိတ်မှာဆင်းပြီးတော့ ကျိုင်းတုံကို လာဖို့ဆိုလို့ ရှိရင်လည်း (၆)နာရီဆို အဲဒီမိုင်းဆတ်ဂိတ်က ပိတ်ပြီ။ ဖြတ်လို့ မရတော့ဘူး။ အဲဒီတော့ တစ်ခါက ကျွန်တော့် ကလေးတစ်ယောက် ပါသွားတယ်။ အဲဒီမှာ ဒီကွင်းအထိ (၆)နာရီဆိုလို့ရှိရင်လည်း ကျိုင်းတုံကို ပေးမဝင်တော့ဘူး။ ဒီဂိတ်မှာပဲ စောင့်၊ နောက်တစ်ခါ အဲဒါကို လူတော့ပေးဝင်လို့ ရတယ်။ ကားနဲ့ ပေးမဝင်တော့ဘူး။ အဲဒီမှာ ကလေးကို သွားပြီးတော့ Toll Gate အထိ သွားကြိုရတယ်။ လေယာဉ်ကွင်း အဲဒီမှာ ပူးပေါင်းဂိတ်အထိပေါ့။ အဲဒီမှာ ကလေးကို သွားကြို ရတဲ့ဟာမျိုးတွေ ရှိပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဒီဟာမျိုးတွေကလည်း ဒုက္ခရှိတဲ့အတွက်ကြောင့် Navigation Aids တော့ တပ်ဆင်လိုက်လို့ရှိရင် ဒီဟာမျိုးတွေက မရှိတော့တဲ့အတွက်ကြောင့် ဒါက တပ်ဆင်သင့် တယ်လို့ ကျွန်တော် အဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

အဲဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်တွင်းခရီးသည်ကျတော့ ဒါက အတွေ့အကြုံကတော့ ရိုးနေပါပြီ။ လေယာဉ် တစ်နာရီ၊ နှစ်နာရီ စောင့်ရလည်း ကိစ္စမရှိပါဘူး။ ပြီးတော့ ဒီနေ့ Flight Cance ဆိုလို့ရှိရင်လည်း အိမ်ပြန်ရုံပဲ ဘာမှမဖြစ်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အခုဟာ နိုင်ငံခြား ခရီးသည်တွေကလည်း အများကြီး ဝင်လာပြီ ဖြစ်တယ်။ ဟဲဟိုးတို့၊ ကျိုင်းတုံတို့ ဆိုလို့ရှိရင်လည်း နေ့စဉ်ခရီးသည်တွေက ရှိနေပြီဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အဲဒီလိုမျိုး ဖြစ်လို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာကလည်း မကောင်းဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဒီလိုမျိုး မဖြစ်နိုင်အောင်ဆိုပြီးတော့ အဆိုရှင် တင်သွင်းတဲ့အတိုင်း ခရီးသည်အများအပြား အသုံးပြုနေတဲ့ ကွင်းတွေမှာ၊ ပြီးတော့ တောင်ထူထပ်တဲ့ ကွင်းတွေမှာ ဒီ Navigation Aids တပ်ဖို့ လိုတယ်လို့ ကျွန်တော် ဆွေးနွေးလိုပါတယ်။

မီးသတ်ယာဉ်ကိစ္စကျတော့ မီးသတ်ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်ကိုယ်တိုင် သေသေချာချာ ရှင်းလင်းသွားပြီဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အမှန်ပဲ လိုအပ်တဲ့အကြောင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ခုနက ရှင်းပြသွားတဲ့အတိုင်းပါ။ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီမီးသတ်ယာဉ်က တာချီလိတ်နဲ့ မိုးဆတ်မှာ ယာဉ်အကောင်းစား ထား ထားတယ်လို့တော့ ကျွန်တော်တို့တော့ အဲဒါတော့ ကြားသိရပါတယ်။

အဲဒါ ဝမ်းသာပါတယ် ခင်ဗျား။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ကျိုင်းတုံမှာ မီးသတ်ယာဉ်ကတော့ Special မီးသတ်ယာဉ်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရပ်လိုရှိရင် ကုန်းပေါ်မှာပဲ ရပ်နေရပါတယ်။ ဆင်းကာ နီးကျရင် အဲဒါတွန်းပြီးတော့ ဆင်းရတယ်။ လေယာဉ်ကွင်းမှာတော့ Standby ထား ထားပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ တကယ်သုံးလို့ ရလား၊ မရလားလို့ မသိဘူး။ အဲဒါကြောင့် မီးသတ်ယာဉ်ကလည်း အဆင့်မီထားသင့်ဖို့ လိုအပ်တဲ့အကြောင်း ထောက်ခံဆွေးနွေးရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ် ခင်ဗျား။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၄:၂၄။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)မှ ဦးအောင်ချစ်လွင် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၄:၂၄။

ဦးအောင်ချစ်လွင်၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)။ ။ မင်္ဂလာပါ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးများ၊ ဒုတိယဝန်ကြီး၊ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌနှင့် အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တက်ရောက်လာတဲ့ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ မင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံပါစေလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သ ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်ကတော့ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးမဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁၁)က အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးအောင်ချစ်လွင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂) အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဦးညွန့်တင် ၂၁-၂၂၀၁၃ ရက်နေ့က တင်သွင်းထားတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည် အများအပြား အသုံးပြုနေသော လေယာဉ်ကွင်း များနှင့် တောတောင်ထူထပ်သောဒေသရှိ လေယာဉ်ကွင်းအချို့တွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်း အကူကိရိယာများ (Navigation Aids) များနှင့် အရေးပေါ် အသက်ကယ်နှင့် မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့်တိုးမြှင့် တပ်ဆင်ထား ရှိရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ထောက်ခံ ဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ကျွန်တော့် မဲဆန္ဒနယ်ဖြစ်တဲ့ ခန္တီးမြို့နဲ့ ဟုမ္မလင်းမြို့ဟာ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးရဲ့ အနောက်မြောက်ဘက်မှာ တည်ရှိပြီး တောတောင်တွေကြားက မြို့လေးတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ကျောင်းသား အရွယ်တုန်းက မြစ်ကြီးနား-ခန္တီး လေယာဉ် ပြေးဆွဲခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်းမှာ မန္တလေး-ခန္တီး လေယာဉ် ပြေးဆွဲလျက် ရှိပါတယ်။ စစ်အစိုးရလက်ထက်မှာ ကျွန်တော်တို့ ခန္တီးလေဆိပ်ကို ကွန်ကရစ် ပြေးလမ်း အရှည်ပေ (၆၀၀၀)၊ အနံပေ(၁၀၀)၊ ယာဉ်ရပ်နား စခန်း ပေ(၂၀၀) ပတ်လည် တည်ဆောက်ပေးခဲ့သလို ဟုမ္မလင်းလေဆိပ်ကိုလည်း ကွန်ကရစ် ပြေးလမ်း အရှည်ပေ (၁၂၀၀၀)၊ အနံပေ (၂၀၀)၊ ယာဉ်ရပ်နားစခန်း (၂၅၀x၃၀၀)ပေ ပတ်လည် အဆင့်မီလေဆိပ် တည်ဆောက်ပေးခဲ့တဲ့အတွက် အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း မိဘပြည်သူများကိုယ်စား ပြောကြားလိုပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၈ ရက်နေ့မှာ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက လေယာဉ်ကွင်းတွေကို လိုက်ပြီးကြည့်ရှု စစ်ဆေးတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ခန္တီးလေဆိပ်ကိုလည်း ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ လေဆိပ်ဧည့်ခန်းမမှာပဲ ကျွန်တော်တို့ ခန္တီးမြို့မှာရှိတဲ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များနဲ့ တွေ့ဆုံပြီး လေယာဉ်ကွင်း တည်ဆောက်စဉ်က မပြုလုပ်ခဲ့ရတဲ့ လေယာဉ်ကွင်း ခြံစည်းရိုးကို ခတ်ပေးဖို့ အမိန့်ရှိသွားတာကိုလည်း ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကို အထူးကျေးဇူးတင်ရှိပါကြောင်း ပြောကြားလိုပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ခန္တီးလေဆိပ်ဟာ အခြားလေဆိပ်တွေနဲ့ မတူတဲ့အချက်လေး တစ်ခု ရှိပါတယ်။ ဒါကတော့ လေယာဉ်ပြေးလမ်းနဲ့ ခရီးသည်များ နားနေဆောင်ဟာ မျက်နှာချင်းဆိုင် ဖြစ်ပြီး၊ ခရီးသည်များ နားနေဆောင်နဲ့ လေယာဉ်ရပ်နားစခန်းဟာ ဘေးတိုက်ဖြစ်နေတဲ့ အတွက်ကြောင့် ခရီးသည်များ လေယာဉ်ပေါ် အတက်/အဆင်းပြုလုပ်ရာမှာ အခြားလေဆိပ် များနှင့်မတူဘဲ ခြားနားနေတာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဥပမာ ဟုမ္မလင်းလေဆိပ် တည်ဆောက် ထားပုံဟာဆိုလို့ရှိရင် ခရီးသည်များနားနေဆောင်၊ လေယာဉ်ရပ်နားစခန်း၊ လေယာဉ်ပြေး လမ်းတို့ဟာ မျက်နှာချင်းဆိုင် တစ်ဆက်တစ်စပ်တည်း ဖြစ်တဲ့အတွက် လေယာဉ်နဲ့လိုက်ပါတဲ့ ခရီးသည်များအတွက်ရော၊ လိုက်ပါပို့ဆောင်သူတွေအတွက်ပါ အဆင်ပြေစွာ ပို့ဆောင် နှုတ်ဆက်ရတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အခြားလေဆိပ်များနည်းတူ ခန္တီးလေဆိပ်ကိုလည်း ပြုပြင် ပေးသင့်တယ်လို့ ယူဆမိပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ မန္တလေး၊ ခန္တီး လေယာဉ်ခရီးစဉ် အတွေ့အကြုံလေးကို တင်ပြဆွေးနွေးသွားမှာဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေးချမ်းမြသာစည်လေဆိပ်ကနေ မန္တလေး-ခန္တီး ခရီးစဉ်တစ်ခုမှာ ခန္တီးမြို့ပေါ်ကို ရောက်ပြီး ဝေဟင်ကနေ လေယာဉ် သုံးပတ်လောက်ပျံဝဲပြီး ကွင်းကိုဆင်းဖို့ အခြေအနေလည်း ပေးပါတယ်။ ကွင်းကို ဆင်းဖို့လည်း လုပ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မဆင်းဖြစ်ဘဲနဲ့ နောက်ကြောင်း ပြန်လှည့်ပြီးတော့မှ မန္တလေးကို ရှေးရှုပြီး ပြန်မောင်းနှင်ခဲ့ပါတယ်။ မန္တလေး ချမ်းမြသာစည် လေဆိပ်ကို မရောက်ခင်မှာပဲ လေယာဉ်ပေါ်မှာပါလာတဲ့ လေယာဉ် ဝန်ထမ်းတွေဟာ လေယာဉ်ထိုင်ခုံခါးပတ်ကို သေချာစွာ ပတ်ထားဖို့၊ လေယာဉ်ထိုင်ခုံ နောက်မှိုကို တည့်မတ်စွာ ထားဖို့၊ ခန္ဓာကိုယ်မှာ မာကြောတဲ့ အရာများ မထားဖို့ ကြေညာပြီး ခရီးသည်တစ်ဦးချင်းကို စိတ်ရှည်လက်ရှည် လိုက်လံစစ်ဆေးပါတယ်။

မန္တလေးလေဆိပ်ကို ဆင်းတဲ့အခါ ခါတိုင်းလိုမဟုတ်ဘဲနဲ့ ချမ်းမြသာစည် လေဆိပ်ရဲ့ တောင်ဘက်အစွန်အဖျားမှာ မီးသတ်ကား၊ လူနာတင်ယာဉ် အသင့်ကြိုဆိုနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လိုက်ပါခဲ့တဲ့ လေယာဉ်ဟာ လေယာဉ်ကွင်းကို အန္တရာယ် ကင်းရှင်းစွာနဲ့ ဆင်းသက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ လေဆိပ်ရဲ့ခရီးသည်များ နားနေဆောင် ကို ရောက်မှပဲ ကျွန်တော်တို့ လိုက်ပါခဲ့တဲ့ လေယာဉ်ဟာ ခန္တီးလေဆိပ်အဆင်းမှာ လေယာဉ်ဘီး ချလို့ မရကြောင်းကို သိရှိရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ခန္တီးလေဆိပ်ကို မဆင်းဘဲနဲ့ မန္တလေး ပြန်ဆင်းတယ်ဆိုတဲ့ ဟာကို သိရပါတယ်။

နောက်ခရီးစဉ်တစ်ခုကို ကျွန်တော် ဆက်လက်တင်ပြပါမယ်။ ၁၉၉၆ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလလောက်က ဖြစ်မယ်ထင်ပါတယ်။ ရာသီဥတုအခြေအနေနဲ့ လေယာဉ် အခြေအနေ တွေကြောင့် မန္တလေး-ခန္တီးခရီးစဉ်ကို ညနေ(၃)နာရီမှာ မန္တလေးချမ်းမြသာစည် လေဆိပ်ကနေ ခန္တီးကို စတင်တက်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လိုက်ပါခဲ့တဲ့ လေယာဉ်ဟာ ခန္တီးလေဆိပ်ကို မြင်ရပြီးတဲ့နောက် လေဆိပ်ရဲ့ မြောက်ဘက်ကနေပြီးတော့ ဆင်းဖို့ လေယာဉ်ဦးပိုင်းကို နိမ့်ချ လိုက်တယ်ဆိုရင်ပဲ လေယာဉ်တစ်ခုလုံးဟာ တိမ်တိုက်ကြီး ဖုံးလွှမ်းပြီးတော့ တစ်စီးလုံး မဲမှောင်သွားပါတယ်။ လေယာဉ်မှူးကတော့ ဘယ်လိုနေလဲ မသိဘူး။ ခရီးသည်တွေကတော့ မျက်လုံးပြူးသွားပါတယ်။ ဒီအချိန်မှာ လေယာဉ်မှူးကတော့ လေယာဉ်ဦးကိုမော့ပြီးတော့မှ စက်ကုန် တင်ပြီး တိမ်တိုက်မဲကြီးထဲကနေပြီးတော့မှ ပြန်လည်ထွက်ခွာနိုင်ဖို့ ကြိုးစားခဲ့ရာ အောင်မြင်

ခဲ့ပါတယ်။ ခရီးသည်တွေကတော့ အသံမထွက်ဘဲ ပါးစပ်က တစ်ခုခုကို ရွတ်ဆိုနေသလိုလည်း တွေ့နေရပါတယ်။ လေယာဉ်မှူးကတော့ အားမလျော့ဘဲ ကောင်းကင်းမှာ တစ်ပတ်ပတ်ပြီး လေယာဉ်ကွင်းရဲ့ တောင်ဘက်ထိပ်ကနေ ပြန်ဆင်းဖို့ ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လေဆိပ်ရဲ့ မြောက်ဘက်ထိပ်က တိမ်တိုက်လို့ပဲ လေဆိပ်ရဲ့ တောင်ဘက်ထိပ်မှာလည်း ပြန်ကြုံတွေ့ရပါတယ်။ လေယာဉ်မှူးကတော့ လိုက်ပါလာတဲ့ ခရီးသည်တွေ ဘေးမသီရန်မခ မဖြစ်စေရေးအတွက် အချိန်မီ မောင်းနှင်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ခန္တီးလေဆိပ်က ကွင်းတာဝန်ခံနဲ့ လေယာဉ်မှူးတို့ဟာ အဆက်အသွယ် မပြတ်ပေမယ့်လည်း ကူညီပေးနိုင်စွမ်း မရှိခဲ့တာကတော့ အမှန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကြောင့် ခန္တီးလေဆိပ်ကို ကျောခိုင်းပြီး မန္တလေးလေဆိပ်ကို ဆင်းဖို့ ပြန်လှည့်လာ ပါတယ်။ မန္တလေးလေဆိပ်ကို မြင်ရပေမယ့်လည်း မန္တလေးလေဆိပ်ကို မဆင်းဘဲကျော်ပြီး ကျွန်တော်တို့ စီးလာတဲ့လေယာဉ်ဟာ ဆက်လက်ပျံသန်းနေတာကို သိလိုက်ရပါတယ်။ လေယာဉ်ဟာ တောင်ဘက်ကို ဦးတည်လို့မောင်းသွားလိုက်၊ အရှေ့ဘက်ကို ဦးတည်လို့ မောင်းသွားလိုက်၊ မြောက်ဘက်ကို ဦးတည်လို့မောင်းသွားလိုက်၊ အနောက်ဘက်ကို ဦးတည်လို့ မောင်းသွားလိုက်နဲ့ မောင်းနေတာကို သတိထားမိလိုက်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် မြေပြင်ကို ကြည့်လိုက်တဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့သွားနေကျ၊ မြင်နေကျ မြင်ကွင်း မဟုတ်တော့တဲ့ အတွက် ကျွန်တော်တို့ စီးလာတဲ့ လေယာဉ်ဟာ နယ်ကျော်နေပြီ ဆိုတာကိုလည်း သိရပါတယ်။ အရပ်လေးမျက်နှာကို ပတ်ချာလည် မောင်းနေတာကိုလည်း ညနေ နေဝင်ဆည်းဆာကို လေယာဉ်ပေါ်က မြင်တွေ့ရလို့ ဖြစ်ပါတယ်။

လေယာဉ်ပေါ်ကမြင်တွေ့ရတဲ့ နေဝင်ဆည်းဆာကလည်း လှပနေဆဲဖြစ်ပါတယ်။ ခရီးသည်တွေကလည်း အသံမထွက်ဘဲ ရွတ်ဖတ်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ လေယာဉ်ကြီးကလည်း ဘယ်ကွင်း၊ ဘယ်တောင်ကို ဆင်းရမုန်းမသိဘဲနဲ့ မောင်းနှင်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေး-ခန္တီး ပျံသန်းချိန်ဟာ ၁ နာရီ မိနစ် ၂၀ ခန့်ကြာပါတယ်။ မန္တလေး-ခန္တီး ပျံသန်းချိန် အသွားအပြန် ကြာမြင့်ချိန်ဟာ ၂ နာရီ ၄၀ မိနစ် ဖြစ်ပါပြီ။ ခန္တီးဧရိယာအတွင်းမှာ ဝဲပျံခဲ့တဲ့အချိန်၊ မန္တလေး ကျော်ပြီး မောင်းနှင်ခဲ့တဲ့အချိန် ပေါင်းလိုက်ရင် ကျွန်တော်တို့ စီးလာတဲ့ လေယာဉ်ဟာ ပျံသန်းချိန် ၃ နာရီ ပြည့်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လေယာဉ်ဆီ နောက်ဆုံးဂိတ်ကို ရောက်ရှိချိန် ဖြစ်တဲ့အတွက် စိတ်တော့ နည်းနည်းစိုးရိမ်လာပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကိုယ်တစ်ယောက်တည်း

မဟုတ်ဘူး။ ခရီးသည် (၄၀) ကျော်ပါတယ်။ အားငယ်စရာ မလိုဘူးလို့ပဲ စိတ်ကို ဖြေလျော့ပြီး လိုက်ခဲ့တယ်။ မကြာခင်မှာပဲ မိတ္ထီလာ-ရှမ်းတဲလေဆိပ်ကို ဆင်းမယ်လို့ လေယာဉ်မောင်ရဲ့ တည်ငြိမ်တဲ့အသံ၊ သာယာတဲ့အသံ တစ်ခုကြောင့် ခရီးသည်အားလုံးဟာ လှုပ်ရှားလို့ရတဲ့ ခေါင်းလေးကိုပဲ လှုပ်ရှားပြီး တောင်ကြည့်၊ မြောက်ကြည့် ဖြစ်လာကြပါတယ်။

နောက်ဆုံး မိတ္ထီလာ-ရှမ်းတဲ လေဆိပ်ကို အောင်မြင်စွာနဲ့ ဆင်းသက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ လေယာဉ်မှူးကြီးနဲ့ အဖွဲ့သားများရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် အောင်မြင်ချောမွေ့စွာ မြေပြင်ကို ပြန်လည်ရောက်ရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မန္တလေးလေဆိပ်ကို မဆင်းဖြစ်တာကတော့ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ် မန္တလေး ပြန်ရောက်ချိန်မှာ မိုးရွာသွန်းထားမှုကြောင့် လေယာဉ် ပြေးလမ်းပေါ်မှာ ရေများ ဖုံးလွှမ်းနေသောကြောင့် ဆင်းခွင့်မပေးခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ မိတ္ထီလာ-ရှမ်းတဲ လေဆိပ်မှာလည်း အထူးစစ်ဆင်ရေး ကာလဖြစ်တဲ့အတွက် ဆင်းခွင့်မရဘဲ အခြားသင့်လျော်ရာကွင်းမှာ ဆင်းဖို့ ကွင်းလိုက် ရှာရင်း နောက်ဆုံးအခြေအနေ အဆင်းမဖြစ်တော့တဲ့အချိန်မှ မိတ္ထီလာ-ရှမ်းတဲကွင်းကို ဆင်းခဲ့ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ခင်ဗျား။ ကျွန်တော် တင်ပြခဲ့တဲ့ လေယာဉ်ခရီးစဉ် နှစ်ခုကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ပထမလေယာဉ်ခရီးစဉ်ဟာ လေယာဉ်ရဲ့ အားနည်းချက်လို့ သုံးသပ်မိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လေဆိပ်တိုင်းမှာ မီးသတ်ယာဉ်၊ လူနာတင်ယာဉ်များ ရှိခဲ့လို့ရှိရင် ကျွန်တော်တို့ ခန္တီးလေယာဉ်ကွင်းမှာလည်း ဆင်းနိုင်မယ်လို့ ယူဆမိပါတယ်။ ဒီလိုလေယာဉ်မျိုး အခုအချိန်မှာ မသုံးတော့ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ တွင်အော်တာလေး တွေလိုပေါ့။ လူ(၂၀)ဝန်းကျင်သာဆုံးပြီး အားနည်းချက်တွေကြောင့် နောက်ဆုံး ပြေးဆွဲခြင်းကို ရပ်နားလိုက်ပါတယ်။ မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တွင်အော်တာ နောက်ဆုံးခရီးစဉ်ဖြစ်တဲ့ ခန္တီး-မြစ်ကြီးနား ခရီးစဉ်ကို လိုက်ပါခဲ့ဖူးပါတယ်။ ခရီးသည် (၂၀)ဦး ပါပေမယ်လည်း လေယာဉ်တစ်စီးလုံးဟာ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်စွာနဲ့ လိုက်ပါခဲ့ပါတယ်။ ခရီးသည်အားလုံးဟာ မိမိတို့ရဲ့ ကိုးကွယ် ယုံကြည်ရာကို အာရုံပြုပြီး လိုက်ခဲ့တဲ့အတွက်ကြောင့် ခရီးစဉ်တစ်လျှောက်လုံးမှာ လေယာဉ်ဟာ တုန်ခါခြင်း၊ ပြုတ်ကျခြင်း မရှိဘဲနဲ့ လိုရာခရီးကို အောင်မြင်ချောမွေ့စွာနဲ့ ရောက်ရှိခဲ့ပါတယ်။ ခရီးသည်များရဲ့ စိတ်စွမ်းအားကြောင့်လို့လည်း ထင်မိပါတယ်။

ဒုတိယလေယာဉ် ခရီးစဉ်ကတော့ လေယာဉ်ဟာ ဝေဟင်မှာ ပျံသန်းနေရင်း လေယာဉ်မှူးနဲ့ မြေပြင်ကွင်းတာဝန်ခံတို့ ဆက်စပ်မှုရှိပေမယ့်လည်း ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်း အကူကိရိယာတွေ မပေါ်သေးတဲ့အချိန်ဖြစ်လို့ ကွင်းတာဝန်ခံကလည်း လေယာဉ်မှူးကို အကူအညီ မပေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ လေယာဉ်မှူးရဲ့ ကျွမ်းကျင်မှု၊ အတွေ့အကြုံရှိမှု၊ ဆုံးဖြတ်ချက် ပိုင်နိုင်မှုတွေကြောင့်မို့သာ ဘေးမသီ၊ ရန်မခဘဲ အန္တရာယ်ကင်းစွာနဲ့ မြေပြင်ကို ဆင်းသက် နိုင်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်လို့များသာ ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်း အကူကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားမယ်ဆိုရင် မြေပြင်က ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်းအကူကိရိယာ အထောက်အကူနဲ့ ကွင်းတာဝန်ခံက ကူညီပေးနိုင်ခဲ့မယ်ဆိုရင် ဒီခရီးစဉ်ဟာ အောင်မြင်စွာ ဆင်းသက်နိုင်မှာ ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆမိပါတယ်။ ခရီးသည်များလည်း စိတ်ချမ်းမြေ့စွာနဲ့ လိုရာကို သွားနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ လေယာဉ်တစ်စင်း လေယာဉ်ကွင်းကို ဆင်းနိုင်ရေးဟာ ကွင်းတာဝန်ခံမှာ အရေးပါလှပါတယ်။ ကွင်းတာဝန်ခံဟာ မိမိကွင်းရဲ့ လေတိုက်နှုန်း၊ မြင်နိုင်စွမ်းအကွာအဝေး၊ တိမ်တိုက်များရဲ့ အနိမ့်အမြင့် စတဲ့ ရာသီဥတု အခြေအနေကို အရင်ကတော့ တောင်မြောက်လေးပေါက်ကို မျက်မှန်းနဲ့ကြည့်ပြီး ရာသီဥတု အခြေအနေကို တစ်ဖက်ကွင်းကို မှန်းဆပြီးပေးပို့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ တာဝန်ခံရတာဖြစ်ပါတယ်။ ကွင်းတာဝန်ခံများရဲ့ တာဝန်ဟာ ကြီးမားလှပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ နှစ်ကုန်ပိုင်းမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ ခန္တီးလေဆိပ်တာဝါမှာ ကွန်ပျူတာတစ်လုံး ချိတ်ဆက်ထားတာ တွေ့ပါတယ်။ ဒါမေးကြည့်တဲ့အခါကျတော့ ရာသီဥတု အခြေအနေကို ပေးပို့အတွက် ကွန်ပျူတာနဲ့ ချိတ်ဆက်ပြီးတော့မှ ပေးပို့တာဖြစ်တယ် ဆိုတဲ့အကြောင်း သိရတဲ့အတွက်ကြောင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာလည်း ဖြစ်မိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ မမွေးခင်က ရေဒီယိုတစ်လုံးကို တစ်ရွာလုံးနားထောင်ရတဲ့ခေတ်ကနေ ကျွန်တော်တို့ အလုပ်ဝင်စမှာ ရုပ်မြင်သံကြားတစ်လုံးကို ဝိုင်းအုံကြည့်ရတဲ့ခေတ်တွေ ကျော်ခဲ့ပါပြီ။ အချိန်နဲ့ တပြေးညီဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ သတင်းအချက်အလက်တစ်ပုဒ်ကို ကိုယ်ပိုင်ကိုင်ဆောင်ထားတဲ့ လက်ကိုင်ဖုန်းတွေကနေပြီးတော့မှ ကိုယ်စီကြည့်ရနိုင်တဲ့အချိန် ရောက်ပြီဖြစ်ပါပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ပြောနေကြ စကားလေးကို သတိရမိပါတယ်။ ဒါကတော့ ဘာမှမဖြစ်ရင် ဘာမှမဖြစ်ဘူး၊ ဖြစ်ရင်

ဘာမှ လုပ်လို့မရဘူးဆိုတဲ့ စကားလေးဖြစ်ပါတယ်။ ဘာမှ မဖြစ်ရင်တော့ သွားလာနေတဲ့ ပြည်တွင်း ပြည်ပခရီးသွားများ စိတ်လက်ချမ်းသာစွာနဲ့ လိုရာခရီးကို ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့စွာ သွားလာနိုင်မှာ ဖြစ်ပေမယ့်လည်း ဖြစ်လာရင်တော့ ဘာမှ လုပ်လို့မရတဲ့အတွက် လေယာဉ်မတော်တဆမှုကြောင့် ဆိုင်ကယ် စီးနေတဲ့သူတောင် အနိစ္စရောက်ခဲ့တဲ့အဖြစ် ကြုံခဲ့ရတာ ကိုယ်စားလှယ်များ အားလုံးအသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ လေကြောင်း ခရီးစဉ်ဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် အဓိကအားထားရတဲ့ လမ်းကြောင်းတစ်ခု ဖြစ်ပါတယ်။ အရေးပေါ်ဆေးကုသရမယ့် လူနာတစ်ယောက်ဟာ လေယာဉ်ဆင်းတဲ့နေ့နဲ့ ကြုံပြီး လိုက်ပါခွင့် ရလိုက်ရင် ကံကောင်းလိုက်တာလို့ ပြောကြပေမယ့်လည်း အဲဒီနေ့မှာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် လေယာဉ်မဆင်းခဲ့ရင်တော့ ကံဆိုးရှာတယ်လို့ အများက ပြောဆိုလေ့ ရှိပါတယ်။ ဆေးကုသခံရမယ့် လူနာတစ်ယောက်ဟာ လေယာဉ်နဲ့ လိုက်ပါမယ်ဆိုရင် ဆရာဝန်ရဲ့ လေယာဉ်စီးခွင့် လက်မှတ်ရရှိမှသာ လိုက်ပါခွင့် ရရှိတာဖြစ်ပါတယ်။ ဆရာဝန်ခွင့်ပြုချက်အရ အရေးပေါ် ဆေးကုသရမယ့်လူနာတစ်ယောက်ဟာ လေယာဉ်ပေါ်မှာ ထိုင်ပြီး လိုက်ပါနိုင်စွမ်း မရှိပါဘူး။ ဒါကြောင့် လူနာကို ထမ်းစင်နဲ့ လေယာဉ်ပေါ်ကို တင်ရပါတယ်။ ဒီလိုလေယာဉ်ပေါ် ထမ်းစင်နဲ့ တင်ရတဲ့အတွက် လေယာဉ်နေရာ သုံးနေရာ လူသုံးဦးစာ လက်မှတ်ဖြတ်ရပါတယ်။ ပြည့်စုံတဲ့သူတွေအတွက် အခက်အခဲမရှိပေမယ့်လည်း ဆင်းရဲချို့တဲ့ တဲ့သူတွေအတွက်ကတော့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးဖြစ်မိတာ အမှန်ပါပဲ။ ဆေးကုသဖို့ သွားတဲ့လူနာကို တစ်ယောက်စာ လက်မှတ်ဖြတ်ပြီး သက်သောင့်သက်သာ လိုက်ပါနိုင်ရေးအတွက် ပြည်တွင်းလေကြောင်း ပြေးဆွဲနေတဲ့ လေယာဉ်တိုင်းမှာ သီးခြားစီစဉ်ပေးသင့်တယ်လို့လည်း အကြံပြုတင်ပြလိုပါတယ်။

လေယာဉ်နဲ့ လိုက်ပါလာတဲ့ ခရီးစဉ်တိုင်း လေယာဉ်နဲ့ လူနာလိုက်ပါတဲ့ ခရီးစဉ်တိုင်း လေကြောင်းရုံးချုပ်ရဲ့ ခွင့်ပြုချက် ရယူပြီးမှ လိုက်ရတာဖြစ်လို့ အဆင်ပြေနိုင်မယ်လို့လည်း ယူဆမိပါတယ်။ လေယာဉ်ပေါ်မှာ ထမ်းစင်နဲ့ လိုက်ပါရတဲ့လူနာဟာ အမြဲတမ်း မရှိပါဘူး။ ရှိတဲ့အချိန်လေးမှာလည်း မြန်မာ့လေကြောင်းခရီးသွားလာရေးကဏ္ဍက ဖြည့်ဆည်းကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မယ်လို့လည်း ယုံကြည်မိလို့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှတစ်ဆင့် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ကျွန်တော်တို့ ဒေသဟာ ဝေးလံခေါင်ပါးတဲ့ဒေသ၊ တောတောင်ထူထပ်တဲ့ဒေသ၊ မိုးများတဲ့ ဒေသဖြစ်တဲ့အတွက် ခေတ်နဲ့ လျော်ညီစွာ ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်းအကူကိရိယာများကို ကွင်းအဆင့် သတ်မှတ်ချက်နဲ့ တပ်ဆင်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ ပထဝီအနေအထား၊ ရာသီဥတု အနေအထားကို အခြေခံပြီး ဦးစားပေး တပ်ဆင်ပေးသင့်တယ်လို့လည်း ယူဆမိပါတယ်။ အခု အသုံးပြုနေတဲ့ လေယာဉ်ကွင်းတိုင်းမှာ ပြည်တွင်းခရီးသည်များအပြင် နိုင်ငံခြားသား ခရီးသွားဧည့်သည်များပါ သွားလာနေတာကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ကြောင်း အကြံပြုလိုပါတယ်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ်အတွင်း ခန္တီးလေဆိပ် ခရီးသည် အဝင်အထွက်ဦးရေဟာ (၁၀၀၃၄)ဦးရှိပြီး ဟုမ္မလင်းလေဆိပ် ခရီးသည်အဝင်အထွက်ဦးရေဟာ (၁၆၀၇၂)ဦးရှိကြောင်းကိုလည်း သိရှိရပါတယ်။ လေယာဉ်ခရီးစဉ် ပုံမှန်ပြေးဆွဲနေရင် ဒီထက် ခရီးသည် ပိုများမယ်လို့လည်း ထင်မြင်မိပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ နိဂုံးချုပ်အနေနဲ့ တင်ပြလိုတာကတော့ အဆိုရှင်ကနေ ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်းအကူကိရိယာများကို လေယာဉ် ကွင်းများတွင် အဆင့်မြှင့်ထပ်မံတပ်ဆင်ပေးပါရန် ကုန်ကျစရိတ်ရှိမည် ဖြစ်သော်လည်း ယခု အသုံးပြုနေသော လေယာဉ်များ၏တန်ဖိုးမှာ အလွန်ကြီးမားသဖြင့် ဤကဲ့သို့သော လေကြောင်းထိန်း အကူကိရိယာများ လိုအပ်ကြောင်း လေကြောင်းများ မတော်တဆ ထိခိုက်ပျက်စီး ဆုံးရှုံးမည်ဆိုပါက ဆုံးရှုံးမှုစရိတ်စက ပိုမိုများပြားမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ခရီးသွားပြည်သူများနှင့် နိုင်ငံခြားသားများ၏ အသက် ဆုံးရှုံးပါက တန်ဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ဆုံးရှုံးမှုများရှိမည်ဖြစ်ပြီး မြန်မာ့လေကြောင်း ခရီးသွားလာရေးကဏ္ဍ၏ဂုဏ်သိက္ခာ ထိခိုက်မည်ဖြစ်ကြောင်း ထည့်သွင်း ဆွေးနွေးသွားတာ တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။

အဆိုရှင် တင်ပြဆွေးနွေးသွားတဲ့ အချက်တွေဟာ လက်တွေ့ဘဝနဲ့ ပေါင်းစပ်ပြီး ဆွေးနွေးခဲ့တာ ဖြစ်ပါတယ်။ ခေတ်မီစက်ကိရိယာတစ်ခုကို ဝယ်ယူအသုံးပြုမယ်ဆိုရင် ကုန်ကျစရိတ်ရှိမှာ အမှန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း လိုအပ်ချက်အရ အသုံးပြုတဲ့ ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်းအကူကိရိယာများဟာ ပြည်တွင်းပြည်ပ ခရီးသွားများရဲ့ အသက်နဲ့ နှိုင်းယှဉ်လိုက်လို့ရှိရင် မပြောပလောက်ပါဘူး။

ဒါကြောင့် ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၂) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးညွန့်တင် တင်သွင်းသွားတဲ့ အဆိုကို အလျင်အမြန် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သင့်ပါကြောင်း ထောက်ခံရင်း နိဂုံးချုပ်အပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၄:၄၁။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး က ပြန်လည် ဆွေးနွေးရန်ရှိပါက ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၄:၄၁။

ဦးဟံစိန် (ဒုတိယဝန်ကြီး၊ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး အားလုံးကို ဂါရဝပြုရင်း ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂) အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးညွန့်တင် က တင်ပြထားတဲ့ အဆိုဖြစ်တဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည်အများအပြား အသုံးပြုနေသည့် လေယာဉ်ကွင်းများနဲ့ တောတောင်ထူထပ်သော၊ တောင်ထူထပ်သော ဒေသရှိလေယာဉ်ကွင်းများတွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်းအကူကိရိယာများ (Navigation Aids) များနှင့် အရေးပေါ် အသက်ကယ်မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့်တိုးမြှင့် တပ်ဆင်ခြင်း ထားရှိပေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်းအဆိုကို ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကိုယ်စား ကျွန်တော် ဒုတိယဝန်ကြီး ဦးဟံစိန် မှ ပြန်လည် ရှင်းလင်းတင်ပြဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအဆိုနဲ့ ပတ်သက်လို့လည်း ကျွန်တော်တို့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်(၅)ဦးကနေပြီးတော့ ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ အကြောင်းအချက်များ ဖော်ပြပြီးတော့ ဆွေးနွေးသွားခဲ့တာရှိပါတယ်။ တချို့ဒီ ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ ရှိတဲ့ ကွင်းတွေနဲ့ ဆောင်ရွက်ထားတဲ့ အချက်အလက်များကို ကျွန်တော် အနည်းငယ် တင်ပြဆွေးနွေးပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာ လေယာဉ်ကွင်းပေါင်း (၆၉)ကွင်း ရှိတဲ့အနက် ပုံမှန်နဲ့ ပုံမှန်မဟုတ်တဲ့ လေယာဉ်ခရီးစဉ်များအဖြစ် ရန်ကုန်အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်၊ မန္တလေး အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်၊ နေပြည်တော်လေဆိပ်နဲ့

နယ်လေဆိပ်များ အပါအဝင် လေယာဉ်ကွင်း ပေါင်း (၃၃)ကွင်းမှာ တင်ပြပါအတိုင်း ကျွန်တော်တို့ ပြေးဆွဲလျက်ရှိပါတယ်။ ဒီမြန်မာနိုင်ငံ ဝေဟင်ပိုင်နက်ပေါ်ကနေပြီးတော့ နေ့စဉ်ပျံသန်းလျက်ရှိတဲ့ လေယာဉ်များ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း လုံခြုံချောမွေ့စွာဖြင့် လိုရာခရီးကို ပျံသန်းနိုင်ဖို့အတွက် လေကြောင်း လမ်းညွှန် အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများ (Navigation Aids) များကို အသုံးပြု ဆောင်ရွက်ရပါတယ်။ အဲဒီနည်းတူ လေယာဉ်များ ဆင်းသက်ရန်အတွက်ကိုလည်း ဒီ Navigation Aids များကို အသုံးပြုရတာဖြစ်ပါတယ်။

Navigation Aids တပ်ဆင်ထားတဲ့ လေယာဉ်ပြေးလမ်းကို Instrument Runway အဖြစ် သတ်မှတ်ထားပြီးတော့ တပ်ဆင်ထားမှု မရှိရင်တော့ Non- Instrument Runway လို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ Instrument Runway တပ်ဆင်ထားတဲ့ Navigation တပ်ဆင်ထားရှိတဲ့ Navigation Aids အမျိုးအစားအပေါ် မူတည်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ လေယာဉ်နှင့် လေယာဉ်ကွင်းအကွာအဝေး ညွှန်းထောင့်များ သိရှိနိုင်ရန် ဖော်ပြပေးတဲ့ VHF Omni-directional Range, Distance Measuring Equipment (VOR/DME) တပ်ဆင်ထားတဲ့ လေယာဉ်ပြေးလမ်းကိုတော့ Non-Precision Approach Runway လို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ နောက် ကျွန်တော်တို့ Instrument Landing System (ILS) တပ်ဆင်ထားတဲ့ လေယာဉ်ပြေးလမ်း ကိုတော့ Precision Approach Runway လို့ သတ်မှတ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ Non-Directional Beacon (NDB) တပ်ဆင်ထားတဲ့ လေယာဉ်ပြေးလမ်းကိုတော့ Annex 14 Aerodrome Runway Category အရ Non-Instrument Approach Runway လို့ သတ်မှတ်ပေးမယ့် ကျွန်တော်တို့ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ NDB တပ်ဆင်ထားတဲ့ လေယာဉ်ကွင်း တွေမှာတော့ Instrument Approach Chart တွေ ရေးဆွဲထုတ်ပြန် ထားရှိတဲ့အတွက် Instrument Runway အဖြစ် သတ်မှတ်နိုင်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ဒီလေယာဉ်ဆင်းသက်ရာမှာ တိကျစေရေးအတွက် Instrument Landing System (ILS) အသုံးပြုနိုင်ဖို့အတွက်ကိုတော့ လေယာဉ်ပြေးလမ်းရဲ့ လိုအပ်ချက် အနေနဲ့ လေယာဉ်ပြေးလမ်းအကျယ် ပေ(၁၅၀)၊ ပြေးလမ်းနယ် (၅၀၀)ပေနဲ့ ပြေးလမ်းအရှည် (၆၀၀၀)ပေ လိုအပ်မှု ရှိပါတယ်။ လိုအပ်ချက်နဲ့ ကိုက်ညီမှု မရှိတဲ့လေယာဉ်ပြေးလမ်းတွေ အတွက်ကိုတော့ ခရီးစဉ်ပြေးဆွဲမှုအပေါ် မူတည်ပြီးတော့ ILS စက် တပ်ဆင်နိုင်ရေးအတွက်ကိုတော့

တိုးချဲ့တည်ဆောက်မှုတွေ ဆောင်ရွက်သွားရန် လိုပါတယ်။ ခရီးစဉ် ပြေးဆွဲဆောင်ရွက်လျက်ရှိတဲ့ လေယာဉ်ကွင်း(၃၃)ကွင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ NDB, ခုန VOR, DME, ILS စက်တွေ တပ်ဆင်ထားတာကိုတော့ ဒီတင်ပြပါအတိုင်း ကျွန်တော်တို့ တပ်ဆင်ထားတာ ရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ NDB ကိုတော့ ဘုတ်ပြင်း၊ မုံရွာနဲ့ ပခုက္ကူလေဆိပ်တွေမှအပ ကျန်လေဆိပ်များမှာ တပ်ဆင်အသုံးပြုလျက် ရှိပါတယ်။ ထပ်မံတပ်ဆင်ဖို့ အစီအစဉ်မရှိပါဘူး။ VOR, DME စက်တွေ ကိုတော့ ထားဝယ်၊ ပဲခူး၊ ရန်ကုန်၊ ပုသိမ်၊ နေပြည်တော်၊ မန္တလေးနဲ့ လားရှိုးလေဆိပ်တွေမှာ တပ်ဆင်အသုံးပြုလျက်ရှိပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ လာမယ့်နှစ် ၂၀၁၃-၂၀၁၄ မှာတော့ ဂျပန်နိုင်ငံ JICA ရဲ့ အစီအစဉ်အရ သံတွဲ၊ ညောင်ဦးနဲ့ ဟဲဟိုးလေဆိပ်တွေမှာ တပ်ဆင်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၂၀၁၄-၂၀၁၅ မှာတော့ ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ဘတ်ဂျက်နဲ့ တာချီလိတ်နဲ့ ကော့သောင်းလေဆိပ်တွေမှာ တပ်ဆင်ဖို့ စီစဉ်ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ Instrument Landing System တပ်ဆင်ထားတာကတော့ ရန်ကုန်၊ မန္တလေး၊ နေပြည်တော်နဲ့ မြိတ်လေဆိပ်တွေမှာ တပ်ဆင်အသုံးပြုလျက် ရှိပါတယ်။ ခရီးစဉ်ပြေးဆွဲမှု များပြားတဲ့ စစ်တွေ၊ ကျိုင်းတုံနဲ့ မြစ်ကြီးနားလေဆိပ်တွေမှာ တိုးချဲ့တပ်ဆင်ဖို့ ဆောင်ရွက်ပါမယ်။ ပြေးလမ်း လိုအပ်ချက်နဲ့ ကိုက်ညီမှုမရှိတဲ့ ကွင်းတွေဖြစ်တဲ့ အသုံးလည်း များတဲ့ ညောင်ဦး၊ သံတွဲ၊ တာချီလိတ်၊ ဟဲဟိုး၊ ထားဝယ်နဲ့ ပူတာအိုလေဆိပ်တွေကိုတော့ တိုးချဲ့တည်ဆောက်မှုတွေ ဦးစွာဆောင်ရွက်ပြီးတော့ ILS တပ်ဆင်နိုင်ဖို့ ဆက်လက်ဆောင်ရွက် သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လေယာဉ်မတော်တဆ ထိခိုက်မှုဖြစ်တဲ့အခါမှာ ကယ်တင်နိုင်ဖို့အတွက် ခေတ်မီ မီးသတ်ယာဉ်များ၊ လေယာဉ်ဆီ မီးငြိမ်းသတ်နိုင်ရေးတို့နဲ့ စပ်လျဉ်းပြီးတော့ လေကြောင်း ပို့ဆောင်ရေးညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာန အနေနဲ့ Aircraft Rescue and Fire Fighting ဆိုင်ရာ Category သတ်မှတ်ချက်တွေအတိုင်း ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။ နိုင်ငံတကာ ခရီးသည်တင် လေယာဉ်ကြီးများ ဆင်းတက်လျက်ရှိတဲ့ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာလေဆိပ်များအတွက် Category 9 အဆင့်ပါ သတ်မှတ်ချက်များအတိုင်း ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ထားရှိပါတယ်။ လေဆိပ်များအလိုက် Category သတ်မှတ်ချက်တွေကိုတော့ ကျွန်တော်တို့ဒီမှာ တင်ပြထားပါတယ်။ အပြည်ပြည် ဆိုင်ရာလေဆိပ်များနဲ့ နယ်လေဆိပ်များမှာ လေယာဉ်ဆင်းသက်မှု အထောက်အကူပြု

လေယာဉ်ပြေးလမ်းမီးများ တပ်ဆင်ဆောင်ရွက်ပေးမှုအနေနဲ့ ခရီးစဉ်ပြေးဆွဲ ဆောင်ရွက်လျက် ရှိတဲ့ လေယာဉ်ကွင်း(၃၃)ကွင်းအနက် (၂၂)ကွင်းမှာ Night Landing Facilities တွေ တပ်ဆင် ဆောင်ရွက်ပေးထားပါတယ်။ တင်ပြပါအတိုင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လေကြောင်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှု ဦးစီးဌာနအနေနဲ့ လေကြောင်းပို့ဆောင်ရေး ဝန်ဆောင်မှု နိုင်ငံဖြတ်ကျော်ပျံသန်းနေတဲ့ လုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကနေပြီးတော့ နှစ်စဉ်နိုင်ငံခြားငွေ တိုးတက်ရရှိလျက် ရှိပါတယ်။ ၂၀၁၁-၂၀၁၂ ဘဏ္ဍာရေးနှစ်မှာဆိုရင် နိုင်ငံခြားဝင်ငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ (၇၂)သန်းခန့် ရရှိပါတယ်။ ပြည်တွင်းငွေကတော့ ကျပ်သန်းပေါင်း(၁၅၃၆.၃၅၁) ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂) အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးညွန့်တင် ရဲ့ ဒီမြန်မာနိုင်ငံမှာ ခရီးသည်အများအပြား အသုံးပြုတဲ့ လေယာဉ်ကွင်းများနဲ့ တောင်ထူထပ်တဲ့ဒေသရှိ လေယာဉ်ကွင်း အချို့တွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းရှင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်းအကူကိရိယာများ (Navigation Aids) နဲ့ အရေးပေါ်အသက်ကယ် မီးသတ်ယာဉ်များ အဆင့် တိုးမြှင့်ထားရှိ ပေးရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ကျွန်တော်တို့ ပို့ဆောင်ရေး ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ ထောက်ခံပါတယ်။ ပို့ဆောင်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လေကြောင်းပို့ဆောင်ရေး ညွှန်ကြားမှုဦးစီးဌာနအနေနဲ့လည်း ကျွန်တော်တို့ ရရှိတဲ့ ဝင်ငွေရဲ့ (၄၀)ရာခိုင်နှုန်းခန့်ကို လေကြောင်း ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းရေးဆိုင်ရာ လေယာဉ်ပြေးလမ်းများ တိုးချဲ့တည်ဆောက်ခြင်း၊ လေကြောင်းလမ်းညွှန် အထောက်အကူပြုစက်များ ဝယ်ယူတပ်ဆင်ခြင်းတို့ကို ဖြည့်ဆည်း ဆောင်ရွက်ပေးလျက်ရှိကြောင်း ဖြေကြားရှင်းလင်းတင်ပြအပ်ပါတယ်ခင်ဗျား။ ကျေးဇူးတင် ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၄:၄၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၂)မှ ဦးညွန့်တင် တင်သွင်းတဲ့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ခရီးသည် အများ အပြား အသုံးပြုနေသည့် လေယာဉ်ကွင်းများနှင့် တောင်ထူထပ်သောဒေသရှိ လေယာဉ်ကွင်း အချို့တွင် လေယာဉ်များ အန္တရာယ်ကင်းစွာ အသုံးပြုနိုင်ရန်အတွက် ခေတ်မီလေကြောင်းထိန်းအကူ ကိရိယာများ (Navigation Aids) နှင့် အရေးပေါ်အသက်ကယ်နှင့် မီးသတ်ယာဉ်များ

အချိန်၊ ၁၄:၅၀။

ဦးမှတ်ကြီး၊ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၉)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနှင့် ဒုတိယဝန်ကြီး အမျိုးသား လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။ ကျွန်တော်ကတော့ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ် အမှတ်(၉)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးမှတ်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဦးစောတော်ပလဲ ရဲ့ ဒီအဆိုကို ကျွန်တော် အကြံပြုဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ကျွန်တော် အကြံပြုချင်တာက ဘာလဲဆိုရင် ဒီ ပုဂ္ဂလိကသစ်တောစိုက်ခင်းထူထောင်ခွင့်နဲ့ နောက်တစ်ခါ ကျွန်တော်တို့ ဒီ တစ်ဆက်တည်းပေါ့လေ လယ်ယာနဲ့ ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာနက ဆောင်ရွက်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း ဆိုတဲ့ ဒါလေးကို ကျွန်တော် ဦးစားပေး အကြံပြု ဆွေးနွေးသွားချင်ပါတယ်။

ပထမဦးစွာ ကျွန်တော်တို့ ဒီပုဂ္ဂလိကစိုက်ခင်း ထူထောင်ခွင့်နဲ့ နောက် မြေလွတ်၊ မြေရိုင်းလျှောက်ထားခွင့်ဆိုတဲ့ဟာကို ကျွန်တော်တို့ ဒါခွင့်ပြုထားပါတယ်။ ခွင့်ပြုထားတဲ့အခါ ကျတော့ အနီးအနားပတ်ဝန်းကျင်မှာ ကျွန်တော်တို့ဒေသမှာ ဖြစ်ပျက်နေတဲ့ အခြေအနေလေးကို တင်ပြချင်ပါတယ်။ ဒီဟာကတော့ နေပြည်တော်ပတ်ဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ အထူးသဖြင့် ဒက္ခိဏသီရိ မြို့နယ် ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်ကုန်-မန္တလေးလမ်းဘေးတစ်လျှောက်မှာ ယခင်တုန်းကတော့ သစ်တော ကြိုးဝိုင်းဖြစ်ပြီးတော့ အခုတော့ ဒါမြေလွတ်၊ မြေရိုင်းအဖြစ်နဲ့ အသွင်ပြောင်းသွားပါတယ်။ ပြောင်းတဲ့အခါမှာ လျှောက်ထားခွင့်ရတဲ့သူက ဟိုးနှစ်ပေါင်းများကနေ ပြီးတော့ ဒါဓားမဦးချ လုပ်ကိုင်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်နေခဲ့တဲ့ ဒီတောင်သူလယ်သမားများကို တရားစွဲ ပြီးတော့ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့ ဒါဆောင်ရွက်လျက်ရှိတယ်ဆိုတဲ့ဟာကို တွေ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်ကျတော့ ကျွန်တော်တို့ဒီဟာတွေသည် ပုဂ္ဂလိကလုပ်ပိုင်ခွင့် ချထားပေးမယ်ဆိုရင် ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေ လျှောက်ထားမယ် ဆိုရင် ခွင့်ပြုထားမယ်ဆိုရင် ဒီလိုအဖြစ်မျိုးကြုံတွေ့စရာ ကျွန်တော်တို့ မရှိပါဘူး။ အဲဒီတော့ ဒီဟာ နောက်ပိုင်းမှ ကျွန်တော်တို့ အနီးအနားမှာရှိတဲ့ ရွာသူရွာသားများက မိမိတို့ရဲ့ အနီးအနားမှာရှိသော လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်သောမြေများကို ကျွန်တော်တို့ နှစ်ပေါင်း များစွာ ကနေပြီးတော့ ဆောင်ရွက်နေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဒါကို ကျွန်တော်တို့ ဒီလုပ်ငန်းကြီးများ ပုဂ္ဂလိက သို့မဟုတ် ကုမ္ပဏီကြီးများကနေပြီးတော့ လုပ်ငန်းတွေကို လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ အတွက် ကျွန်တော်တို့ လျှောက်ထားတဲ့အခါမှာ ခွင့်ပြုမိန့်ကျပြီးတော့ အဲဒီခွင့်ပြုမိန့်အရ ကျွန်တော်တို့ ဒါတရားစွဲဆိုတဲ့ကိစ္စဖြစ်ပါတယ်။ မူလကတည်းက ကျွန်တော်တို့ ဒီနေရာသည် လစ်လပ်မှုရှိသလား၊ သူတို့ထဲမှာတော့ ကျွန်တော်တို့ မှတ်တမ်းမှတ်ရာ တစ်စုံတစ်ရာ ပြုစရာ အထောက်အထားတော့ မရှိဘူး။

သို့သော် နှစ်ပေါင်းများစွာက လုပ်ခဲ့တာဆိုတာတော့ သေချာပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီလိုဟာမျိုးတွေသည် ယခင်တုန်းကလည်း ကျွန်တော်တို့ ဖြစ်နေဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုလည်း ဖြစ်နေတယ်။ နောင်လည်း ကျွန်တော်တို့ ဖြစ်မယ့်အခြေအနေမျိုး ကြုံတွေ့နေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ဒီလိုလုပ်တဲ့နေရာမှာ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်အချို့ကတော့ ဒီအထဲမှာ ပါဝင်ပတ်သက်နေသော လုပ်ကိုင်စားသောက်နေသော တောင်သူလယ်သမားများကို သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော နစ်နာကြေးများကိုပေးခြင်း၊ အဲဒီ သူတို့ရဲ့ လုပ်ငန်းခွင်အတွင်းမှာ ဒီအလုပ်အကိုင် ချထားပေးခြင်းအားဖြင့် သူတို့ရဲ့ နားလည်မှုကိုယူပြီးတော့ ဆောင်ရွက်တဲ့ စိတ်ကောင်းစေတနာကောင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိသကဲ့သို့ အခု ဥပဒေအရ ကျွန်တော်တို့ ဒါကို ခင်ဗျားတို့ကို အခုအရ ဆောင်ရွက်နေခြင်းသည်ပင်လျှင် တရားမစွဲတာသည်ပင်လျှင် ကံကောင်းနေပြီ ဆိုတဲ့ ကျေးဇူးတင်ရမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်များနဲ့ ခြိမ်းခြောက်ပြီးတော့ ဒါတွေ လုပ်နေတာတွေလည်း ကျွန်တော်တို့ ကြားသိနေရပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့က ဒီခွင့်ပြုမိန့်များ ပေးကြမယ် ဆိုရင် အောက်ခြေမှာ ကျွန်တော်တို့ဒါ ဒီမြေကွက်လပ်ရှိရဲ့လားဆိုတဲ့ အခြေအနေလေးကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ စစ်ဆေးဆောင်ရွက်စေချင်ပါတယ်။

ဒါဟာ ဘာဖြစ်လို့ ကျွန်တော် တင်ပြတာလဲဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဒီများသောအားဖြင့် အဲဒီလိုမျိုးဖြစ်နေကြရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒက္ခိဏသီရိမြို့နယ်အတွင်းမှာ ဒီလိုကြုံတွေ့နေရတဲ့ဟာမျိုး ကျွန်တော်တို့ အများကြီးရှိပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ ပျဉ်းမနားမြို့နယ် တောင်ပေါ် ဒေသမှာတော့ ဒါတွေမရှိသေးပါဘူး။ သို့သော်လည်းပဲ ဖြစ်လာမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က ကြိုတင်ပြီးတော့ သိနိုင်အောင်အတွက် တင်ပြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဒီလို လျာထားချထား ပေးမယ်ဆိုရင်တော့ဖြင့် အောက်ခြေမှာ ဘာတွေရှိလဲဆိုတဲ့ အခြေအနေ အချက်အလက်လေး တွေကို ကျွန်တော်တို့ ဒါ စစ်ဆေးပြီးတော့မှ ခွင့်ပြုမယ်ဆိုရင် ဒါ မျှတတဲ့အခြေအနေမျိုး ကျွန်တော်တို့ ရှိနိုင်ပါတယ်။ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း ဥပဒေမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ လျှောက်ထားတဲ့အခါမှာ ကန့်ကွက်မယ့် လူစာရင်း တင်ရတဲ့လုပ်ငန်း ပါရှိပါတယ်။

နောက်ပိုင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ဒီအသံထွက်လာတာနဲ့အမျှ ကျွန်တော်တို့ဒါ ခြံတစ်ခြံ ထဲမှာ အိမ်(၄)အိမ်၊ (၅)အိမ် မိသားစုဝင်တွေ မဟုတ်ပါဘူး။ (၅)သိန်း၊ (၆)သိန်းနဲ့ ဝယ်ပြီးတော့ အဲဒီမှာ ဦးရေတိုးပွားပြီး ကျွန်တော်တို့ လာပြီးတော့ ဒီလာရောက်နေထိုင်တဲ့အခါမှာ ဒီလူတွေဟာ အကျုံးဝင်ပြီးတော့ ပြောင်းရွှေ့တဲ့အခါမှာ မြေကွက်တန်ဖိုး များစွာ ကျွန်တော်တို့ ဒါ ရခဲ့တဲ့ ခါတော်မီ အချိန်ကိုက်လုပ်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ ကျွန်တော်တို့ ရှိတယ်။

သို့သော်လည်းပဲ ရိုးရိုးသားသားလုပ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်များသည်၊ တချို့တချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ယနေ့ထက်တိုင်အောင် ဒါ မရသေးတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ဆီကနေ တင်ပြတောင်းဆိုမှုတွေ ဒီကနေ့အထိ ကျွန်တော်တို့ ဒါလုပ်နေရဆဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒါ တချို့တွေမှာဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဒါ ဒီတောထဲတောင်ထဲမှာ လုပ်နေရင်းကနေပြီးတော့ နော် ဒီပုဂ္ဂိုလ် ရွှေ့ရတော့မယ်ဆိုတဲ့အခါကျတော့ အင်မတန်ကြောက်လန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များက မြန်မြန်ရွှေ့တဲ့ အတွက် နော် မြန်မြန်ရွှေ့ပါတယ်။ တာဝန်သိသိ၊ သစ္စာရှိရှိသမားတွေကတော့ ရွှေ့ရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ရွှေ့တယ်။ အဲဒီမှာ ဘာရလဲဆိုရင် သီးနှံလျော်ကြေးရတယ်။ နောက်တစ်ခါ ဒီကျွန်တော်တို့ မြေကွက်၊ ပြောင်းရွှေ့တဲ့ စရိတ်တွေပါ ကျွန်တော်တို့ ရကြပါတယ်။ အဲဒီအထဲမှာ ကျွန်တော်တို့က မနေ့တစ်နေ့ကမှ လာပြီးတော့ ဒီထဲမှာ တဲလေးထိုးပြီးတော့နေတဲ့ နောက်ကတ်တီးကတ်ဖဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များက မရွှေ့သလို၊ မပြောင်းသလိုနဲ့ နေလိုက်တဲ့အခါမှာ သူ့အတွက် ဘာတန်ဖိုးတက်သွားသလဲဆိုရင် ကျွန်တော်တို့က ဒီ မြေကွက်တန်ဖိုးအပြင်ကို ဘာတွေပါ ထပ်ရလိုက်လဲဆိုတော့ ဒီအိမ်ဆောက်ဖို့အတွက် ဘိလပ်မြေတို့၊ ဘာတို့၊ ညာတို့ အကုန်ရတယ်။ အဲဒီလို ရလိုက်တဲ့အခါကျတော့ မညီမမျှ ကျွန်တော်တို့ ဒါ လျော်ကြေးပေးမှုတွေ ဖြစ်လာတဲ့အခါကျတော့ နေပြည်တော်အတွင်းမှာလည်း အဲဒီလို ခါတော်မီ လုပ်ငန်းတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ဒါတွေ ဆောင်ရွက်နေတာတွေ ရှိနေပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ဒီမှာ ကျွန်တော်တို့ Internet ထဲမှာလည်း တချို့ တချို့သော သစ်တောအတွင်းမှာ နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ၊ မနေ့တစ်နေ့ကမှ လာရောက်ပြီးတော့ ဒါပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်တဲ့အခါမှာ ဒါတွေဟာလည်း ကျွန်တော်တို့ ဒါ မတရားပါဘူး။ တရားပါတယ်ဆိုတဲ့ဟာတွေ ပြောနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ကတော့ ဒါ တရားခြင်း၊ မတရားခြင်း ဆိုတာထက်ကို နှစ်ပေါင်းများစွာ နေထိုင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို စနစ်တကျမှတ်တမ်း ယူပြီးတော့ စနစ်တကျ ရွှေ့ပြောင်းပေးခြင်းလည်း လိုပါတယ်။

နောက်တစ်ခါ ဒီ အခု ကျွန်တော်တို့ နေပြည်တော်အတွင်းမှာ ရွှေ့ပြောင်းတဲ့အခါမှာ ခုနတုန်းကလို ကျွန်တော်တို့က ဒီတစ်ကြိမ်မှာ တစ်ခါ တစ်မျိုးလုပ်လိုက်၊ နောက်တစ်ကြိမ်မှာ တစ်မျိုးလုပ်လိုက် ဆိုတဲ့အခါကျတော့ နောက်ပိုင်းကျတော့ ကျွန်တော်တို့ မလုပ်နိုင်တဲ့အခါမှာ ဥပဒေအရရော၊ ဘာအရရော ဒီစာတွေ တင်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒါဆောင်ရွက်နေတဲ့ လုပ်ငန်းတွေဟာ အများကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ဥပဒေတစ်ခုကို ကိုင်တွယ်ပြီးတော့ ဒါ စနစ်တစ်ခုကို ကျင့်သုံးမယ်ဆိုရင် အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး ညီညွတ်မျှတသော ဥပဒေတစ်ခုကို ပြဋ္ဌာန်းပြီးတော့မှ ဆောင်ရွက်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဒါဟာ လိုလားတဲ့ဟာမျိုး ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ မှတ်တမ်းတင်မယ်ဆိုရင်လည်း အမှန်တကယ်နေထိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များကိုသာလျှင် ကျွန်တော်တို့ ဆောင်ရွက်ပြီးတော့ ဒါတော်မီအချိန်ကိုက် လာရောက် ပြီးတော့ နေထိုင်တဲ့ သူများကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ ဒါ ဥပဒေအရ ဒါကို စီမံဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ လိုအပ်တယ်ဆိုတဲ့ ဟာလေးကို ကျွန်တော်တို့ ဒါတင်ပြချင်ပါတယ်။ နောက်တစ်ခုက ကျွန်တော်တို့ ဒါ တင်ပြချင်တာကတော့ ဘာလဲဆိုရင် အောက်ခြေက ကျွန်တော်တို့ တင်ပြချက်များကိုလည်း မှန်မှန်ကန်ကန် တင်ပြဖို့ဆိုတဲ့အချက်၊ ကျွန်တော် ဒါလေးလည်း တင်ပြချင်ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုရင် အောက်ခြေမှာ ကျွန်တော်တို့ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်း၊ သို့သော် အောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ အကုန်လုံးက လုပ်ကိုင်စားသောက်လို့ မြေဟာ ကုန်နေပါပြီ။

သို့သော်လည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ အပေါ်ပိုင်းက ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင် ဒီဟာတွေသည် အကုန်လုံးသည် ကျွန်တော်တို့ သစ်တောတွေ ဖုံးမယ်၊ အလွတ်အလပ်တွေ ရှိတယ်လို့ပဲ ထင်ပြီးတော့ တကယ်ဖြစ်ရပ်အမှန်မှာ ရှင်းလို့မရနိုင်တဲ့ ပြဿနာတွေ အများကြီးရှိပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဥပမာအားဖြင့် ကျွန်တော်တို့ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေတုန်းက ကျွန်တော်တို့ ဒီတပ်ကုန်းမြို့နယ်ထဲမှာ ကျွန်တော်တို့ ကျောက်ဖျာဆိုတဲ့ ရွာတစ်ရွာရှိပါတယ်။ အဲဒီကာလက လူကြီးတွေက ကျွန်တော်တို့ ငှက်ပျောပင်စိုက်တာကို မကျေနပ်တဲ့အတွက်၊ မကြိုက်တဲ့အတွက် တပ်ကုန်းမြို့နယ် သီးနှံစိုက်တဲ့ ဧရိယာစာရင်းမှာ ငှက်ပျောတစ်ပင်မှကို မရှိတာပါ။ စာရင်းအရ။ မရှိသော်လည်းပဲ ကျွန်တော်တို့ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်တို့ အဲဒီကာလကတည်းကနေပြီးတော့ ကျောက်ဖျာဆိုတဲ့ရွာက နေ့စဉ်ထွက်နေတဲ့ ငှက်ပျောခိုင်က ရာချီပြီးထွက်နေပါတယ်။ ရာချီ ထွက်နေတဲ့အခါကျတော့ ဒါကြီးကို ကျွန်တော်တို့ ဒါရမည်းသင်းလောက်အထိ ပို့နေတဲ့ကိစ္စရပ်မှာ ဘာဖြစ်လို့လဲ။ အပေါ်ကို ကြောက်တဲ့အတွက် အောက်က အမှန်အတိုင်း မတင်ပြကြပါဘူး။

အဲဒါနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကတော့ ဘာကိုတင်ပြချင်လဲဆိုရင် တစ်ချိန်ကျရင် ဒီဒေသတွေဟာ လွတ်လပ်မှုရှိနေတယ်လို့ လူကြီးတွေ ထင်သွားရင် ပြဿနာ ရှိနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ခင်ဗျားတို့အောက်မှာ ငှက်ပျောပင်တွေ ရှိနေတယ်ဆိုတာကို အမှန်အတိုင်းတင်ပြပါဆိုပြီးတော့ တင်ပြလိုက်တဲ့အတွက် ဒီဧရိယာတွေဟာ ငှက်ပျောဧရိယာဆိုပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒါစာရင်းကို ထပ်ထည့်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီတော့ တစ်ခါတရံမှာလည်း အောက်ခြေကနေပြီးတော့ အမှန်အတိုင်းတင်ပြတာတွေသည် ဖြစ်ရပ်မှန် ဖြစ်တယ်ဆိုရင်လည်း အထက်က လက်ခံပြီးတော့ ဒါကိုအကောင်းဆုံး ဖြေရှင်းကြမလဲဆိုတဲ့ ဒီဖြေရှင်းချက်ကလေးတွေနဲ့ လုပ်မယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ဒါ ကောင်းမွန်သောအရာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ အကြံပြုတာကတော့ (၁) ဒီခါတော်မီလုပ်နေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ ရှိတယ်ဆိုရင်လည်း ဒါကို စာရင်းကို လုပ်ပေးဖို့ အမှန်အတိုင်း ကျွန်တော်တို့ဒါ ဆောင်ရွက်ပေးဖို့နဲ့ အောက်ခြေက အဆင့်ဆင့်တင်ပြတဲ့ ဟာတွေသည် မှန်ကန်တယ်လို့ ဖြစ်တယ် ဆိုရင်လည်း အပေါ်ကနေပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ဒါကို ပြင်ဆင်ပြီးတော့ ဒါပြောင်းလဲဆောင်ရွက်ပေးဖို့ ကျွန်တော် အကြံပြုလိုပါတယ်။ ကျွန်တော့်ရဲ့ အကြံပြုချက်ကို နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၅:၀၀။

ဥက္ကဋ္ဌ ။ (၁၅)မိနစ် ခေတ္တရပ်နားပါ့မယ်။

အချိန်၊ ၁၅:၀၀။

အခမ်းအနားမှူး ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ

ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး ။ အားလုံး ထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

[အစည်းအဝေးကို (၁၅:၀၀) နာရီအချိန်တွင် ခေတ္တရပ်နားပြီး (၁၅:၁၅) နာရီ အချိန်တွင် ပြန်လည်ကျင်းပပါသည်။]

အချိန်၊ ၁၅:၁၅။

အခမ်းအနားမှူး ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များခင်ဗျား။

အစည်းအဝေး ပြန်လည်စတင်တော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ကြွရောက်လာပါပြီ ခင်ဗျား။

[အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌ သည် ဥက္ကဋ္ဌ အတွက် သတ်မှတ်ထားသည့် စင်မြင့်ပေါ်သို့ ကြွရောက်နေရာယူပါသည်။]

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံးထိုင်နိုင်ကြပါပြီခင်ဗျား။

အချိန်၊ ၁၅:၁၅။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)မှ ဒေါ်ခင်ဝိုင်းကြည် ဆွေးနွေးနိုင်ပါပြီ။

အချိန်၊ ၁၅:၁၅။

ဒေါ်ခင်ဝိုင်းကြည်၊ ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၁)။ ။ ရိုသေလေးစား အပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနှင့်တကွ အားလုံးပဲ စိတ်၏ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်၏ကျန်းမာခြင်းနဲ့ ပြည့်စုံကြပါစေလို့ မေတ္တာပို့သရင်းနဲ့ ဂါရဝပြုအပ်ပါတယ်။ ကျွန်မကတော့ ရန်ကုန်တိုင်း၊ မဲဆန္ဒနယ်မြေအမှတ်(၁)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဒေါ်ခင်ဝိုင်းကြည် ဖြစ်ပြီး ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ ဦးစောတော်ပလဲ တင်သွင်းသော ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနက သတ်မှတ်ထား သော ကြိုးဝိုင်း ကြိုးပြင် ကာကွယ်တောအတွင်း ပါဝင်သွားသော လယ်ယာခြံမြေ ဥယျာဉ်နှင့် ကျေးရွာများအား ပြန်လည်လုပ်ကိုင်စားသောက် နေထိုင်ခွင့်ပြုပါရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို လေးလေးနက်နက် ထောက်ခံဆွေးနွေးသွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်မကတော့ စောစောက ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးက ခွင်းချက်နဲ့ ထောက်ခံ သွားပေမယ့် ကျွန်မကတော့ ဒီမှာ ဦးစောတော်ပလဲ က ကျွန်တော်တို့ ဒေသခံများထဲမှာ မြေနေရာဦးပြီး ပြန်ရောင်းစားသူလည်း မရှိပါလို့လည်း ဖော်ပြထားပါတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်မက ခွင်းချက်မရှိ ထောက်ခံမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ရိုသေလေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ အဆိုရှင် တင်ပြခဲ့သော စာရင်းဇယားများအရ သံတောင်မြို့နယ် တစ်မြို့နယ်လုံးရဲ့ မြေဧရိယာဟာ (၉)သိန်းကျော်ရှိပြီး အချို့နေရာများမှာ မတ်စောက်သော တောတောင်များရှိပြီး ကျောက်တောင်များ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် စိုက်ပျိုးရေး ဆောင်ရွက်၍ မရသော မြေများဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားပါတယ်။ အကြောင်းအမျိုးမျိုးဖြင့် သိမ်းယူခံရသောကြောင့် ဥယျာဉ်ခြံမြေများ များစွာ ပါသွားကြောင်းနဲ့ မြေစာရင်းဦးစီးဌာနမှ ယခင်က ဆောင်ထားသော ပြေစာများ ပယ်ဖျက်လိုက်တဲ့အတွက် ပြည်သူများ ခြံမြေဥယျာဉ်မဲ့ ဖြစ်သွားပြီး အထူးစိုးရိမ်ကြောင့်ကြနေကြသည့်အပြင် သစ်တော ကြိုးဝိုင်းဧရိယာများ ထပ်မံတိုးချဲ့ရန် သတ်မှတ်လိုက်တဲ့အတွက်လည်း ထပ်ပြီးတော့ ကျေးလက်နေပြည်သူများ အလွန်စိုးရိမ် ကြောင့်ကြလျက် ရှိကြောင်း သိရပါတယ်။ အဆိုရှင်၏ ဖော်ပြချက်အရ မြို့နယ်အတွင်းမှ လူနေ ရွာမြေများအပြင် စိုက်ပျိုးနေသော မြေများလည်း အသိမ်းခံရသဖြင့် နေရန်နဲ့ စီးပွားရှာရန်ပါ ကြပ်တည်းကျဉ်းမြောင်းသောကြောင့် ခေတ်အဆက်ဆက်က ပိုမိုသိမ်းယူလာခြင်းများကြောင့်လည်း တစ်စထက် တစ်စ နေရေး၊ စီးပွားရှာဖွေရေး ခက်ခဲလာကြောင်း ဖော်ပြထားပါတယ်။

၁၈၈၅ ခုနှစ် အင်္ဂလိပ်လက်ထက်ကစပြီးတော့ ၁၉၉၅ ခုနှစ် တပ်မတော်အစိုးရ လက်ထက်အထိ သိမ်းယူခဲ့သော ကြိုးဝိုင်းဧရိယာမှာ သံတောင်ကြိုးဝိုင်း၊ နောက် ရောင်းမငယ် ကြိုးဝိုင်း၊ မဲတင်းတိမ် ကြိုးဝိုင်းများ စုစုပေါင်း (၅၅၁၀၄.၈၇) ဧက ရှိပြီးတော့ စတုရန်းမိုင်အနေနဲ့ (၈၆.၁၀) စတုရန်းမိုင် ဖြစ်ပြီး ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများမှာတော့ ဆင်ဖြူတောင်၊ မြစ်ငံချောင်း၊ ယောက်သမချောင်း၊ မိတ်သလင်တောင် တို့ကိုတော့ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောအဖြစ် ၁၉၉၉ ခုနှစ်မှ ၂၀၀၃ ခုနှစ်အထိ သိမ်းယူခဲ့တာဖြစ်တယ်လို့ ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဧကစုစုပေါင်း နှစ်သိန်းခွဲကျော် ဖြစ်ပြီး စတုရန်းမိုင်မှာတော့ လေးရာကျော်၊ (၄၀၄.၇၁) ရှိပါတယ်။ တစ်မြို့နယ်လုံးရဲ့ဧက က သုံးသိန်းကျော် စတုရန်းမိုင် ဧက သုံးသောင်းကျော် ဧက က (၃၁၄၁၈၆.၈၇) ဧက နောက် (၄၉၀.၉၁) စတုရန်းမိုင် ရှိပါတယ်။ ဒါဟာ သိမ်းတာပါ။ ဦးစွာတင်ပြခဲ့သလို သိမ်းယူခံရသည့် လူနေ ကျေးရွာများနှင့် ဥယျာဉ်ခြံမြေ၊ လယ်ယာမြေများ တစ်စထက် တစ်စ ပိုမိုကျယ်ပြန့် လာပြီးတော့ လူဦးရေကလည်း တစ်နေ့တစ်ခြားပိုမို များပြားလာတဲ့အတွက် နောင်လာမယ့် အနှစ်(၅၀) လောက်မှာ ဆိုလိုရှိရင်တော့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုဖို့ မြေနေရာများ လုံးဝ မရှိတော့မှာလည်း အထူးစိုးရိမ်နေကြပါသဖြင့် ပြည်သူများရဲ့ ရင်ဆိုင်နေရတဲ့ နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများကို

ပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ရန် ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးဌာနမှ မြို့နယ်တိုင်းမှာ ကြိုးဝိုင်း ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများအတွင်း ပါဝင်သွားသော လယ်ယာခြံမြေ ဥယျာဉ်နှင့် ကျေးရွာများအား ကွင်းဆင်းလေ့လာစိစစ်ပြီး နစ်နာခဲ့သော ကျေးလက်ပြည်သူ များအား ပြန်လည်လုပ်ကိုင် စားသောက်နေထိုင်ခွင့်ပြုပါရန်သာ အဆိုပြု တင်ပြထားပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင်။ ကျွန်မတို့ရဲ့ နိုင်ငံတော်သစ်ကြီးမှာ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး၊ အလုပ်လက်မဲ့ လျော့နည်းပပျောက်ရေးနဲ့ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေးဆိုတဲ့ ရည်မှန်းချက်တွေကို အထူးအလေးအနက်ထား ဆောင်ရွက်နေတဲ့အချိန် ဖြစ်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၁ ကလည်း နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူများ အလုပ် လက်မဲ့ နည်းပါးစေရန် တတ်နိုင်သမျှ ကူညီဆောင်ရွက်ရမည်လို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပြီး ပုဒ်မ ၃၆ (ဃ) မှာလည်း စီးပွားရေးဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံပိုင် သိမ်းယူခြင်းမပြုလို့ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။ မြေပြင် ပကတိအခြေအနေကို ဆင်းပြီးတော့ မကြည့်ဘဲ မြေပုံအရ သိမ်းယူလိုက်လို့ ပါလာမယ့် လူနေ ကျေးရွာများ၊ လယ်မြေများ၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေများကို မူလကတည်းက မြေပြင်အခြေအနေ ဆင်းကြည့်ပြီးမှ ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အတွင်းမှာ တရားဥပဒေစိုးမိုးမှု အားနည်းခဲ့လို့၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အားနည်းခဲ့လို့ အခုအချိန်မှာ မလိုလားအပ်တဲ့ ပြဿနာတွေ များပြားလျက် ရှိတာကိုလည်း တွေ့နေရပါတယ်။ လုပ်ငန်းတစ်ခုကို ဆောင်ရွက်တဲ့အခါ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်တဲ့ နောက်ဆုံး ရလဒ်ကို ကြိုတင်စိစဉ် စိစစ်ပြီးမှ ဆုံးဖြတ် ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်။ စေ့စပ် သေချာစွာ ဝေဖန်သုံးသပ်မှု မပြုခဲ့ဘူးဆိုရင် နောက်ဆုံးရလဒ်ရဲ့ အကျိုးဆက်ဟာ အမြတ် မဟုတ်ဘဲ အရှုံးလည်း ဖြစ်နေနိုင်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်နဲ့ နိုင်ငံသားကြားမှာ၊ အထူးသဖြင့် အချို့သော ပြည်သူလူထုနဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ကြားမှာ အားကိုးယုံကြည်မှုရှိဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဝေဒနာဖြစ်ရင် သက်သာအောင် လုပ်ပေးမှ ယုံကြည်မှုရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဝေဒနာကို ကုစား မပေးဘဲ ပိုပြီးခံစားရအောင် လုပ်ရင်တော့ အကောင်းမဟုတ်ဘဲ အဆိုးပဲ အဖတ်တင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။ နိုင်ငံတော်မှ ပြည်သူတို့ရဲ့ အခြေခံလိုအပ်ချက်များအား အတတ်နိုင်ဆုံး လိုက်လျော ဖြည့်ဆည်း ပေးသင့်ကြောင်းလည်း ဆွေးနွေးတင်ပြလိုပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင့်။ မြေသိမ်းဆည်းမှုများတွင် အားနည်းချက် အချို့ကြောင့် စားကျက်မြေများလည်း သိမ်းဆည်းခံရတဲ့အထဲ ပါမယ်လို့ ထင်ပါတယ်။ စားနပ်ရိက္ခာ ဖူလုံရေးနဲ့ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု လျော့ချရေး ဆောင်ရွက်နေဆဲမှာပဲ ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်က အညာဒေသမှာ ကျွဲ၊ နွားများ ကျွဲစာ၊ နွားစာ ရှားပါးသော ဒဏ်ကြောင့် အခြားဒေသများမှ မြက်ခြောက်များ၊ ကောက်ရိုးများ စသဖြင့် ကျွဲ၊ နွားများ ကျွဲစာ၊ နွားစာများကို ကားများဖြင့် သယ်၍ အရောင်းအဝယ် ဈေးကွက်တစ်ခု ဖြစ်ခဲ့ ကြောင်း သိခဲ့ရပါတယ်။ ဒါက ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်က ဖြစ်ပါတယ်။ အခုနှစ်လည်း ပြီးခဲ့တဲ့တစ်ပတ်ကပဲ စားကျက်မြေများ နည်းပါးလာသဖြင့်၊ ရှားပါး လာသဖြင့် ကျွဲ၊ နွားများ အစာရေစာ စတင်ရှားပါးစ ပြုနေပြီဖြစ်ကြောင်း ကြားသိခဲ့ရပါတယ်။

ဤသို့သော အခက်အခဲ အကြပ်အတည်းကို နိုင်ငံတော်မှ မည်သို့ဆောင်ရွက်ပေးရန် အစီအစဉ်ရှိကြောင်း မေးလိုခဲ့ပါတယ်။ စကားပြောတတ်တဲ့လူဟာ လိုအပ်ချက်ကို နည်း အမျိုးမျိုးနဲ့နိုင်ငံတော်ကို တောင်းဆိုနိုင်သော်လည်း စကားမပြောတတ်တဲ့ လူစကား မပြောတတ်တဲ့ ယခုကဲ့သို့သော ကျွဲ၊ နွား သတ္တဝါများကို စားနပ်ရိက္ခာမှ မပြည့်စုံတဲ့အခါ၊ လိုအပ်တဲ့အခါ စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံမှုကို ဆောင်ရွက်ပေးဖို့တာဝန်၊ နိုင်ငံတော်မှာ တာဝန်မရှိဘူးလားလို့လည်း ကျွန်မ စဉ်းစားမိပါတယ်။

လေးစားအပ်ပါသော ဥက္ကဋ္ဌကြီးရှင့်။ မြေသိမ်းသဖြင့် လယ်မဲ့ခြင်း၊ ယာမဲ့ခြင်း ဥယျာဉ်ခြံမြေမဲ့ခြင်း၊ နေအိမ် ရွာမြေမဲ့ခြင်း၊ အလုပ်လက်မဲ့ခြင်း၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးလာခြင်းများကို ယခုမှ ပိုမိုကြားသိ မြင်တွေ့လာရပါသည်။ မည်သည့်အချိန်က ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဖြစ်စေ ယခုအချိန်တွင်တော့ တိုးပွားလာမည့် အနာဂတ် လူဦးရေအတွက် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေး၊ အလုပ်လက်မဲ့ပပျောက်ရေး၊ ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး၊ ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး တို့ကို အကောင်အထည်ဖော် ပံ့ပိုးသောအားဖြင့် ဥယျာဉ်ခြံမြေ လူနေအိမ်ခြေနှင့် လယ်မြေ၊ ယာမြေ သိမ်းယူခြင်းများအား လွယ်လင့်တကူ မလုပ်သင့်တော့ကြောင်း ဆွေးနွေး တင်ပြလို ပါတယ်။

သို့သော်လည်းပဲ အစိုးရကလည်းပဲ ယခုအခါမှာ ဒီ ကျေးလက်နေ ပြည်သူများရဲ့ ဘဝတိုးတက်ရေးကို သူက ဆောင်ရွက်လျက်ရှိတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရပါတယ်။ ဆောင်လည်း ဆောင်ရွက်သင့်ပါတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က ထောက်ခံတယ်။ ဒါကြောင့်မို့လို့ အစိုးရဌာနအနေနှင့်သော်လည်းကောင်း၊ သစ်တောဝန်ကြီးဌာနတစ်ခုတည်းနှင့် မဟုတ်ဘဲနဲ့ အစိုးရဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးကလည်း ကျေးလက်နေပြည်သူများရဲ့ ခက်ခဲသော အခက်အခဲများ၊ ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ ညွှန်ကြားစာနှင့်အမိန့်များ ရှိပါက ကျေးလက်နေ ပြည်သူများအတွက် ဒီ အဟန့်အတား ဖြစ်စေသော ပြင်ဆင်ချက်များကို ပြုပြင်ရန် လိုအပ်ပါတယ်လို့ ကျွန်တော် အကြံပြုဆွေးနွေးလိုပါတယ်။

ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။ ယခုအခါမှာ ကျေးလက်နေ ပြည်သူများနဲ့ တစ်တိုင်းပြည်လုံး လူဦးရေတိုးပွားလာသည့်အလျောက် ကျေးရွာများမှာ ယခင်က အိမ်ခြေ (၂၀)၊ (၅၀)က နှစ်ဆ အခုဆိုရင် အိမ်ခြေ (၁၀၀)၊ (၂၀၀)အထိတောင် တိုးပွားလာပြီး အိမ်ခြေတိုးပွားတဲ့အပြင် ဒီရွာတစ်ရွာ (၁၀)အိမ်၊ အိမ်(၂၀) စသဖြင့် ရွာများလည်း တိုးပွားလာတာတွေ့ရတဲ့အတွက် ဒီအစိုးရ မူလသတ်မှတ်တဲ့ ကြိုးဝိုင်းနဲ့ ကြိုးဝိုင်းအတွင်းမှာ နေတဲ့သူလည်း ရှိတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကြိုးဝိုင်းအတွင်းမှာ သစ်တောဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့လည်း ဒီပြဿနာဖြေရှင်းတဲ့အခါမှာ အခက်အခဲ လတ်တလောရှိမယ်ဆိုတာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရှိရမှာဖြစ်ပါတယ်။ ဥက္ကဋ္ဌကြီးခင်ဗျား။

ဥပမာ ကျွန်တော်တို့ ချင်းပြည်နယ်မှာရှိတဲ့ နတ်မတောင်ဟာ ဧရိယာအကျယ်အဝန်း အင်မတန် ကျယ်ဝန်းပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်လက်ထက်ကတည်းက သတ်မှတ်တဲ့ဧရိယာ အရင်တုန်းက ဝိတိုရိယသစ်တောကြိုးဝိုင်းလို့ သတ်မှတ်တယ်။ နောင်ကျမှ ကျွန်တော်တို့ တဖြည်းဖြည်း ပြင်လာ ပြီးတော့ နတ်မတောင်ကြိုးဝိုင်း အမျိုးသားဥယျာဉ်ဧရိယာရယ်လို့ သတ်မှတ်တယ်။ နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ်ဟာ ကန်ပက်လက်မြို့နယ်၊ မင်းတပ်မြို့နယ်၊ မတူပီမြို့နယ် (၃)မြို့နယ်လုံးကို လွှမ်းခြုံထားပါတယ်။

အရင်တုန်းက အဲဒီမတူပီမြို့နယ်နဲ့ မင်းတပ်မြို့နယ်မှာ ကားလမ်း ကောင်းကောင်းတောင် မပေါက်သေးဘူး။ အခုအခါ ကားလမ်းပေါက်တဲ့အခါမှာ အဲဒီကြိုးဝိုင်းအတွင်း တောက်လျှောက် ကားလမ်းပေါ်မှာလည်း ရွာတွေ တောက်လျှောက်ရှိနေကြတဲ့အခါမှာ ကြိုးဝိုင်းမှာရှိတဲ့ သဘာဝ သစ်ပင်တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များလည်း လုံခြုံမှု မရှိတာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရပါတယ်။ နောက်ပြီးတော့ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိတဲ့ သစ်ပင်နဲ့ ကျေးရွာများဟာလည်း ကြိုးဝိုင်းအတွင်းမှာ

တိုးချဲ့ပြီးတော့ တခြားနေရာမှာလည်း ကားလမ်းမပေါ်မှာ ကြိုးဝိုင်း အတွင်းမှာ နေလာတာ တွေ့ရတဲ့အတွက် တောင်ယာခုတ်ခြင်း၊ ခြံမြေလုပ်ခြင်းဟာလည်း နဂိုကထက် တိုးတက်လာတာ တွေ့ရတယ်။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ သစ်တောဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့သော်လည်းကောင်း၊ ကျွန်တော်တို့ ပြည်သူများ စဉ်းစားစရာက ဒီ တောင်ယာတို့၊ ဥယျာဉ်ခြံမြေတို့ မလုပ်ဘူး ဆိုရင်လည်း လုပ်စရာကို မရှိဘူး။ ရွာတွေတိုးချဲ့တာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ မလုပ်ဘူး ဆိုရင်လည်း ဒီဟာ တားမြစ်လို့လည်း မရ။ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာနကလည်း တားမြစ်မိန့် မရှိဘူး။ အဲဒီတော့ နေရာအနှံ့မှာ ကျွန်တော်တို့ ချင်းတောင်မှာ အခု နတ်မတောင် အမျိုးသားဥယျာဉ် ဧရိယာအတွင်းမှာ ရွာများ၊ တောင်ယာများရှိပါတယ်။ တချို့ တောင်ယာများဟာ ဘိုးဘွားပိုင် ဓားမဦးချကတည်းက စတင်လုပ်ဆောင်ရတဲ့ တောင်ယာများလည်း အဲဒီကြိုးဝိုင်းထဲမှာ တိုးချဲ့တဲ့ အထဲမှာ ထည့်သွင်းတာပါတယ်။ တချို့ရွာများလည်း ပါလာတာ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီရွာများ ကြိုးဝိုင်းအတွင်း ဖယ်ရှားဖို့ မူလပိုင်ရှင်ဖြင့် နတ်မတောင်ယာများ ဖယ်ရှားဖို့ဆိုတာ အဲဒီမြို့နယ်မှာ တော်တော်လေး အခက်အခဲတွေ့ရပါတယ်။ ပြည်နယ်အစိုးရများကလည်း ဒီဥစ္စာကို ကွင်းဆင်း လေ့လာနေတယ်လို့ ကြားသိရပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ဘယ်လို အခြေအနေရှိတယ်ဆိုတာ မသိရသေးဘူး။

ဒါကြောင့်မို့လို့ ကျွန်တော်တို့ ဒီအခက်အခဲတွေကို ကျော်လွှားနိုင်အောင် အစိုးရ ကြိုးဝိုင်းများကို ကျေးရွာနဲ့ (၄)(၅)မိုင် ကွာဝေးတဲ့နေရာထိ နောက်ဆုတ်ပေးပြီး သတ်မှတ်ပေး သင့်ရင်တော့ ကောင်းတယ်ဆိုတဲ့အကြောင်း ကျွန်တော် အကြံပြုပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော့်ရဲ့ ထင်မြင်ချက်ပါ။ ဒါမှသာ ကျေးရွာများနဲ့ ဒီ လုပ်သားပြည်သူများ လုပ်ကိုင် စားသောက်ခြင်းဟာ လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရှိပြီးတော့ ချောင်ချောင်လည်လည် လုပ်ကိုင်စားသောက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက် ဒုတိယအကြံပြုချင်တာက ကျွန်တော်တို့ ချင်းတောင်မှာ ရှိတဲ့ ရွာတွေမှာ ပေါက်တဲ့ သစ်ပင်ကလည်း အသုံးမဝင်တဲ့ သစ်ပင်တွေ များပါတယ်။ အဲဒီသစ်ပင်အစားကိုလည်း နှစ်ရှည်ပင်များဖြစ်တဲ့ လိမ္မော်၊ သရက်ပင်တို့၊ မျောက်ငိုပင်တို့၊ ပင်လယ်အုန်းပင်များကို အစားထိုး စိုက်ပျိုးနိုင်ရင်လည်း အကျိုးဖြစ်ထွန်းမယ်လို့ ကျွန်တော် အကြံပြုလိုပါတယ်။ ဒါကတော့ အကြံပြု ဆွေးနွေးခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဦးစောတော်ပလဲ တင်ပြတာနဲ့ ကျွန်တော် တင်ပြတာကတော့ မတူပါဘူး။ သူတို့ ဦးစောတော်ပလဲ တင်ပြချက်က စိမ်းလန်းစိုပြည် လျက်ရှိပြီးသော ဥယျာဉ်ခြံမြေများဆိုတာက ကျွန်တော် တော်တော်လေး သဘောသဘာဝကျ

ပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဥယျာဉ်ခြံမြေဆိုတာ ကွမ်းယာပင်၊ အုန်းသီးပင်၊ သံပုရာပင်၊ လက်ဖက်ပင်စသဖြင့် စိမ်းလန်းစိုပြည်တာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရတယ်။ အဲဒီခြံထဲကို ကြိုးဝိုင်းက ဝင်လာတဲ့အတွက် ကြိုးဝိုင်းတွေကို ကြိုးဝိုင်းကြောင့် အဲဒီဥယျာဉ်ခြံမြေ စိမ်းလန်းစိုပြည်တဲ့ဥစ္စာကို လုပ်ကိုင်ခွင့်မရဘူးလို့ အဆိုရှင်က တင်ပြလာတဲ့အခါမှာ ဒါကတော့ ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့လည်း စဉ်းစားပေးသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော် တင်ပြတယ်။ ဒါမှမဟုတ်လို့ရှိရင်လည်း မူလအဆိုရှင်က တင်ပြတဲ့ ဥယျာဉ်ခြံမြေပိုင်ရှင်များကို ပြန်လည်ပြီးတော့ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးပြီး နောက်နောင် သစ်တော ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့လည်း ကြိုးဝိုင်းများကို တိုးချဲ့မယ်ဆိုရင် ကျေးရွာနေ လူနေနဲ့ ဝေးရာဘက်ကို တိုးချဲ့သင့်ပါကြောင်း အကြံပြုရင်း ဦးစောတော်ပလဲ ၏ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ကျွန်တော် ထောက်ခံဆွေးနွေးပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၅:၃၆။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အဆိုနှင့် စပ်လျဉ်းပြီး ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးက ပြန်လည်ဆွေးနွေးရန်ရှိပါက ဆွေးနွေးဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၅:၃၆။

ဦးဝင်းထွန်း(ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၊ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ မင်္ဂလာအပေါင်းနဲ့ ပြည့်စုံပါစေလို့ နှုတ်ခွန်းဆက်သအပ်ပါတယ်။ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)မှ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဦးစောတော်ပလဲ ရဲ့ သစ်တောကြိုးဝိုင်းကြိုးပြင် ကာကွယ်တောများအတွင်းမှာ ပြန်လည်စိစစ်ပြီးတော့ အမှန်တကယ် နစ်နာသွားတဲ့ တောင်သူလယ်သမားများရဲ့ ဥယျာဉ်ခြံမြေများကို ပြန်လည် နေထိုင်လုပ်ကိုင် ခွင့်ပြုရန် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို တိုက်တွန်းတယ်ဆိုတဲ့ အဆိုကို ရှင်းလင်းတင်ပြမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်လို့ ရှင်းလင်းတင်ပြခြင်းမပြုမီမှာ ဒီအဆိုအပေါ်မှာ ကျွန်တော့်အနေနဲ့ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ပြီးတော့ ပြောကြားသွားမှာ မဟုတ်ပါဘူး။

သို့သော်လည်းပဲ ကြိုးဝိုင်းကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများ ဖွဲ့စည်းတယ်ဆိုတဲ့ ဥစ္စာ ဒါ ကျွန်တော်တို့ ဝန်ကြီးဌာနအတွက်တော့ အင်မတန် အရေးကြီးတဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်ကြီးတစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးများနဲ့ သက်ဆိုင်မှု မရှိဘဲနဲ့ နိုင်ငံတော်ရဲ့ ရေရှည်အနာဂတ် မျိုးဆက်များအထိ သစ်တောသယံဇာတများ၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ၊ အရှည်သဖြင့် ကျွန်တော်တို့ လက်ထက်မှာတင် မဟုတ်ဘဲနဲ့ နောင်မျိုးဆက်များအဆင့်ထိကို တည်တံ့နိုင်အောင်၊ ရှင်သန်ကြီးပွားနိုင်အောင် ဒါ ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ ဥပဒေနဲ့ ကာကွယ်ပေးရမယ့် တာဝန်ကြီးက အင်မတန်မှ ကြီးလေးတဲ့အတွက်ကြောင့်မို့ ကြိုးဝိုင်း/ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများ ဖွဲ့စည်းခြင်းလုပ်ငန်းက ကျွန်တော်တို့ ဝန်ကြီးဌာနအတွက်တော့ ကြီးမားသော ရည်မှန်းချက်များနဲ့ အဓိကကျသော လုပ်ငန်းတာဝန်တစ်ရပ် ဖြစ်တယ်လို့ ကြိုတင်ပြီးတော့ တင်ပြလိုပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးဌာနအနေနဲ့ သစ်တောသယံဇာတအရင်းအမြစ်များ ထာဝစဉ် တည်တံ့စေဖို့၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများနဲ့ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ဖို့နဲ့ ပြည်သူပြည်သား များရဲ့ အခြေခံ စားဝတ်နေရေးဆိုင်ရာ လိုအပ်ချက်များကို ဖြည့်ဆည်းပေးနိုင်ဖို့၊ နိုင်ငံတော်ရဲ့ စီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စသည့်အချက်များကို အလေးထားပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ ထိန်းညှိ ချိန်ဆပြီးတော့ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါတယ်။

သစ်တောများ စီမံအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်ရာမှာ ပိုမိုပြီးတော့၊ ထိရောက်ပြီးတော့ အကျိုးရှိစေရန်အတွက် ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများကို ရေ၊ မြေ ထိန်းသိမ်းကာကွယ် ခြင်း၊ အပူပိုင်းဒေသထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း၊ ဒီရေတောများ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း၊ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲများ ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ခြင်း၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ စဉ်ဆက်မပြတ် ထုတ်ယူသုံးစွဲနိုင်ရန် ပြုစုထိန်းသိမ်းခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများ စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ အခုလိုမျိုး ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော များကို ဖွဲ့စည်းခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများ ဖွဲ့စည်းရာတွင် ကြေးတိုင်အဖွဲ့များဖြင့် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်း၍ စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင်လျက်ရှိသော လယ်ယာ၊ ဥယျာဉ်ခြံများကို ချန်လှပ်ပေးခဲ့ခြင်း၊ သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ ထုတ်ယူရန် ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်များ ခွင့်ပြုပေးခဲ့ခြင်းများ စိစစ်ဆောင်ရွက် ပေးခဲ့ရပါတယ်။ သို့သော်လည်းပဲ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်စဉ်က နယ်မြေလုံခြုံရေးနဲ့ ဆက်သွယ်ရေး

အခြေအနေများအရ အသေးစိတ် ကွင်းဆင်းဆောင်ရွက်နိုင်မှု မရှိဘဲ အခက်အခဲ ချို့ယွင်း အားနည်းမှုများလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ ထို့အပြင် ကြိုးဝိုင်းဖွဲ့စည်းစဉ် ဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနဲ့အညီ စနစ်တကျ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု အားနည်းနိုင်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ နှစ်ကာလကြာရှည်လာသည်နှင့်အမျှ တိုးပွားလာတဲ့ လူဦးရေကြောင့်လည်း ဒေသခံများအနေဖြင့် နေထိုင်လုပ်ကိုင်စားသောက်ရန် မြေလိုအပ်ချက်များ ရှိလာမည် ဖြစ်ကြောင်းလည်း အမှန်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အမျိုးသားလွတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်ကြီး အဆိုမှာ ဖော်ပြထားတဲ့အတိုင်းပဲ သံတောင်မြို့နယ်အတွင်းမှာ ကြိုးဝိုင်း(၃)ခု၊ ဧရိယာအားဖြင့် (၅၅၁၀၄.၈၇) ဧက၊ ကြိုးပြင် ကာကွယ်တော (၄)ခု၊ ဧရိယာအားဖြင့် (၂၅၉၀၈၂)ဧက၊ စုစုပေါင်း(၃၁၄၁၈၆.၈၇)ဧက ရှိပါတယ်။ အဆိုပါ ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ ဆက်စပ်ဌာနများနဲ့ ညှိနှိုင်းသဘောထားရယူပြီးတော့ ဒေသသို့ ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများ ဖွဲ့စည်းမည့် အခြေအနေကို ဖော်ပြပြီး ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်နှင့် သဘောထားများ တောင်းခံခြင်းလုပ်ငန်း၊ ဆိုင်ရာဆိုင်ခွင့်များ စိစစ်သတ်မှတ်ပေးခြင်းလုပ်ငန်း၊ ချန်လှပ်သင့်သည့်ဧရိယာများ ချန်လှပ်ပေးခြင်း စသည့် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများအတိုင်း ကျွန်တော်တို့ စိစစ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

ဥပမာအားဖြင့်ပြောမယ်ဆိုလို့ရှိရင် ဆင်ဖြူတောင်ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော ဖွဲ့စည်းရန် ရည်ရွယ်ကြောင်း ကြေညာစဉ်အခါက ရည်ရွယ်ထားတဲ့ဧရိယာကတော့ စုစုပေါင်း (၇၇၁၀)ဧက ဖြစ်သော်လည်းပဲ ဒေသခံတို့ရဲ့ လယ်ယာမြေ၊ နေအိမ်၊ ပြန့်ကျဲတည်ရှိနေမှုနဲ့ နောင်တိုးပွား လာမယ့် အခြေအနေများအပေါ်မှာ စိစစ်ပြီးတော့ ဧရိယာဧက (၃၄၅၀)ဧကကိုသာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အနေဖြင့် စနစ်တကျ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု စီမံကိန်းများ၊ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုစီမံကိန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်နဲ့ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သစ်တောကဏ္ဍ၊ သတ္တုကဏ္ဍ၊ မြို့ရွာစည်ပင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကဏ္ဍ ကဏ္ဍပေါင်းစုံ ဟန်ချက်ညီညီ ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်စေရန် နိုင်ငံတော်ရဲ့ မြေသယံဇာတကို အကျိုးရှိစွာ ရေရှည်စီမံအုပ်ချုပ် လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ဆိုပြီးတော့၊ ရည်ရွယ်ပြီးတော့ မြေယာခွဲဝေ အသုံးချမှု စိစစ်ဆောင်ရွက်ရေး

ကော်မတီကို နိုင်ငံတော်က ဖွဲ့စည်းတာဝန်ပေး ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ မြေယာခွဲဝေ အသုံးချမှုစီစဉ်ဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီအနေဖြင့် ချမှတ်ထားသည့် ရည်မှန်းချက်တာဝန်များကို စတင်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်ရာ ကြိုးဝိုင်း/ ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများ အတွင်း နေထိုင်လုပ်ကိုင်မှုများအတွက် စုစည်းနေရာချထားပေးခြင်း လုပ်ငန်းကိုလည်း စနစ်တကျ စီစဉ်ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

မြေအသုံးချမှု မူဝါဒ (Land use Policy) နှင့် မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု စီမံချက် (Land use Management Plan) များကို စနစ်တကျ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းပြီးပါက မြေယာဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုများ၊ ဒေသခံပြည်သူများမှ သစ်တောနယ်မြေများအတွင်း ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်သည့် လယ်ယာမြေကိစ္စရပ်များအား အဆင်ပြေစွာ ဖြေရှင်းစီမံဆောင်ရွက်နိုင်မှာ ဖြစ်ပါ တယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှစ၍ ရှေ့ပြေးစာရင်းကောက်ယူမှု လုပ်ငန်းများကိုလည်း စနစ်တကျ ဆောင်ရွက်နေပြီးတော့ ခိုင်မာတဲ့စာရင်းဇယား အချက်အလက်များ ရရှိရေးအတွက် အလေးထား ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။

ထိုကဲ့သို့ မြေအသုံးချမှု မူဝါဒနှင့် မြေအသုံးချမှုဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုစီမံချက်များ စနစ်တကျ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းနိုင်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းစဉ်များ ဆောင်ရွက်နေသည့်နည်းတူ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးမှလည်း ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၁ ရက်စွဲပါ စာအမှတ်ဖြင့် သစ်တော ကြိုးဝိုင်းနှင့် ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများအတွင်းတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဝင်ရောက် နေထိုင်သူများ၊ နှစ်ကာလ အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ဝင်ရောက်အခြေချနေထိုင်သည့် ရွာစုနှင့် အိမ်ထောင်စုများအား စာရင်းကောက်ယူပြီး ကျေးရွာများ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း နေရာချထားပေးရန် လမ်းညွှန်ချက်အရ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီး ဌာနအနေဖြင့် စီမံချက်များကို ရေးဆွဲပြီးတော့ ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ စီမံခန့်ခွဲမှု အောက်တွင်ရှိသော ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင် ကာကွယ်တောများအတွင်းမှာပင် တရားဝင်ပြန်လည်နေရာချထားပေးနိုင်ရေး စီစဉ်ဆောင်ရွက်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၆ ရက်နေ့မှာတော့ တတိယအကြိမ် အထက်တင်ပြပါ မြေယာခွဲဝေအသုံးချမှုစီစဉ်ဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီ အစည်းအဝေးကို ကျင်းပပြီးတော့ ကော်မတီဝင်များနှင့် အထက်ဖော်ပြပါလုပ်ငန်းများကို စနစ်တကျ အကောင်အထည်ဖော်

ဆောင်ရွက်နိုင်မည့် တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်များမှ အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ၊ ဆက်စပ် ဝန်ကြီးဌာနများမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ် သစ်တောတာဝန်ခံ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ၊ စီမံချက်ပါအတိုင်း ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အစီအစဉ်များကို သတ်မှတ်ကာလအတွင်း အချိန်မီ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက်ကို အသေးစိတ် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

မြေပြင်မှာ ကွင်းဆင်းစာရင်း ကောက်ယူခြင်းလုပ်ငန်းကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မတ်လကုန်တွင် အပြီးဆောင်ရွက်မှာဖြစ်ပြီးတော့ စာရင်းကောက်ယူရရှိသော ကိန်းဂဏန်း စာရင်းဇယားများကို လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်ခြင်း၊ အစီရင်ခံစာပြုစုခြင်းနှင့် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့သို့ တင်ပြခြင်း လုပ်ငန်းများကိုလည်းပဲ ဆက်လက်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ချက်၊ သတ်မှတ်ချက် ပြီးလို့ရှိရင် ကြိုဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများ အတွင်းမှာရှိတဲ့ ရွာမြေ၊ လယ်မြေ၊ ယာမြေများကို တရားဝင်နေထိုင် လုပ်ကိုင် စားသောက်ခွင့် ရရှိရေးအတွက် ကျေးရွာသစ်များဖွဲ့စည်းခြင်း၊ မြေယာစီမံခန့်ခွဲခြင်းများနှင့် ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တော များ၏ နယ်နိမိတ်များကို ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ခြင်းတို့ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှ စတင်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်သွားပြီးတော့ ဆောင်ရွက်သွားမှာ ဖြစ်တဲ့အတွက် သက်ဆိုင်သည့်ဝန်ကြီးဌာနများ၊ တိုင်းဒေသကြီး၊ ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် ညှိနှိုင်းပြီးတော့ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

ကြိုးဝိုင်းများ မဖွဲ့စည်းမီကတည်းက အခြေချနေထိုင်၍ ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးလုပ်ကိုင် စားသောက်ခဲ့ကြသူများသော်လည်းကောင်း၊ ကြိုးဝိုင်းဖွဲ့စည်းပြီးသည့်နောက်မှ အကြောင်းကြောင်းကြောင့် ဝင်ရောက်နေထိုင် လုပ်ကိုင်စားသောက်သူများသော်လည်းကောင်း၊ မြေယာခွဲဝေ အသုံးချ စိစစ်ဆောင်ရွက်ရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ပေးအပ်ထားသော တာဝန် ဝတ္တရားများနှင့်အညီ မြေယာအသုံးချခွဲဝေရေး စီမံချက်ပါအတိုင်း လုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆောင်ရွက်ပြီးသောအခါ စနစ်တကျနှင့် အဆင်ပြေစွာ စီမံဆောင်ရွက်ပေးသွားနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပါတယ်။

နိုင်ငံတော်အစိုးရနှင့် မိမိတို့ဝန်ကြီးဌာနအနေဖြင့် ပြည်သူလူထု၏ လိုအင်ဆန္ဒ နှင့်အညီ ဖြစ်ပေါ်လာစေရေးအတွက်ကိုလည်း ဦးတည်ကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ ကျေးလက်နေပြည်သူတို့အနေဖြင့် လုံခြုံသော လူနေမှုဘဝ၊ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြရမှုမရှိဘဲနဲ့ သိက္ခာရှိရှိ၊ စိတ်အေးချမ်းသာစွာ နေထိုင်လုပ်ကိုင် စားသောက်သွားနိုင်မည့် လူနေမှုဘဝကို ဖော်ဆောင်ပေးသွားမှာ ဖြစ်ပါကြောင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။

သို့ဖြစ်ပါ၍ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောဝန်ကြီးဌာနသည် မြေယာခွဲဝေ အသုံးချမှု စိစစ်ဆောင်ရွက်ရေးကော်မတီတွင် ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြု၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့်အညီ ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင် ကာကွယ်တောများအတွင်းတွင် အကြောင်းအမျိုးမျိုး ကြောင့် ဝင်ရောက်နေထိုင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုး အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းပြုနေကြသော ပြည်သူများအတွက် တရားဝင်နေထိုင်လုပ်ကိုင် စားသောက်နိုင်ရေး သက်ဆိုင်သည့်ဝန်ကြီးဌာန များနှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ခရီးအတော်လည်း ရောက်နေပြီ ဖြစ်ပါတယ်။

လာမည့်ဧပြီလအတွင်းမှာ ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင်ကာကွယ်တောများအတွင်းမှာ ကျေးရွာ များကို စုဖွဲ့နေရာချထားပေးခြင်း အပါအဝင် ကျေးရွာသားများအား မြေယာခွဲဝေအသုံးချ စေခြင်းကို အပြီးသတ် ဆောင်ရွက်ပေးရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါတယ်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ အမျိုးသား လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကြီးရဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီး ဌာနက သတ်မှတ်ထားသော ကြိုးဝိုင်း/ကြိုးပြင် ကာကွယ်တောများအတွင်းတွင် အမှန်တကယ် လေ့လာစိစစ်ပြီး နစ်နာခဲ့သော ပြည်သူများအား လုပ်ကိုင်နေထိုင်ခွင့်ပြုပါရန် တိုက်တွန်းကြောင်း အဆိုကို ကျွန်တော်တို့ အစိုးရအနေနဲ့လည်း ဆောင်ရွက်နေပြီဖြစ်တဲ့ကိစ္စတစ်ခု ဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့်မို့လို့ ဒီအဆိုကို အဆိုဖြစ် တင်သွင်းမည့်အစား အမျိုးသားလွှတ်တော်က မှတ်တမ်းတင် ခြင်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ရင်လည်း ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါမည့်အကြောင်း ကျွန်တော်က ရှင်းလင်း တင်ပြအပ်ပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ်။

အချိန်၊ ၁၅:၄၈။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ မူလအဆိုရှင် ဦးစောတော်ပလဲ က သဘောထားပြောပါ။

အချိန်၊ ၁၅:၄၈။

ဦးစောတော်ပလဲ၊ ကရင်ပြည်နယ် မဲဆန္ဒနယ်အမှတ်(၇)။ ။ လေးစားအပ်ပါသော အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးနဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ ခင်ဗျား။ အားလုံးကို မင်္ဂလာပါ။ ကျွန်တော့်ကို အဆိုပြုခွင့်ပြုတဲ့ ဥက္ကဋ္ဌကြီးကို ကျေးဇူးတင်တယ်။ ကျွန်တော့်ကို ထောက်ခံဆွေးနွေးအကြံပြုသွားတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီး (၃)ဦးကိုလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ နောက်ဆုံး ကျွန်တော့်ကို အသေးစိတ် ပြန်လည်ရှင်းပေးတဲ့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးကိုလည်း အထူးကျေးဇူးတင်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရဲ့ ပြန်လည် ရှင်းလင်းတင်ပြချက်အရ ဒီလုပ်ငန်းကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလက စတင်ဆောင်ရွက်ပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလမှာ ပိုပြီးတော့ တခြားဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ဆက်စပ်ဝန်ကြီးဌာနနဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မယ်။ ကျေးရွာ အုပ်စုတွေလည်း ပြန်လည်ဖွဲ့စည်း ပေးမယ်၊ ပြန်ပြီးတော့ ဆောင်ရွက်ပေးမယ်ဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် အထူးကျေးဇူးတင်တယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးရဲ့ အကြံပြုချက်အတိုင်း မှတ်တမ်းတင်ဖို့ ကျွန်တော် သဘောတူပါတယ်။ ကျေးဇူးတင်ပါတယ် အားလုံးကို။ (ဩဘာသံများ)

အချိန်၊ ၁၅:၅၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ ဦးစောတော်ပလဲ ရဲ့ အဆိုကို မူလအဆိုရှင်ရဲ့ ဆန္ဒအတိုင်း အမျိုးသားလွှတ်တော်မှ မှတ်တမ်းတင်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်ပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

**အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌက အမျိုးသားလွှတ်တော် (၂၇)ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေး
ရပ်နားကြောင်းနှင့် (၂၈)ရက်မြောက်နေ့ အစည်းအဝေး ဆက်လက်ကျင်းပမည့်
နေ့ရက်နှင့်အချိန်ကို ကြေညာခြင်း**

အချိန်၊ ၁၅:၅၀။

ဥက္ကဋ္ဌ။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ ခင်ဗျား။ ယခု အမျိုးသား
လွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန် အစည်းအဝေး (၂၇) ရက်မြောက်နေ့ အစီအစဉ်ကို ရပ်နားပါမယ်။
ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး (၂၈)ရက်မြောက်နေ့ကို ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊
မတ်လ ၁၅ ရက် (သောကြာနေ့) နေ့လယ် ၁၃:၀၀ နာရီအချိန်မှာ ဆက်လက်ကျင်းပမည်
ဖြစ်ကြောင်း ကြေညာပါတယ်။ (ဩဘာသံများ)

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အမျိုးသားလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ပြန်လည်ထွက်ခွာပါပြီ
ခင်ဗျား။

အခမ်းအနားမှူး။ ။ အားလုံး ထွက်ခွာနိုင်ပါပြီခင်ဗျား။

[ပထမအကြိမ် အမျိုးသားလွှတ်တော် ဆဌမပုံမှန်အစည်းအဝေး (၂၇)ရက်မြောက်နေ့
အစည်းအဝေးကို ၁၅:၅၀ နာရီအချိန်တွင် ရပ်နားပါသည်။]